

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra hudební výchovy

Diplomová práce

Bc. Klára Stojaspalová

Pašovské písně

Olomouc 2015

Vedoucí práce: Mgr. Jaromír Synek, Ph.D.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a veškeré zdroje jsem uvedla v seznamu použité literatury.

V Dolním Němčí 17. 4. 2015

Děkuji Mgr. Jaromíru Synkovi, Ph.D. za odborné vedení mé diplomové práce, poskytnuté konzultace a rady. Děkuji za velkou ochotu a cenné informace PaedDr. Jiřímu Jilíkovi a PhDr. Jiřímu Pavelčíkovi, CSc., dále Elišce Frýželkové z muzejní Knihovny Jana Kučery v Uherském Brodě, Mgr. Ivetě Mátlové ze Slovákého muzea v Uherském Hradišti a také PhDr. Martě Toncrové z Etnografického ústavu AV ČR v Brně. V neposlední řadě děkuji celé své rodině za velkou podporu.

OBSAH

ÚVOD	5
1 OBEC PAŠOVICE	6
1.1 Poloha.....	6
1.2 Historie	6
1.3 Současnost.....	7
2 FRANTIŠEK HORENSKÝ	8
2.1 Život.....	8
2.2 Literární tvorba	9
2.3 Sběratelská činnost	10
3 PAŠOVSKÉ PÍSNĚ v r. 1880-1885 sebrané od Fr. Horenského.....	11
3.1 PhDr. Jiří Pavelčík, Csc.	11
3.2 Jazyk pašovských písní	12
3.3 Ediční poznámky	13
3.4 První oddíl.....	17
3.5 Druhý oddíl.....	24
3.6 Třetí oddíl.....	28
3.7 Čtvrtý oddíl.....	38
3.8 Pátý oddíl.....	40
3.9 Jiné písně.....	130
4 ABECEDNÍ SEZNAM PÍSNÍ	134
5 SEZNAM NĚKTERÝCH NÁŘEČNÍCH VÝRAZŮ A TVARŮ	145
ZÁVĚR	148
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	149
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	154
SEZNAM PŘÍLOH.....	155
ANOTACE	

ÚVOD

Tato diplomová práce zkoumá dosud nevydanou sbírku *PAŠOVSKÉ PÍSNĚ v r. 1880-1885 sebrané od Fr. Horenského*. Kopie strojopisu zmíněné sbírky se nachází v knihovně Slováckého muzea v Uherském Hradišti. Na sbírku jsem narazila při zpracovávání bakalářské práce¹, ve které jsem se zabývala také tanečním a písňovým folklorem v Pašovicích. Z důvodu neuvedených nápěvů písní byla však pro mou bakalářskou práci téměř nepoužitelná. Jelikož se jedná o velmi vzácný materiál, rozhodla jsem se jej podrobněji zkoumat právě v diplomové práci.

Základní metodou pro tuto práci bude analýza písemných materiálů, především strojopisu *PAŠOVSKÉ PÍSNĚ v r. 1880-1885 sebrané od Fr. Horenského*, a následná komparace s písněmi zaznamenanými sběrateli moravských lidových písní Františkem Sušilem, Františkem Bartošem, Janem Poláčkem a regionálními sběrateli lidových písní (např. Josefem Václavem Hauerlandem, Ivanem Vernerem či Zdenkou Jelínkovou). Dohledané textové varianty nabídnou varianty melodické, které sice nemusí odpovídat původní pašovské verzi písně, nicméně odkazují na možné podoby zaznamenané písně.

Hlavním cílem této diplomové práce je komentovaná transkripce dochovaného přepisu původní rukopisné sbírky Pašovské písně. Dílčím cílem je vytvoření číslovaného abecedního seznamu, který poslouží k přehledné orientaci v písních přepisované sbírky.

¹ Stojaspalová, K., 2013.

1 OBEC PAŠOVICE

1.1 Poloha

Obec Pašovice leží v údolí potoka Holomňa 7 km za městem Uherský Brod směrem na Zlín (mezi Prakšicemi a Velkým Ořechovem) v nadmořské výšce 270 m. Rozkládá se na téměř 484 ha v mírně kopcovité krajině.²

Z etnografického hlediska spadají Pašovice pod oblast Uherskobrodského Dolňácka (podle nářečí a lidového kroje). Obec je však díky své poloze (na samém kraji Uherskobrodského Dolňácka) ovlivněna sousedními regiony, především Zálesím.³

1.2 Historie

Místo bylo podle archeologických vykopávek nalezených přímo na katastru vesnice osídleno již před dvěma až třemi tisíci lety. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1365. Obec je pojmenovaná po rodu, který vesnici založil (resp. vlastnil v době zápisu vlastníků půdy do „zemských desek“).⁴ V letech 1417-1447 přestaly být Pašovice samostatné a staly se součástí ořechovského statku, po jehož rozpadu (roku 1476) se vesnice na několik desetiletí opět osamostatnila. Roku 1512 byla obec připojena ke statku prakšickému, který od roku 1533 spadal pod obnovený ořechovský. Roku 1652 odkoupili Pašovice brodští Kaunicové. Pašovský statek nebyl už nikdy znovu obnoven. Od roku 1780 je v Pašovicích vedena pamětní kniha.⁵

Po roce 1783 byla společným nákladem obcí Prakšice a Pašovice postavena v Prakšicích triviální škola, do níž docházely děti od 6 do 12 let. Dříve měly pašovské děti možnost navštěvovat farní školu na Velkém Ořechově.⁶

První polovina 19. století byla pro Pašovice tragická. Vesnici ohrožovala v letech 1805-1806 francouzská vojska, zasáhlo ji také několik požárů a epidemie cholery. V roce

² <http://www.pasovice.cz/index.php?nid=618&lid=cs&oid=16960>.

³ Stojaspalová, K., 2013.

⁴ V roce 1365 vlastnil statek Karel z Pašovic. (<http://www.pasovice.cz/index.php?nid=618&lid=cs&oid=22300>.)

⁵ Pamětní kniha – kronika. (<http://www.pasovice.cz/index.php?nid=618&lid=cs&oid=22300>.)

⁶ Děti z Prakšic chodily do farní školy v Uherském Brodě. (www.pasovice.cz/index.php?nid=618&lid=cs&oid=22309.)

1843 žilo v obci 357 obyvatel. Při tažení vojsk v roce 1866 vypukla cholera, na níž během necelého měsíce zemřelo 29 lidí.

V roce 1800 byla nad vesnicí postavena kaplička.⁷ V roce 1856 si Pašovice postavily vlastní školu, jelikož jednotřídní škola v Prakšicích svou velikostí nestačila pro žáky z obou vesnic (z Pašovic jich bylo 68). Po roce 1887 se situace změnila a pašovští žáci opět navštěvovali nově vystavenou školu (dvoutřídní, o 20 let později trojtřídní) v sousední vesnici Prakšice.⁸

1.3 Současnost

V současné době mají Pašovice 726 obyvatel,⁹ průměrný věk je 40,7 let. Obec disponuje mateřskou školou a zdravotnickým zařízením. Pošta i základní škola se nachází ve vedlejší obci Prakšice. V roce 1995 zde byla postavena a vysvěcena kaple sv. Jana Sarkandera, v níž se pravidelně konají bohoslužby. Pašovice spadají (od roku 1938) pod farnost Prakšice.¹⁰

Symbyly obce z roku 1996 byly posvěceny v roce 2005. Vzory pro nový znak a prapor byly převzaty z erbu rodu Kauniců (zkřížené leknínové listy) a z pečeti Pašovic z 18. stol. (vinný hrozen). Znak tvoří stříbrné lekno přetažené zlatým vinným stonkem s hroznem v červeném štítě. Prapor se skládá ze tří svislých pruhů (žlutý, červený, žlutý v poměru 1:3:1), v červeném pruhu je bílé lekno se žlutým vinným stonkem a hroznem.¹¹

⁷ <http://www.pasovice.cz/index.php?nid=618&lid=cs&oid=22313>.

⁸ Gajdůšek, J., 2010.

⁹ Stav k 1. 1. 2015. (<http://www.pasovice.cz/index.php?nid=618&lid=cs&oid=16960>.)

¹⁰ Stojaspalová, K., 2013.

¹¹ <http://www.pasovice.cz/index.php?nid=618&lid=cs&oid=17072>.

2 FRANTIŠEK HORENSKÝ

Slováckého spisovatele, sběratele lidových písní a učitele Františka Horenského znovuobjevil a jeho význam vyzdvihl v 80. letech minulého století redaktor tehdejší Slovácké Jiskry¹² PaedDr. Jiří Jilík (nar. 1945).¹³

2.1 Život

František Horenský se narodil v Pašovicích (č. p. 6) 20. února 1866 jako poslední z osmi dětí čtvrtlánika¹⁴ Josefa Horenského¹⁵. Po absolvování obecné školy v Pašovicích přešel v devíti letech na gymnázium do Kroměříže, kde odmaturoval 24. 6. 1884. Na přání rodičů následně strávil dva roky v semináři bohoslovecké fakulty v Olomouci, kde však nebyl spokojený, protože měl o svém budoucím povolání zcela jiné představy. Roku 1886 tedy odchází studovat filozofickou fakultu na c.k. univerzitu Karlo-Ferdinandovu v Praze, kde jej učil mj. prof. Dr. Tomáš Masaryk (1850-1937) či prof. Dr. Jan Gebauer (1838-1907).¹⁶

Vlasta Vrlová (praneteř Františka Horenského) v dopise Jiřímu Jilíkovi píše: „*Je pravda, že nechtěl být knězem, jak si přáli jeho rodiče, [...] Prý říkal, že knězem on být nemohl, protože by musel celý život lhát, a to on nedokázal. Rodiče ho v Praze na studiích "pro jeho neposlušnost" nepodporovali, živil se kondicemi.*“¹⁷

Roku 1890 se František Horenský vrátil na rodné Slovácko, kvůli roztržce s rodiči (opuštění kněžské dráhy) ne však do Pašovic, ale do Boršic u Buchlovic jako učitel na zdejší obecné škole.¹⁸ Tento pokrokový a kontroverzní kantor nebyl oblíbený mezi místními, zvláště výše postavenými, občany kvůli svému protirakouskému smýšlení. Děti jej však milovaly. V jeho třídě byl na denním pořádku zpěv a recitace, zajímavým výkladem dokázal strhnout

¹² Regionální deník uherskohradištského okresu vycházející v letech 1950-1990. Od roku 1990 vychází jako týdeník pod názvem *Slovácké noviny* (http://aleph.vkol.cz/F/?func=find-b&request=slov%C3%A1ck%C3%A1%20jiskra&find_code=WRD&adjacent=N&local_base=SVK01&filter_code_1=WLN&filter_request_1=&filter_code_4=WBS&filter_request_4=&filter_code_2=WYR&filter_code_3=WYR&filter_request_2=&filter_request_3=&x=0&y=0.)

¹³ <http://jirijilik.webnode.com/o-nas/>.

¹⁴ Čtvrtlánik = majitel čtvrtiny lánu, tedy 8,6 ha zemědělské půdy (Vojtíšková, Z., 2000).

¹⁵ Informace o matce Františka Horenského nejsou dohledatelné. (Pozn. autorky práce.)

¹⁶ Zajíc, J., 1993.

¹⁷ Vrlová, V., 18. 11. 1983. Korespondence.

¹⁸ Jilík, J., 1983.

žáky ve všech předmětech. František Horenský vlastnil mnoho knih a rád je půjčoval, miloval volnou přírodu, kterou často fotil.¹⁹

V roce 1896 se oženil s Viktorou Hanákovou (+ 1963)²⁰. Vlastní děti neměli, snažili se proto pomáhat dětem, jejichž rodiny poznamenala první světová válka. Vzali si do opatrovnictví chlapce a dívku, jejichž otcové jakožto váleční invalidé své rodiny nezvládali žít. V Brošicích u Buchlovic zůstal František Horenský až do své smrti 25. srpna 1933 a je pochován na místním hřbitově.²¹

František Horenský byl vzdělaný člověk, který se zajímal o kulturní a společenský život. Přátelil se se slováckým malířem Jožou Uprkou (1861-1940), dále se osobně znal např. s etnografem Josefem Klvaňou (1857-1919) či se spisovatelem a knihovníkem Bedřichem Benešem Buchlovanem (1885-1953).²²

2.2 Literární tvorba

Již za svých studií se František Horenský pokoušel o literární tvorbu, psal verše a fejetony o rodném Slovácku, náměty čerpal hlavně z Pašovic. V Praze se seznámil se spisovatelem Dr. Janem Herbenem (1857-1936), který jej přiměl vydat fejetony knižně, což nakonec uskutečnil v roce 1894 knihou *Slovácké obrázky*²³. Čtrnáct fejetonů napsaných „[...] *prostou a přirozenou vyjadřovací formou, již realisticky líčí skutečné děje, které sám často prožíval a které vyjadřuje často i krásnou slováckou mluvou, kterou dokonale sám ovládal* [...]“²⁴ pojednává především o rodných Pašovicích. Svou druhou sbírkou čtrnácti fejetonů *Nové obrázky ze Slovácka*²⁵ zachází spíše do Boršic a okolí. Tvorba Františka Horenského vycházela také v různých časopisech a novinách, zejména ve Slováckých.²⁶ Posmrtně byl vydán Horenského text s názvem *Holubář* v knize *Tři ze slovácka*²⁷.²⁸

¹⁹ Zajíc, J., 1993.

²⁰ Údaj o roku narození Viktorie Hanákové není dohledatelný. Vlasta Vrlová v dopise z 18. 11. 1983 Jiřímu Jílíkovi píše, že Viktorie zemřela ve vysokém věku asi 84 let. V dopise z 24. 1. 1984 píše, že Viktorie byla ještě starší. (Pozn. autorky práce.)

²¹ Jílík, J., 1983.

²² Tamtéž.

²³ HORENSKÝ, F. *Obrázky ze Slovácka*. V Telči: Nákladem českého knihkupce Emila Šolce, 1894.

²⁴ Zajíc, J., 1993, s. 4.

²⁵ HORENSKÝ, F. *Nové obrázky ze Slovácka*. V Telči: Nákladem českého knihkupce Emila Šolce, 1899.

²⁶ Zajíc, J., 1993.

²⁷ JELÍNEK, K. L., SRUBJAN, M. a F. HORENSKÝ. *Tři ze Slovácka*. Praha: Vilém Šmidt, 1941.

²⁸ http://aleph.vkol.cz/F/DEC6UKAEAVYRUXIV2UBY3KHIY162SV95HDRT6UHNEDTTBBA5Y6-16150?func=full-set-set&set_number=007064&set_entry=000001&format=999#.VSUZZ-Ej7II.

2.3 Sběratelská činnost

Z dopisu Vlasty Vrlové Jiřímu Jilíkovi se dovídáme, že František Horenský „[...] sbíral lidové písně, pověsti, lidové zvyky, vzorky lidových krojových výšivek [...]“.²⁹ Jakub Zajíc ve Slovácckých novinách píše, že zaznamenal „[...] řadu ukolébavek z mnoha obcí v okolí Uherského Hradiště [...]“.³⁰ Konkrétnější informace o jeho sběratelské činnosti nejsou dohledatelné. Jiří Pavelčík vyjádřil v dopisu Jakubu Zajícovi domněnku, že byl František Horenský zřejmě „[...] jedním z přispěvatelů Fr. Bartošovi do jeho velkého zpěvníku moravských lidových písní.“³¹

²⁹ Vrlová, V., 18. 11. 1983. Korespondence.

³⁰ Zajíc, J., 1993, s. 4.

³¹ Pavelčík, J., 30. 5. 1988. Korespondence.

3 PAŠOVSKÉ PÍSNĚ v r. 1880-1885 sebrané od Fr. Horenského

Strojopis, resp. strojopisnou kopii rukopisného originálu, *PAŠOVSKÉ PÍSNĚ v r. 1880-1885 sebrané od Fr. Horenského* (dále Pašovské písně), který není opatřen nápěvy písní, pořídil koncem 80. let 20. století archeolog a etnolog PhDr. Jiří Pavelčík, CSc. Ten si sbírku zapůjčil od Horenského synovce – pašovského učitele Jakuba Zajíce (1915-2005), který měl sám velký zájem na vydání Pašovských písní. Originální rukopis byl krátce po jeho přepsání zapůjčen Pavelčíkovu kolegovi, u něhož došlo nedopatřením ke spálení tohoto rukopisu.³²

Strojopis byl bezprostředně po přepsání znovu upravován Jiřím Pavelčíkem, který rukou opravoval vlastní překlepy a dodatečně dopisoval vpisky, které do originálu dříve pořídil neznámý člověk (pravděpodobně Jakub Zajíc), aby je tak odlišil od písní a poznámek zaznamenaných sběratelem Františkem Horenským. Ten sám do sbírky po roce 1885 několikrát zasahoval (především doplňoval informace o tancích či nové texty písní). Některé poznámky a vpisky už v době, kdy Jiří Pavelčík originální rukopis sbírky přepisoval, nebyly čitelné, jelikož písně byly Františkem Horenským zapsány na velmi tenký průklepový papír.³³

Jiří Pavelčík pořídil věrnou transkripci originálního textu, přepsal sbírku se všemi chybami, kterých se dopustil sběratel, poctivě opsal také veškeré zvláštnosti nářečí (rozlišení výslovnosti hlásky *l*, *sa* a *se*, *mňa* a *ňa* apod.).³⁴

Ve sbírce se nachází téměř 400 lidových písní. U 30 tanečních písní je poznamenán příslušný tanec, převažuje zde sedlcká (sedlácká), dále se zde vyskytuje např. polka či tajč.

3.1 PhDr. Jiří Pavelčík, Csc.

Jiří Pavelčík, syn archeologa, etnografa a antropologa Jana Pavelčíka (1906-1990, ředitel uherskobrodského muzea v letech 1956-1970),³⁵ se narodil v roce 1934. Vystudoval prehistorii a etnografii na Filosofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Do roku 1992 pracoval v Archeologickém ústavu ČSAV Brno v Opavě. V letech 1993-1999 vedl archeologické oddělení Slovákého muzea v Uherském Hradišti.³⁶

³² Rozhovor autorky práce s J. Pavelčíkem, 13. 3. 2015.

³³ Rozhovor autorky práce s J. Pavelčíkem, 13. 3. 2015.

³⁴ Pavelčík, J., 1990.

³⁵ <http://www.mjakub.cz/?idc=45>.

³⁶ <http://www.historiarevue.sk/index.php?id=forumkprispevkutatianypodolinskej>.

Spolu se svým otcem se zabýval etnografií uherskobrodského okolí. Díky tomu se v 80. letech minulého století začal zajímat o Pašovské písně, ke kterým se dostal náhodou při návštěvě pašovského milovníka historie a vlastníka obsáhlého archivu především místních historických textů Jakuba Zajíce.

V článku o Horenského sbírce v časopise *Malovaný kraj* Jiří Pavelčík napsal, že „[...] autor u necelé dvacítky písní uvedl i notový záznam.“³⁷ Tento notový záznam však není součástí zkoumaného strojopisu, jelikož nápěvy nebyly ani součástí vypůjčeného rukopisného originálu. O jejich existenci se Jiří Pavelčík dověděl z rozhovoru s Jakubem Zajícem, jednalo se konkrétně o dvanáct svatebních písní.³⁸

Jiří Pavelčík ocenil na sbírce zejména věrné zachycení místního dialektu a také původní znění textů dnes známých v pozměněné podobě (např. „*kohút z hřady letí*“ místo dnešního „*kohút z řady letí*“, „*U muziky ty si chlap*“ místo dnešního „*U muziky su já chlap*“, „*Daj mia maměnko, daj mia do školy, ať sa naučím lúpit komory*“ místo úpravy pro potřeby školní výuky „*nech sa naučím drobné litery*“). Sbírkou zahrnuje lidové písně taneční, balady, svatební písně, popěvky, písně kramářské, umělé písně pro dechovou hudbu (polky a valčíky), ale i „padělky a napodobeniny“, jak je označil sám sběratel na příslušném místě ve své sbírce Pašovské písně. „*Ve sbírce bychom našli i řadu dalších písní, které jsou dnes regionálně vázány pouze na Podluží, Strážnicko či Horňácko, původně však byly rozšířeny na mnohem širším teritoriu.*“³⁹

3.2 Jazyk pašovských písní

František Bartoš píše ve své *Dialektologii moravské*, že se obyvatelům nářeční oblasti Uherskobrodsko říká kvůli krajině ohraničené vysokými horami někdy také Záhořané či Zálešáci. Jejich nářečí se nepatrně liší od nářečí na Zlínsku, autor uvádí některé konkrétní odlišnosti, z nichž jmenujme např. používání předložky *přezeň*^{40 41}.

Uherskobrodsko spadá do nářeční skupiny moravskoslovenské, která se od ostatních nářečí českého jazyka odlišuje např. zachováním starého stavu hlásek *y* a *ú* (*hodný sused*; v české nářeční skupině jsou tyto hlásky nově nahrazeny *ej* a *ou*). Moravskoslovenská nářečí tvoří „[...] *most od nářečí západních, t. j. nářečí české a hanácké skupiny, k nářečím*

³⁷ Pavelčík, J., 1990, s. 23.

³⁸ Rozhovor autorky práce s J. Pavelčíkem, 13. 3. 2015.

³⁹ Pavelčík, J., 1990, s. 23.

⁴⁰ Ve sbírce Pašovské písně použito *přešeň*. (Pozn. autorky práce.)

⁴¹ Bartoš, F., 1886.

východním, t. j. vlastním nářečím slovenským [...]“.⁴² Z tohoto důvodu pronikají do moravskoslovenských dialektů (zvláště v okrajových oblastech) některé znaky sousedních nářečí. Místy se vyskytují západní přehlasované tvary čtvrtého pádu *mě, tě, se*, směrem k východu pak přechází v nepřehlasované *mňa, t'a, sa*. Na jihovýchodě se objevuje více nepřehlasované *u, ú* (místo přehlasovaného *i, í*) – např. *cuzí, mšu*. Východní oblast moravskoslovenské nářeční skupiny výrazně zachovává dvojí podobu *l*: netvrdé *l* (*košula*) a tvrdé *l* (*býl*). Zde se také setkáváme s dlouhým slovenským *ř* (*trni*).⁴³

V severních částech Slovácka, tedy i v okolí Uherského Brodu, se v neutrech zakončených na *-ní* a slovesech před *ň* dluží samohláska *e* (*koření, potěšení, není*). Slovácko, které tvoří jádro moravskoslovenského nářečí, je charakteristické velkým množstvím nářečních rozdílů mezi jednotlivými podskupinami, dokonce i obcemi.⁴⁴

Všechny uvedené nářeční znaky jsou patrné ve sbírce Pašovské písně.

3.3 Ediční poznámky

Při bádání ve Slovákém muzeu v Uherském Hradišti za účelem nalezení potřebných informací k bakalářské práci⁴⁵ autorka práce narazila na sbírku Pašovské písně. Vzhledem k tomu, že zaměření bakalářské práce neodpovídalo možnostem, jež nabízela tato více než sto let stará sbírka, staly se Pašovské písně sebrané Františkem Horenským předmětem zkoumání této diplomové práce.

Kopie strojopisu Pašovských písní, u níž není uvedeno jméno přepisovatele, se nachází v knihovně Slovákého muzea v Uherském Hradišti ve složce obsahující kopie novinových článků Františka Horenského, článků o Františku Horenském a korespondenci týkající se života a tvorby Františka Horenského.⁴⁶ Po prostudování těchto dokumentů autorka práce kontaktovala publicistu a novináře PaedDr. Jiřího Jílíka, který se zejména o literární

⁴² Bělič, J. a V. Křístek, 1954, s. 8.

⁴³ Bělič, J. a V. Křístek, 1954.

⁴⁴ Tamtéž.

⁴⁵ STOJASPALOVÁ, K. *Obnova zapomenutých tradic, zvyků, tanců a písní v obci Prakšice*. Olomouc, 2013. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Pedagogická fakulta. Katedra hudební výchovy. Vedoucí práce Mgr. Jaromír Synek, Ph.D. 59 s.

⁴⁶ Odborná knihovna Slovákého muzea v Uherském Hradišti. Kartotéka/G.

tvorbu Františka Horenského velmi zajímal,⁴⁷ a PhDr. Jiřího Pavelčíka, CSc., jenž zkoumal přímo Horenského sbírku lidových písní.⁴⁸

Jiří Jilík v mailové komunikaci odkázal na Jiřího Pavelčíka, s nímž autorka práce uskutečnila osobní rozhovor, na základě kterého získala dosud neznámé informace o sbírce Pašovské písně, mj. i to, že autorem strojopisu je sám Jiří Pavelčík. Ten také v současnosti stále vlastní původní strojopis, jehož kopie je uložena v knihovně Slovákckého muzea v Uherském Hradišti, o čemž přepisovatel nevěděl.⁴⁹

Název sbírky *PAŠOVSKÉ PÍSNĚ v r. 1880-1885 sebrané od Fr. Horenského* je dle slov Jiřího Pavelčíka původní.⁵⁰

V této práci je použito přesné transkripce strojopisu Pašovské písně (včetně věrného prepisu chyb a překlepů). Repetice jsou dle strojopisu zapsané nezvykle *:/.../:* (např. *:/ a já musím jít od Vás. /:*). Veškeré nesrovnalosti a nejasnosti strojového textu, stejně jako vpisky do strojopisu rukou, jsou zaznamenány a vysvětleny v poznámkách pod čarou.

Písně jsou ve strojopisu číslovány v pěti různě dlouhých oddílech dle původního originálního číslování Františka Horenského.⁵¹ Jiří Pavelčík dopsal rukou k písním souhrnné číslování, které mělo sloužit ke zjištění počtu zaznamenaných písní.⁵² Toto číslování je většinou postupné, zvláště u názvů písní bez textů jsou však čísla přeházená. Pavelčíkovo číslování uvádíme za lomítkem (např. 1. /24 znamená první píseň dalšího oddílu, celkově píseň č. 24). Některé písně jsou ve strojopisu číslovány pouze rukou (např. svatební při popisu svatby od č. 117), jiné neočísloval ani sám autor strojopisu, tudíž ani toto jeho doplněné číslování neudává naprosto přesný počet písní obsažených ve sbírce. Některé názvy písní odpovídají textům zaznamenaným jinde ve sbírce, což mohlo být příčinou jejich špatného očíslování, opomenutí číslování či dvojího číslování již zaznamenaných písní.

Zjištění přesného počtu písní bylo v této práci dosaženo vytvořením číslovaného abecedního seznamu, do něhož byly zařazeny i písně ve strojopisu nijak neočíslované, které byly označeny čísly předchozí a následující písně. Ve sbírce se nachází 325 textů lidových písní, 60 názvů lidových písní a 14 názvů písní umělých, které jsou uvedeny v závěru sbírky. Abecední seznam tedy obsahuje celkem 399 číslovaných položek s odkazy na jejich umístění

⁴⁷ Publikoval o Františku Horenském množství článků ve *Slovácké Jiskře*, dále např. v dvouměsíčníku *Malovaný kraj: Národopisný a vlastivědný časopis Slovácka*, který vychází od roku 1946 (s pauzou mezi lety 1950-1969) (<http://www.malovanykraj.cz/casopis>). (Pozn. autorky práce.)

⁴⁸ O Horenského sbírce lidových písní publikoval v *Malovaném kraji* v roce 1990 (roč. 26, č. 5, s. 23), tento částečně zkrácený článek vyšel v *Malovaném kraji* i o rok později (roč. 27, č. 5, s. 18).

⁴⁹ Rozhovor autorky práce s J. Pavelčíkem, 13. 3. 2015.

⁵⁰ Rozhovor autorky práce s J. Pavelčíkem, 13. 3. 2015.

⁵¹ Podle Jiřího Pavelčíka se pravděpodobně jedná o tematické členění. (Pozn. autorky práce.)

⁵² Rozhovor autorky práce s J. Pavelčíkem, 13. 3. 2015.

dle pořadí ve sbírce Pašovské písně. Kromě očíslovaných položek jsme do abecedního seznamu zařadili také některé incipity dalších slok (ty již nejsou v abecedním seznamu očíslované), jimiž daná lidová píseň obvykle (v jiných sbírkách lidových písní) začíná.

Vzhledem k tomu, že k písním ve sbírce neexistují notové záznamy melodií přímo od sběratele, není možné přesně určit, která melodická varianta se v Pašovicích původně vyskytovala. Jak píše R. Smetana: „*Práce s českým písňovým folklórem vyžaduje, aby každá kombinace textů s nápěvy byla považována za samostatnou píseň [...] píseň v terénu českého zpěvu není neměnná jednota textu a nápěvu, jako např. u jižních Slovanů, nýbrž naopak velmi volná kombinace textu i nápěvu, kdykoli rozpustitelná a překombinovatelná, [...] vinou toho pořádná úvaha o nějaké písni vytváří pak skoro tři samostatné otázky: otázku textu, otázku nápěvu a nakonec otázku jejich kombinace.*“⁵³

Pro komparaci textů sbírky Pašovské písně byly zvoleny stěžejní sbírky moravských lidových písní, tedy *Moravské národní písně* Františka Sušila⁵⁴, Bartošovy *Nové národní písně moravské*⁵⁵, *Národní písně moravské, v nově nasbírané*⁵⁶, *Písně moravské v nově nasbírané* Františka Bartoše a Leoše Janáčka⁵⁷ a Poláčkovy *Slovácké pěsničky I-VII*⁵⁸. Vzhledem k množství sedláckých písní byly varianty dále dohledávané v *Horňáckém zpěvníku sedláckých* Jarka Miškeříka⁵⁹.

Podstatným zdrojem textových variant a nápěvů byly dostupné regionální sbírky a rukopisy lidových písní: *Brodské pěsničky* Josefa Václava Hauerlanda z roku 1894 se záznamem 11 písní⁶⁰, *Písňový sběr: Oblast uherskobrodská* Ivana Vernera s celkem 14 písněmi z Pašovic a 8 ze sousedních Prakšic⁶¹, rukopisná sbírka Zdeňka Kolaříka a Josefa Jančáře se záznamem jedné pašovské písně⁶², rukopis písní, tanců a zvyků z Prakšic (55 písní s textem i nápěvem, 5 nápěvů bez textu a 4 texty písně bez nápěvů) a Pašovic (36 písní s textem i nápěvem a 1 text písně bez nápěvu) sebraných Zdenkou Jelínkovou a Martou Toncrou⁶³; a *Záleské tance I: tance točivé* od Zdenky Jelínkové⁶⁴, v nichž autorka popisuje pašovský a prakšický sedlácký tanec s uvedením 8 písní z těchto dvou obcí.

⁵³ Smetana, R., 1979, s. 198-200.

⁵⁴ Sušil, F., 1998.

⁵⁵ Bartoš, F., 1882.

⁵⁶ Bartoš, F., 1889.

⁵⁷ Bartoš, F. a L. Janáček, 1901.

⁵⁸ Poláček, J., 1936, 1941, 1943, 1947, 1950, 1951, 1960.

⁵⁹ Miškeřík, J., 1994.

⁶⁰ Hauerland, J. V., 1989.

⁶¹ Verner, I., 1955-1958.

⁶² Kolařík, Z. a J. Jančář, 1952.

⁶³ Jelínková, Z. a M. Toncrou, 1971.

⁶⁴ Jelínková, Z., 1980.

Na základě srovnávání textů písní, dohledávaných podle jejich incipitů, případně incipitů dalších slok, jsme do poznámek pod čarou uvedli odkaz na příslušné místo v daném dokumentu s textovou a melodickou variantou u celkem 185 písní.

3.4 První oddíl⁶⁵

1.⁶⁶

Starala se máti má,
kde mně pán Bůh místo dá.
V ořečovském kerchově,
tam je místečko pro mne.
Ořečovský pan farář,
to bude můj hospodář
jeho bílé ručičky
to budú mé družičky.
Ja aj ti hrobařové,
to budú mí družbové.
Lopata, rýl, motyka,
to bude má muzika.

2.⁶⁷

Na stokrát děkuji
svej zlatej mamince,
:/ že mně vychovala /:
v strakatej peřince.

Chovala, chovala,
nevěděla komu,
:/ když mně vychovala /:
vzali mně na vojnu.

3.⁶⁸

Ach, lúto je mně, má stará mamičko,
lúto je mně, lúto vás,
oj, že ste mne tak těžce vychovali
:/ a já musím jít od Vás. :/

Aj lúto je mně, můj starý tatíčku,
lúto je mně, lúto vás,
že ste sa o mně tolik nastarali
a já musím pryč od Vás.

⁶⁵ Ve strojopise na stránce v pravém horním rohu rukou připsáno: „*Prázdniny 1880-1884 Pašovice*“.

⁶⁶ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 346, č. 585, z N. Lhotek (Bartoš, F., 1889). Se dvěma různými nápěvy a dalšími slokami je píseň zaznamenaná dále v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 69, č. 76 [157, 158] (Sušil, F., 1998).

⁶⁷ U písně rukou připsáno: „*Nápěv jako: Dycky mne těšilo*“.

⁶⁸ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 29, č. 78, ze Zlínska a na str. 120, č. 305, z Líšně u Brna (Bartoš, F., 1882).

4.⁶⁹

Měsíček mě pěkně, jasně svítí,
měl bych já jít milú navštíviti;
sviť mě měsíčku,
na mú cestičku,
abych nezablúdil, dobře trefil
k svojí milej večer k okynečku.

5.

Když já pojedu,
a to přes Prahu,
budeš plakat a naříkat
sed'a na prahu –

Handrláku :/ střapatý /: 3
handrláku :/ střapatý /: jsi.⁷⁰

6.⁷¹

Sviť měsíčku jasný,
nezacházej ještě,
neb jest moje milá⁷²
na dalekej cestě.

Na dalekej cestě
mezi dolinama,
žádný o tom neví,
co je mezi náma.

Mezi náma dvěma
láska nejstálejší,
ta nám má potrvat
do smrti nejdelší.

6a

neb jest mé srdénko
na dalekej cestě.

⁶⁹ U písně rukou připsáno: „*hustě Polka*
Letěly husy k polední straně,
stávaj moje milá, vyprovod' ně,
přes háj zelený mé potěšení
vyprovod' ně aspoň na hodinu
já tě vyprovodím až do tvého domu“.

⁷⁰ Nad slokou rukou připsáno: „*Dozpěv“.*

⁷¹ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 198, č. 339, Z Krhova (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 363, č. 590 [1099], Z Uhřic od Žarošic (Sušil, F., 1998).

⁷² Rukou připsáno „x)“ odkazující na variantu 6a uvedenou pod písní.

7.⁷³

Dejme my si, kamarádi, vzhůru hrát,
než nám začnú naše ženy zbraňovat;
jak se jednou ožení,
nastane nám súžení,
přestane nám do hospody chodění.

Ten mosteček, co sem chodil k svej milej,
ten mosteček už je celý zbořený;
mosteček je zbořený,
mostnice podebraný,
už je konec za mú milú chodění.

Nalej ty mně šenkýřenko más piva,
stojí za mnú moja milá, ona by pila;
na hlavě má čepení
vlasami propletený,
bývala má nejmilejší, už není.

Dybych já v tom hradišťském klášteře za pátera byl,
ty pašovské děvčátka zpovídat chodil,
věru bych sa zpodíval⁷⁴,
dybych já jich zpovídal,
až bych celou zповědnici rozházal.

8.⁷⁵

Ještě jednúc, a to naposledy,
tú cestičku úzkú srdce potěším,
co mně řekne tvůj pantáta,
jeho slova vyslyším.

Řekne-li mě, ty chodíš nadarmo,
ty prosíš o mé drahé dítě,
zatočím sa na kranflíčku,
s pánem Bohem tu buďte.

Děvče pro pláč promluvit nemože,
podává mě pravou ručičku,
dyž to jináč byt nemože,
s pánem Bohem synečku.

⁷³ Rukou připsáno: „Vyskakovat při pivě“.

Textová varianta písně je i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v rukopisu *A 1303. Prakšice, Pašovice* na str. 23, 24, č. 34 (Jelínková, Z. a M. Toncrová, 1971). Dále je píseň s nápěvem zaznamenaná v Poláckově sbírce *Slovácké pěsničky: Sbíрка 250 jednohlasých lidových písni* na str. 160, č. 149, z Dolňácka pod názvem *Nalej ty ně, šenkéřečko*. (Poláček, J., 1936).

⁷⁴ Rukou připsáno: „(zpotíval?)“.

⁷⁵ Textová varianta písně je i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 518, č. 766 [1659], Ode Žďáru (Sušil, F., 1998).

Dyby dvířka mluvit uměly,
u kterých sme spolem stávali,
věru by nám pověděly,
co sme spolem dělali.

9.

Mějte se dobře v domě tom,
roste tam javorový strom,
mějte se dobře všichni tam,
už mě zarůstla cesta k vám.

Já jsem tě děvče miloval,
život bych za Tebe byl dal;
tys mne ale oklamala,
jiného jsi milovala.

Až mne zde více nebude,
na mém hrobě kvítí vzroste,
teprv ty budeš plakati,
pozdě sobě naříkati.

10.⁷⁶

Lásko, lásko, lásko,
kde ťa lidé berú,
na dubě nerosteš,
v poli ťa nesejú.

11.⁷⁷

Zaklupej, neklupej,
ještě naši neležíja,
zaklupej, nekupej,
ještě naši nespíja.

12.

Kam ste sa poděly časové,
že ste opustily srdce mé,
ste opustily, mne zarmútily,
ach, mě opustily srdce mé.

⁷⁶ Rukou připsáno: „*Jako: Sviť měsíčku jasný*“.

Textové varianty písní jsou i s nápěvy a dalšími slokami zaznamenané v Poláčekově sbírce *III. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 103, č. 97, z Horňácka a na str. 104, č. 98, Z Dolňácka (Poláček, J., 1943). Dále je píseň s další slokou zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 208, č. 254 [509] (Sušil, F., 1998).

⁷⁷ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 229, č. 409 (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901).

Kams ty sa poděla má radost',
že sa mě změnilas na žalost',
sa mě změnila, mě opustilas,
ach, má milá radost', má radost'.

13.⁷⁸

Před naší je zahrádečka,
slunce na ní svítí,
:/ sázela tam moje milá /:
všelijaké kvítí.

14.⁷⁹

Když sem šel po rynku,
slyšel sem novinku,
že budu děvčata na vojnu brát;
jak sem to uslyšel,
hned sem byl potěšen,
že bude z mojej nanyanky voják.

15.⁸⁰

Co to milá, co to máš,
co šátečkem přikrýváš,
mám tam, milý, leluju,
přid' k nám večer, dám ti ju.

16.

Marianko, Ulianko, pastýř tútá,
a ty ležíš na lavici roztahnutá.

17.

Já su synek, ty si synek,
já sa synka nebojím.
Chytňa synka za ramenka,
do země ním uhodím.

⁷⁸ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkové sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 6, č. 4, Z Velké (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901).

⁷⁹ Rukou připsáno: „Tajč“.

⁸⁰ Rukou připsáno: „Sedlcký“.

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 24, č. 61, ze Zlínska (Bartoš, F., 1882).

18.⁸¹

Pomožte mě na sušírnu,
já su malý, nevysíhnu,
lesti vy mě pomůžete,
všeci za mnú polezete.

19.⁸²

Počkajte děvčátka dva měsíce,
půjde nás na vojnu tři tisíce,
vy budete plakat,
my budeme skákat
v hradištskej kasárni při muzice.

20.

Když má milá spala, já taky spal,
kdosi mě klobúček na hlavě vzal;
nevzal, nevzal, můj Honzíčku,
visí tam v maštali na hřebíčku.

21.

Měl sem já ženu zlú,
nechtěla poslouchovat,
dal sem ju cigánom,
mosela jim dúchat.
:/ hm, táta, hm, táta. /:

22.⁸³

Pásli ovčáci v zeleném hájíčku,
pásli ovčáci v černém lesi;
do dolin dohnali,
trnky tam trhali – pásli atd.

Ovce potratili
sami zablúdili, pásli atd.

⁸¹ U písně rukou připsáno: „*Stará babo nebrkoci
přijde na ta cosi v noci
chytne ta za nosidla
hodí ta do močidla.*“

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 452, č. 799 (Bartoš, F., 1889). Dále je píseň s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Hauerlandově sbírce *Brodské písničky: K národopisné výstavce r. 1894 v Uherském Brodě sebral Josef V. Hauerland* č. 7, Z Ořechového (Hauerland, J. V., 1989). Píseň je také i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 308, č. 507 a 508 (Miškeřík, J., 1994) či v Poláčkové sbírce *III. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbirka dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 154, č. 148, Z Horňácka (Poláček, J., 1943).

⁸² Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 159, č. 393, ze Sedliště (Bartoš, F., 1882). Dále je i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 32, č. 39 pod názvem Brněnská kasárna (Miškeřík, J., 1994).

⁸³ Rukou připsáno: „*Tajč*“.

23.⁸⁴

Když ste hráli u u ovi,
zahrajte aj, zahrajte aj u u ovi.

⁸⁴ U písně rukou připsáno: „23 A

*Zhusta chlapci, zhusta,
konec masopusta
:/ aj masopust sa krátí
aj už sa nenavrátí /:*

23 B

*:/ Byli chlapci byli,
už sa požénili /:
/: aj my sa požéníme
aj po malučkej chvíli /:*“

Textová varianta písně jako 23A je i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Poláčkové sbírce *II. Slovácké pěsničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbirka dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 71, č. 64, Z Horňácka (Poláček, J., 1941).

Textová varianta písně (23 A, B) o dvou slokách je i s nápěvem zaznamenaná v rukopisu *A 1303. Prakšice, Pašovice* na str. 24, č. 35, Prakšice (Jelínková, Z. a M. Toncrová, 1971).

3.5 Druhý oddíl

1. /24⁸⁵

Kerá panenka poctivá,
zdaleka chlapcom vymíňá,
a když vyminút nemůže,
rozčervená se jak růže.

Vystúpí na ni rosíčka
jako maková zrníčka,
vystúpí na ni jako hrách,
škoda panenky nastokrát.

2. /25⁸⁶

Třikrát mňa k bohu⁸⁷ vedli,
ešče mňa má milá⁸⁸ nedovedli.

A už po štvrtej vedú,
ešče mňa *⁸⁹ nedovedú.

Po pátej do Opavy
a tam mě * koňa dali.

Šablenku, karabínu,
Pánbú ví, * kde zahynu.

Zahynu-i v tom lesi,
lebo mňa kat oběsí.

3. /26⁹⁰

Oj javory, javory,
přes javory chodník,
jak se mě, milá, vdáš,
kam já budu chodit?

⁸⁵ Rukou připsáno: „Tajč“.

⁸⁶ Rukou připsáno: „Sedlcký“.

Textová varianta písně je i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 515, č. 762 [1647] (Sušil, F., 1998).

⁸⁷ Rukou připsáno: „(BRNU)“.

⁸⁸ Rukou připsaná závorka kolem slov „má milá“ se značkou „x“ odkazující na tato slova v každé další sloce písně.

⁸⁹ Vsuvka „x“ připsaná rukou odkazuje na „má milá“.

⁹⁰ Rukou připsáno: „Sedlcký“.

4. /27⁹¹

Na vrch Lopenička
kamenná stolička,
pere na ní šaty
moja galánečka.

Dyž ty šaty prala,
tak si naříkala,
dybych t'a synečku,
nebyla poznala.

5. /28⁹²

Nezpívaj kohútku,
nedělaj zármutku,
šak já ho dosti mám,
dyž galánky nemám.

6. /29⁹³

Máme my hrušičku rovnú⁹⁴,
poďme my bratrové na ňu,
vylezem, natřasem,
milence donesem,
aj za huběnkú dobrú.

7. /30⁹⁵

Zhusta, chlapci, zhusta,
konec masopusta,
aj⁹⁶ masopust sa krátí⁹⁷,
aj už sa nenavrátí!

Píjali sme po dni,
včil budem po týdni,
ešče nám nebyli
šenkýrové nic dlužní.

⁹¹ Rukou připsáno: „Sedlcký“.

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 11, č. 20, ze Zlínska (Bartoš, F., 1882) a vesbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 453, č. 800 (Bartoš, F., 1889). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Hornáckém zpěvníku sedláckých* na str. 250, č. 415 (Miškeřík, J., 1994). Píseň je také i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná ve Vernerově sbírce *Písňový sběr: Oblast uherskobrodská. 1955-1958* na str. 118, Z Prakšic Vinohradů (Verner, I., 1955-1958).

⁹² Rukou připsáno: „Sedlcký“.

⁹³ Rukou připsáno: „Sedlcký“.

⁹⁴ Rukou připsáno: „rannú“.

⁹⁵ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Hornáckém zpěvníku sedláckých* na str. 118, č. 188 (Miškeřík, J., 1994). Dále je píseň i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Poláčkové sbírce *II. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasyých písní Moravského Slovácka* na str. 71, č. 64, Z Hornácka (Poláček, J., 1941). Píseň je také i s nápěvem zaznamenaná v rukopisu A 1303. *Prakšice, Pašovice* na str. 24, č. 35, Prakšice (Jelínková, Z. a M. Toncrová, 1971).

⁹⁶ Přepsáno rukou, původně ve strojopise „oj“.

⁹⁷ Přepsáno rukou, původně ve strojopise „končí“.

8. /31⁹⁸

Na tom našem dvoře,
to je voda, Bože,
kdo se jí napije,
zapomět nemože.

Napíl sa jí, napíl,
šohajíček zrána,
nemohl zapomět,
do sv. Jána.

Do sv. Jána,
do sv. Trojice,
nemohl zapomět
na švarné děvčice.

9. /32⁹⁹

Mám já koňa šimla,
ten mňa pěkně nosí,
po horách, po dolách,
po studenej rosi.

10. /33¹⁰⁰

Pijme chlapci pivečko do rána,
šak smě všeci nebeského pána,
seberem zabuchy¹⁰¹,
obujem papuchy,
půjdem všeci na pána hejtmana.

11. /34

Dyž sem já jednúc šel,
měsíček mě vyšel.
Od města Oškova,
do města Vlškova.

Odpadla mě z mého,
koníčka vraného,
podkova, podkova,
podkověnka nová.

⁹⁸ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 133, č. 188, Z Hutiska (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 254, č. 365 [693] (Sušil, F., 1998).

⁹⁹ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 134, č. 334, Z Louk u Zlína (Bartoš, F., 1882). Dále je píseň i s nápěvem a další slokou zaznamenaná v Poláčkově sbírce *Slovácké písničky VI.: Sbíрка jednohlasých lidových písní* na str. 52, č. 84, Z Uh. Brodska (Poláček, J., 1951).

¹⁰⁰ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkově sbírce *IV. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 143, č. 132, Z Dolňacka (Poláček, J., 1947).

¹⁰¹ Rukou připsána vysvětlivka: „(OBUŠKY)“.

12. /35¹⁰²

Proč hrušičko, proč nerodíš,
dyž tak v širém poli stojíš?

Šak sem já už zarodila
červenýma malinama.

Vršek ptáci ozobali,
spodek páni olámali.

13. /36¹⁰³

Vybírala sem si
mezi malinama,
zelenú sem utrhla,
zralú sem nechala.

Zelenú, zelenú,
velice kyselú,
věru mia neuhlédne,
do roka veselú!

Aj do roka, do dňa,
ani do dnestýdňa,
dokial moje srdienko
nepřijede z Vídnä.

Šohaj jede z Vídnä,
má konička šimla,
a na něm srdéčko
ze samého stříbra.

:/ Jestli mě nedáte
vašeho děvčate¹⁰⁴,
já vám ho ošídím,
co mě uděláte? /:

14. /37

Bože, otče všemohúci,
rač mě býti napomoci,
panenko Mária, svatý Ján,
abych sa na vojnu nedostál.

¹⁰² Textová varianta písně je i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Poláčkově sbírce *IV. Slovácké pěsničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbirka dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 160, č. 151, Z Dolňácka (Poláček, J., 1947).

¹⁰³ Rukou připsáno: „*Sedlcký*“.

¹⁰⁴ Přepsáno rukou, původně ve strojopise „*děvčata*“.

3.6 Třetí oddíl

1. /38¹⁰⁵

Má milá je nemocnám,
ona rána nedočká,
já ji mosím navštívit, to dnešní noci,
šak já od ní nedostanu její nemoci.

Přijdu k ní, zeptám se jí:
Má milá, co tě boli?
Pobolévá mie, synečku, moje hlavěnka,
co mie po ní uderyli moje maměnka.

Uderyli pro tebe,
že já nesmím za Tebe
„já nemosím, má panenka, k vám chodívati
a na vaše okénečko ťukávati.“

Před naší je stromeček,
na něm zpívá slavíček,
zpívej, zpívej, můj slavíčku, do dne bílého,
až já půjdu od děvčátka černoookého.

2. /39¹⁰⁶

Ořečovský kostelíček
kolem něho černý les,
:/ ještě se podívám /:
co můj milý dělá dnes.

Jede on si, jede, jede,
na svém vraném koníčku,
:/ on sobě připíná /:
k levém boku šabličku.

K levém boku šablu připjal,
na svůj dům se ohlídal,
a tak sobě vzdychal,
žalostně naříkal,
až pod ním kůň zarehtal.

¹⁰⁵ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 408, 409, č. 763, Z Budkovic (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkově sbírce *III. Slovácké písničky Slováckého Křížku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 110, č. 104, Z Dolňácka (Kobylí) (Poláček, J., 1943) a ve sbírce *Slovácké písničky VI.: Sbíрка jednohlasých lidových písní* na str. 52, č. 83, Z Kyjovska (Ratíškovice) (Poláček, J., 1951). Píseň je také zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 268, č. 397 [750] (Sušil, F., 1998).

¹⁰⁶ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 219, č. 388, Z Ořechova (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901).

Ach, vy stará paní mámo,
copak vy to děláte?
:/ když vy mně tak dlouho /:
na tej vojně necháte!

Ach můj synu, synu milý,
kdo tě na tu vojnu dal?
:/ Pašovský radní pán /:
ešče ke mně vartu dal.

A ta varta u mně stála,
od večera do rána.
:/ a když bylo na deň /:
hned mně vedli do Brna.

Vy brněnští radní páni,
otvírajte nám brány,
:/ vedem vám legrůta /:
z tej pašovskej osady.

3. /40
Když pomašírujem
kroměřížskou branú ven,
:/ zkažte tam mojí nanynce /:
zkažte jí dobrý deň.

Zkažte jí dobrý den,
pěkné pozdravení,
aby dala na mše svatý,
že jsem od Prajza zajatý,
že mě možnej není.

Na mšu svatú dala,
v městě Holomúci,
:/ aby se na ni scházeli /:
od korla vojáci.

Od korla vojáci
malované děti
:/ on si sedne na konička /:
jako ptáček letí.

Jako ptáček letí
do širého pola,
:/ ostávaj tu s pánem Bohem /:
frajirečko moja.

Frajirečko moja,
pros ty pána Boha,
:/ aby mě tam nezabili /:
až bude ta vojna.

4. /41¹⁰⁷

V tom vlčnovském zámku,
já tam mám galánku,
já ju dobře znám. –
Já ju znám, já ju mám,
pokud' já ju v rukách mám,
jak ju z rukú pustím,
hned na jinú myslím,
pomož mě Bůh sám.

Pomož mě Bůh z nebe,
a já musím od tebe,
večer koňa sedlat,
ráno mašírovat
hajda do pole.

A z pole do Turků,
a s Turků do Plešpurku¹⁰⁸,
tam budem bojovat,
svojú krev vylévat,
pro svojú nanyнку¹⁰⁹.

5. /42

S večera měsíc svítí,
dobře za milou jíti,
přes hájíček cesta úzká,
má panenka na mě¹¹⁰ čeká,
chce se mnou dnes mluvíti.

Chce se mnou dnes mluvíti,
něco mně pověděti,
včera moji kamarádi
něco o mě povídali,
to mě chce pověděti.

¹⁰⁷ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 66, 67, č. 168, od Břeclavi (Bartoš, F., 1882). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkově sbírce *II. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 242, č. 234, Z Podluží (Poláček, J., 1941) a ve sbírce *Slovácké písničky V.: Sbíрка jednohlasých lidových písní* na str. 121, č. 226, Z Dolňácka (Tvarožná Lhota) (Poláček, J., 1950).

¹⁰⁸ Rukou připsáno: „r“ – ve smyslu „Prešpurku“.

¹⁰⁹ Rukou přepsáno na velké „N“: „Nanyнку“.

¹¹⁰ Rukou připsáno: „n“ – ve smyslu „mně“.

Šel sem já s ní kousek dál,
bych tu lásku vyzkoumal,
vyzkoumal sem já jí těžce,
zabolelo ve mě srdce,
tak sem já ji vyzkoumal.

Když sem od ní odešel,
hornistu sem uslyšel,
hornist trúbil po dolině,
já sem se dal dobrovolně,
koníčka dostal sem.

Můj koníček je vraný,
je pěkně osedlaný,
a on se pode mnou točí,
mojí milej tečú z očí
slza bez přestání.

Bílý šátek v ruce má,
oči černé utírá:
tento šátek dávám tobě,
abys nezapomněl na mně
až budeš na vojně.

Ten šáteček nech sobě,
já ho nechci od tebe,
když si chtěla trucovati,
a ze mě blázna dělati,
nešlo štěstí Tobě. –

6. /43¹¹¹

Jedna hodina
s půlnoci bila,
co mě má milá
vyprovodila.

Vyprovodila
až do hájíčka
tam sme slyšeli
zpívat slavíčka.

¹¹¹ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 141, č. 349, Slezská z Třanovic (Bartoš, F., 1882) a v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 115, č. 144, Z Velké (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Poláčkové sbírce *IV. Slovácké písničky Slováckého Křížku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 76, č. 67, Z Dolňacka (Poláček, J., 1947).

A ten slavíček,
moje neštěstí,
tam jsem pozbyla
moje panenství.

Ty jsi můj milý,
ty jsi tom vinen,
tys mňa opojil
červeným vínem.

7. /44¹¹²

Při Dunaji na tej vodě,
páslo děvče vrané koně,
přišli dva mládenci s pola.
zajali koně do dvora.

Dávala jim tři torale,
jeden velký a dva malé:
vem si děvče vrané koně,
přijdem tejto noci k tobě.

Chceš-li ty k nám chodívati,
musíš velký pozor dáti,
ostrožkama nebřinkati,
krajovkama neluskati.

Naše paní tiše spává,
ona dobrý pozor dává,
ona dobře pozoruje,
kdo k nám tejto noci půjde.

8. /45¹¹³

Na horách, na dolách,
na buchlovských zámkoch,
pase Janko koně,
v drobných marijánkoch.

¹¹² Rukou připsáno: „*Sedlcký*“.

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 23, č. 60, ze Zlínska (Bartoš, F., 1882) a ve sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 472, č. 844 (Bartoš, F., 1889). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 93, č. 144 (Miškeřík, J., 1994).

¹¹³ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 112, č. 140, Z Velké (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 36, č. 45 (Miškeřík, J., 1994). Píseň je také i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkově sbírce *IV. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbirka dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 110, č. 99, Z Podluží (Poláček, J., 1947) a ve sbírce *Slovácké písničky VII.: Doplnky: Sbirka jednohlasých lidových písní* na str. 107, č. 132, Z Dolňácka, Kněždub (Poláček, J., 1950).

Pase on jich, pase,
pěkně nastroja se,
galánečka jeho,
cerušku mu nese.

Nese mu cerušku,
v červeném fěrtušku:
tuhle máš synečku,
svoju věrnú lásku.

Pro Boha tě prosím,
Pro Boha živého,
nesváděj to na mě,
svěď to na jiného.

A já to nesvědu,
měla bych velký hřích,
když tys mňa oklamal,
včil si mě musíš vzít.

Kdybys mě dal peněz
jak písku drobného,
ty mě nezaplatíš
vínka zeleného.

Kdybys mě dal peněz
jak na dubě listí,
ty mě nezaplatíš,
mojí poctivosti.

Kdyby se poctivost
na skále rodila,
nejedna panna by
tam pro ni chodila.

Ale se poctivost'
na skále nerodí,
nejedna panenka
bez vínečka chodí.

9. /46

Pásl Janko koně
v háji na dolině,
donesla mu milá
pacholátko v klíně.

Pro Boha tě prosím,
pro Boha živého,
nesváděj to na mě,
svěď to na jiného.¹¹⁴

10. /47

Skoro ráno na svítání
šlo děvčátko trávu žít,
ohlédlo se, spatřilo amanta
po cestě za sebou jít.

Pojď, amante, pojď a pospěš,
ať mne brzy dohoniš,
něco bych ti ráda pověděla,
o čem ty ještě nevíš.

Vždycky se mě máti ptala:
má ceruško, co je ti,
celá bledneš, svoju krásu tratíš,
snad nám miníš umřítí.

Já sem smutná nevěděla,
co bych na to říct měla:
nažala sem velkou nošu trávy,
křížka sem si zlámala.

Nebyla to žádná tráva,
ty amante dobře víš,
v tom hájíčku v noci při měsíčku,
vím, že na mně nepovíš.

Dozpěv:

Nemohu já na tebe, má zlatá nanyňko,
nemohu na tebe zapomět,
kdyby mě zbraňoval, má zlatá nanyňko,
kdyby mě zbraňoval celý svět.

11. /48¹¹⁵

Brodí Janko koně
v Dunaji ve vodě.

¹¹⁴ Rukou připsáno: „atd. jako 8“.

¹¹⁵ Rukou připsáno: „Od maměnky“.

Textové varianty písní jsou i s nápěvy a dalšími slokami zaznamenány v Bartošově sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 19-20, č. 22a, Z Velké, 22b, Od Břeslavy, 22c, Z Petrova a na str. 639, č. 986, Z Březové (Bartoš, F., 1889). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenána v Miškeříkové *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 33, č. 40 (Miškeřík, J., 1994). Píseň je také i s nápěvem zaznamenána v Poláčkové sbírce *II. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 25, č. 19, Z Podluží a na str. 26, č. 20, Z Dolňácka (Poláček, J., 1941), ve sbírce *Slovácké písničky VI.: Sbíрка jednohlasých lidových písní* na str. 14, č. 12, Z Horňácka (Strání) (Poláček, J., 1951) či v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 85, č. 90 [186, 187] (Sušil, F., 1998).

Koníčky zbrodil.
a sám se utopil.

Koně zařehtaly,
milej vědět daly.

Milá nemeškala,
k rybařům běžala.

Rybaři, rybaři,
prostírajte sítě,
utopilo se mě
potěšení moje.

Po první zatáhli,
péřečko vytáhli.¹¹⁶

Po druhé zatáhli,
klobúček vytáhli.
To není ta ryba, mém
srdénku libá.

Po třetí zatáhli,
Janoška vytáhli.

Ach to jest ta ryba,
mém srdénku libá.

Milá nemeškala,
k zvonařom běžala.

Zvonaři, zvonaři,
zvoňte na vše zvony,
utopilo sa mě,
moje potěšení.

Milá nemeškala,
k hrobařom běžala.

Hrobaři, hrobaři,
vykopajte jámu,
takovou velikú,
co dva do ní lehnú.

¹¹⁶ Za slokou rukou vepsáno: „*To není tá ryba,
mém srdénku libá*“.

12. /49¹¹⁷

Šest dní do týdňa,
sedmá neděla,
pověz mě milá,
čehos želela.

Já jsem želela,
svých černých očí,
že jsem nespala.
po devět nocí.

Ještě jsem mohla,
po devět nespát,
kdybych tě mohla,
synečku dostat.

13. /50¹¹⁸

Švarná děvčina,
povez do mlýna,
málo lebo moc,
enom přid' na noc.

Já ti zemelu,
mýta neberu,
enom si s tebou
chvílečku lehnu.

14. /51

Hrajte huci vesele,
mé srdce zarmúcené,
aj miloval sem Aničku,
v tom zeleném hájíčku.

¹¹⁷ Rukou připsáno: „Sedlcký“.

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 373, č. 690, Z Ubla (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Hauerlandově sbírce *Brodské písničky: K národopisné výstavce r. 1894 v Uherském Brodě sebral Josef V. Hauerland* č. 5, Z Bánova (Hauerland, J. V., 1989). Píseň je také i s nápěvem zaznamenaná v Poláčekově sbírce *IV. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 193, č. 184 (Poláček, J., 1947) či v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 304, č. 476 [880], Od Napajedel (Sušil, F., 1998).

¹¹⁸ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 712, č. 1348, Z Velké (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Poláčekově sbírce *Slovácké písničky: Sbíрка 250 jednohlasých lidových písní* na str. 210, č. 199, Z Hornácka (Poláček, J., 1936).

15. /52¹¹⁹

Nebude nám dycky tak,
nebudu nám huci hrát,
aj ani gajdoš gajdovat,
nebudeme tancovat.

16. /53

Nes mě, koníčku, nes,
přes ten zelený les,
šak my tam nebudem,
ani nedojedem,
šak my tam nebudem dnes.

17. /54¹²⁰

Plela Kačenka, plela len,
čtyry záhony za týden. –

¹¹⁹ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 807, č. 1550, Z Blatnice (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 256, č. 424 (Miškeřík, J., 1994).

¹²⁰ Rukou připsáno: „*Sedleky*“; na téže straně dále připsáno: „*Málo je nás málo, kde by sa nás bralo.*“

Svit' měsíčku

*Takovú sem galánečku dostál,
jakoby ju vymaloval, vypsál,
ja taková ně galánečka svědčí,
ja kerá má pěkné, černé oči.“*

Textová varianta písně jako *Takovú sem galánečku...* je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 136, č. 193b, Z Velké (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Poláčkové sbírce *Slovácké písničky: Sbíрка 250 jednohlasých lidových písní* na str. 98, č. 88, Z Hornácka pod názvem *Ja, kdo by ně za starého kázal* (Poláček, J., 1936) a ve sbírce *IV. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 201, č. 192, Z Dolňácka (Poláček, J., 1947).

Píseň č. 17. /54 odpovídá písní č. 143. Textová varianta písně je i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Hauerlandově sbírce *Brodské písničky: K národopisné výstavce r. 1894 v Uherském Brodě sebral Josef V. Hauerland* č. 2, Z předměstí (Hauerland, J. V., 1989). Dále je píseň i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v knize *Záleské tance I: tance točivé* na str. 151 (Jelínková, Z., 1980). Píseň je také s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná ve Vernerově sbírce *Písňový sběr: Oblast uherskobrodská. 1955-1958* na str. 128, Z Pašovic (Verner, I., 1955-1958).

3.7 Čtvrtý oddíl¹²¹

1. /55¹²²

Proč vy mňa tatíčku

:/ nemáte rád¹²³ /: 3x

když vy mňa na vojnu

:/ vyhánáte /: 3x

Nevyhánajte mňa,

já půjdu sám,

sednu na koníčka,

budu husar.

Sednu na koníčka,

na šimlíčka,

že jsem já odveden

od tatíčka.

Sednu na koníčka,

kobylenku,

že jsem já odveden

pro milenku.

:/ Lepší je na vojně

tabák kúřit,

nežli u sedláka

cepem búřit. /:

2. /56¹²⁴

Na vánoce, tmavé noce,

dobře s milú spát.

nic jiného neuslyšet

jen větr fúkat.

zafúkej větříčku s Dunaje,

pojď sem, má panenke, pod' ke mně,

budem¹²⁵ se milovati¹²⁶

do bílého dne.

Hlava bolí, ruce, nohy,

a já celá mdlím,

a to pro tě, můj synečku,

že tě nevidím.

¹²¹ Ve strojopise na stránce nahoře rukou připsáno: „*Za zimních večerů*“.

¹²² Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 611, 612 č. 1155 (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901).

¹²³ Rukou připsáno: „*(asi nerad máte)*“.

¹²⁴ Textová varianta písně je i s nápěvem a další slokou zaznamenaná v Poláčkově sbírce *Slovácké pěsničky VI.: Sbirka jednohlasých lidových písní* na str. 56, č. 93, Z Dolňácka (Strážnice) (Poláček, J., 1951).

¹²⁵ Rukou připsáno: „*e*“ – ve smyslu „budeme“.

¹²⁶ Rukou připsáno: „*i*“ – ve smyslu „milovati“.

Já jsem o tom nic nevěděla,
žeš bys na námluvách onegda,
až mě to má kamarádka
dopověděla.

Přišla ke mě, pravila mě.
sestřičko milá,
jáku sem já novinečku
dnes uslyšela,
že tvůj šohajíček rozmilý
byl dnes na námluvách u jiný
a že tobě odesylá
šáteček bílý.

Nedělej si z toho milá
žádnej překážky,
šak sem já s ňú ešče neměl
žádnej ohlášky.
neměl, ani míti nebudu,
dokud si tebe nedostanu,
a když si tě nedostanu,
dám se na vojnu.

3. /57¹²⁷
Můj starý tatíčku,
aj hluboko ležíte,
mě sa křivda děje,
a vy o tom nevíte.

4. /58¹²⁸
Byli lidé, byli,
už sa pominuli,
aj my sa pominem,
po malúnkej chvíli.

¹²⁷ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 653, č. 1016, Z Březové (Bartoš, F., 1889) a v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 575, č. 1098, Ode Zlína (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem a další slokou zaznamenaná v Poláčkově sbírce *Slovácké písničky V.: Sbíрка jednohlasých lidových písní* na str. 57, č. 103, Z Podluží (Mor. N. Ves) (Poláček, J., 1950).

¹²⁸ Textová varianta písně je i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Poláčkově sbírce *III. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 17, č. 11, Z Hornácka (Poláček, J., 1943).

3.8 Pátý oddíl¹²⁹

1. /59¹³⁰

Ty brodské hodiny přestaly bít,
přišla cedulěnka, mám se ženit.

Ořechovský farář pěkně káže,
obrázky rozdává, ruce váže.

Já na to kázání také půjdu,
o jeden obrázek prosit budu.

Ořechovský farář dobrotivý,
on mě dal obrázek, on byl živý.

Dám-li ho do truhly, zadusí se,
dám-li ho do knížek, nezavře¹³¹ se.

Dám ho do postele, lehnu¹³² k němu,
on mě dá huběnký a já jemu.

2. /60¹³³

Nepůjdu já za masára
a já bych se pořezala,
radši půjdu za drotara,
za dobrého hospodáři.

3. /61¹³⁴

A dudy, dudy na Mikeš...

¹²⁹ Ve strojopise na stránce napravo rukou připsáno: „Prázdniny 1885-86 v Pašovicích“.

¹³⁰ U písně rukou připsáno: „Slunéčko polední
jen drobět pohlédni“.

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 90, č. 236, Valašská ze Vsacka (Bartoš, F., 1882) a v Bartošově a Janáčkové sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 454, č. 844, Z Velké a na str. 454, 455, č. 845, Z Ořechova (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkové *Hornáckém zpěvníku sedláckých* na str. 418, č. 693 (Miškeřík, J., 1994).

¹³¹ Rukou připsáno: „ú“ – ve smyslu „nezavřú“.

¹³² Rukou připsaná jiná varianta textu „do postele, lehnu k němu“: „---na lavicu (jako za stůl), (si) sednu---“.

¹³³ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 73, č. 191, od Břeclavi (Bartoš, F., 1882) a v Bartošově a Janáčkové sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 710, č. 1344, Z Velké (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 475, č. 729 [1502], Z Provodova a z Březnice (Sušil, F., 1998). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Poláčekově sbírce *Slovácké písničky V.: Sbirka jednohlasých lidových písní* na str. 72, č. 132, Z Podluží (Tvrdonice) (Poláček, J., 1950).

¹³⁴ Píseň, resp. její název, včetně číslování připsána rukou.

4. /62¹³⁵

Před farářem mostek, prohýbá se,
pod ním voděnka, rozlévá se.

V té voděnce sú rybičky,
žádný jich nechytá, sú maličký.

A já ty rybičky chytat budu,
já do tej voděnky neupadnu.

Upadnu-i, zmažu kabát,
budeš mět, má milá, co pracovat.

5. /63¹³⁶

Děvče horešanské,
pojď se mnú na panské,
pod nitranský zámek,
sázat marijánek.

Sázat, jako sázat,
ale čím zalévat,
daleko studénka,
pro vodu chodívát.

Já su minářúj syn,
já sa ženit mosím,
rychtářovu Hanku,
to je má galánka,
tú si dostat musím.

Já sem tebe lúbil,
tys mia nelúbila,
čižmy sem ti kúpil,
tys v nich nechodila.

¹³⁵ Rukou připsáno: „*Sedlcký*“.

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 398, č. 743, Z Líšně (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Poláčkově sbírce *Slovácké pěsničky: Sbíрка 250 jednohlasých lidových písni* na str. 188, č. 177, Z Hornácka (Poláček, J., 1936), ve sbírce *III. Slovácké pěsničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písni Moravského Slovácka* na str. 164 č. 157, Z Dolnácka (Poláček, J., 1943).

¹³⁶ Rukou připsáno: „*Šotíš polka*“.

Textová varianta písně je i s nápěvem a další slokou zaznamenaná v Bartošově sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 325, 326, č. 550, Z N. Lhotek (Bartoš, F., 1889) a v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 185, 186, č. 308, Z Nedašové Lhoty (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Hornáckém zpěvníku sedláckých* na str. 64, č. 90 (Miškeřík, J., 1994). Píseň je také i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkově sbírce *II. Slovácké pěsničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písni Moravského Slovácka* na str. 40, č. 34, Z Hornácka (Poláček, J., 1941) a ve sbírce *Slovácké pěsničky V.: Sbíрка jednohlasých lidových písni* na str. 18, č. 26, Z Hornácka (Poláček, J., 1950).

Počkej, milá, počkej,
bude ti to jaksi,
až já si ponesu,
cedulenu v kapsi.

Cedulenu v kapsi,
v ruce vysvědčení,
zapomeneš, zapláčeš
na mé milování.

Na mé milování,
na moju dobrotu,
že sem k vám chodíval,
každunkú sobotu.

Každunkú sobotu,
sedmkrát za týdeň,
možeš milá vědět,
že je to každý deň.

6. /64¹³⁷

Dycky mě těšilo
na špacír choditi,
pokud mě kvétalo,
za klobúčkem kvítí.
Už mě tak nebude,
jak mě bývávalo,
když mě za klobúčkem,
kvítí kvétávalo.¹³⁸

7. /65

Spala sem na seně,
cosi přišlo ke mně,
studené jak led, slad'učké jako med,
bylo to v haleně.

¹³⁷ Rukou připsáno: „Tajč“.

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 36, 37, č. 101, 102, ze Zlínska (Bartoš, F., 1882), ve sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 199, 200, č. 311, Z Kopřivnice (Bartoš, F., 1889) a v Bartošově a Janáčkové sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 636, č. 1194 (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je podobná píseň i s nápěvem a další slokou zaznamenaná v Poláčkové sbírce *Slovácké pěsničky VI.: Sbíрка jednohlasých lidových písní* na str. 118, č. 200, Z Kyjovska (Ratíškovice) (Poláček, J., 1951).

¹³⁸ U písně rukou připsaná další sloka: „Už mě tak nebude,

jak mě bylo kdysi,

pokud mě nosíval

můj koniček lysý“; připsána také jiná varianta závěrečného dvojverší: „Kvítečko kvétati,

jak mě kvétávalo“.

8. /66¹³⁹

Není lepší jak v nedělu,
když se spolu chlapci sejdú,
každý má tu svoje potěšení,
a moje už leží v černej zemi.
Černá země, neoraná,
a motykú nekopaná,
kde leží, tam leží, už tá¹⁴⁰ není,
kam ses podělo potěšení.

9. /67

Těšival mě těšovský dvoreček,
těšival mě těšovský dvůr,
a včil mě těší, má nejmilejší,
a včil mě těší můj vraný kuň.

10. /68¹⁴¹

Kdes ty holuběnko lítala,
kdes to svoje popelavé peří
zmáčala.

A já sem lítala po poli,
a to mojemu nejmilejšímu
na zdůry.

A já sem lítala po lúce,
a to mojemu nejmilejšímu
na truce.

Hrajte muziganti vesele,
chytili sme sivú holubičku,
do lože.

Když sme holubičku chytili,
tenkráté nám dvanáct muzigantú
trúbili.

Nastrážím si na tě železa,
já tě mosím, sivá holuběnko,
do loža.

¹³⁹ Rukou zakroužkované číslo „8.“ a od něj přikreslená šipka směřující k předchozí písni.

Textová varianta písně je i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Bartošově sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 109, 110, č. 154, Z Velké (Bartoš, F., 1889) a v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 587, č. 1118, Z Tučap (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je podobná píseň i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkové sbírce *Slovácké písničky: Sbíрка 250 jednohlasých lidových písní* na str. 165, č. 154, Z Podluží (Poláček, J., 1936). Píseň je také i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 261, č. 379 [723], Od Kyjova (Sušil, F., 1998).

¹⁴⁰ Rukou připsáno: „(tu)“.

¹⁴¹ Textové varianty písní jsou i s nápěvy a dalšími slokami zaznamenané v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 225, 226, č. 299 [581, 582, 583] (Sušil, F., 1998).

Nastražím si na tě žitný klas,
já tě musím, sivá holuběnko,
chytit zas.

11. /69¹⁴²
Jaké to pivečko dobré je,
ono je vařené v Olšavě¹⁴³,
pijme ho, dobré je,
šak nám zas hospodský naleje.

12. /70¹⁴⁴
Živ sem, živ sem, nevím dlúho-li,
umřu, umřu, nevím skoro-li,
a co po mě ostane,
všecko žena dostane,
fajku, pikslu, staré škarbaly.

13. /71
A já jsem ženička mladička,
muže mám starého,
ráda bych si namlúvila,
vojáčka mladého.

14. /72¹⁴⁵
Oj nade dvorem, pode dvorem,
točí se syneček s vraným koněm,
milá na něj volá, vrata mu otvírá
pojd' honem.

Oj pojd', pojd' potěšení,
mého srdéčka zarmúcení,
já nemám žádného
tatíčka starého doma néni.¹⁴⁶

¹⁴² U písně rukou připsáno: „*V tom domečku na kopečku
sedí stařeček
svými dítky trhá kvítky
vije věneček
hospodyně na svém klíně
nese drůbeží
volá, žádá voce (vůdce) stáda.
s dobrou večerí.*“

¹⁴³ Rukou přepsáno na: „*Ošavě*“.

¹⁴⁴ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 433, č. 756, Z Kopřivnice (Bartoš, F., 1889) a v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 758, č. 1435, Z Moštěnice (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 365, č. 595 [1108, 1109] (Sušil, F., 1998).

¹⁴⁵ Rukou připsáno: „*Sedlcký*“.

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 99, č. 247, z Líšně u Brna (Bartoš, F., 1882). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 233, č. 389 (Miškeřík, J., 1994).

¹⁴⁶ Na druhé straně listu strojopisu rukou připsána další neočíslovaná píseň:

15. /73¹⁴⁷

Co moja ženuška doma dělá,
když ona mužička doma nemá,
chodí po kuchyni, chystá si snídani,
aby jí hlavěnka nebolela.

16. /74

Vím jeden překrásný dvoreček,
vím jeden překrásný dvůr,
když jsem šel okolo, srdce mi bolelo,
zařechtal můj vraný kuň.

Neřehtej můj vraný koníčku
pojedu z tu odtud pryč,
má zlatá nanynka sedí u okýnka,
ona nám neříká nic.

Sotva jsme za bránu vyjeli,
psaníčko nám poslala,
navrať se honzíčku
na vraném koníčku,
já bych tě milovala.

Nefúkej, větříčku s Dunaje,
zaprášíš moju milú,
zkažte ji ode mne nastokrát pozdravit,
že mám já holku jinú.

*Já jsem Vám pravila můj tatíčku
dajte pro koňa maštaličku
maštalička nová
vaše dcera hodná
dala mě ju.*

*Já jsem ti pravila, pravívala
abys ty mě kúpil sněrovadla
aby byly pěkné,
velice dlúhé
za půl tolara.*

*Já jsem ti pravila, pravím ešče,
že sem já pro tebe mladé děvče
vdávat se nebudu
za tebe nepůjdu
vdám se ešče.*

¹⁴⁷ Rukou připsáno: „(Sedlcký-J)“.

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 487, č. 922, Z Nedašové Lhoty (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901).

17. /75

A co je to po tom světě,
ten je všecek marný,
moje nohy pocházejú
zrovna s hodinami,
když já řeknu amen,
vložte na mne kameň,
na mé hříšné kosti,
duši do radosti,
půjdem na axámen.

18. /76¹⁴⁸

Chodila Andulka v zeleném háji,
hledala Janoška, choďa po kraji,
kdes ty sa tu Janko vzal,
cos mně věrně miloval,
a tej naší lásce konec udělal.

Já su synek, jako pták,
pomiluju nechám tak,
pták letí, odletí,
a já také tak.

19. /77

Zima bylo, větr fúkal,
náš tatíček z okna kúkal,
nekúkej z okna tatínku¹⁴⁹,
větr ti sfúkne rafinku¹⁵⁰.

20. /78

Tá turecká muziga,
tá mně srdce proniká,
když začne muziga hrát,
srdce se mě počne smát.

21. /79

Dobrú noc, dobrú noc,
ale ne na věčnost,
než sa v tobě uspokojí,
ta tvoje falešnost'.

Falešný synečku,
falešný k nám chodíš,
ale ještě falešnější
kamarády vodiš.

¹⁴⁸ Textová varianta písně je i s nápěvem a kompletní druhou slokou zaznamenaná v Poláčkové sbírce *II. Slovácké pěsničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbirka dalších 250 jednohlasých písni Moravského Slovácka* na str. 89, č. 82, Z Dolňácka (Poláček, J., 1941).

¹⁴⁹ Rukou přepsáno na: „tatíku“.

¹⁵⁰ Rukou přepsáno na: „rafíku“.

Falešný synečku,
falešný k nám nechod',
ale ještě falešnější,
kamarády nevod'.

22. /80

Když sem šel do nebe,
stavil sem se v pekle,
a ten starý Luciper,
pekl tam erteple.

A já sem mu povídal,
aby mě jědnu dal,
a on mě povídal,
abych si nakopal.

A já sem mu povídal,
že nemám motyku,
a on mě povídal,
že mám na to ruky.

23. /81

Horňané, Dolňané,
chlapci Pašoviané,
máte koně vrané,
sedla malované.

Pašoviané, chlapci,
kde ste včera pásli,
ztratila sem vínek,
kerý ste ho našli?

My sme ho nenašli,
ale sme viděli,
ploval po Dunaji,
po samučkém kraji.¹⁵¹

24. /82

Veselá krajina,
po které sem chodil,
ešče veselejší,
v ktorej sem sa zrodil.

¹⁵¹ Rukou připsaná jiná varianta textu „*po samučkém kraji*“: „*vedle samém kraji*“.

25. /83¹⁵²

Bylo nás, bylo nás,
nás bratrů jedenást,
všecky nás odvedli,
na vojnu jeden ráz.

26. /84¹⁵³

Kdybych já to věděl,
že tatička *zdvihnu*,¹⁵⁴
já bych nosil hlínu,
z Pašovic až k Vídně.

27. /85

Teskno je mě, teskno
po jednom stvoření,
ale ho, můj Bože,
v Pašovicích není.

Ach není ho, není,
na žádnéj vesnici,
moje potěšení,
leží v černej zemi.

28. /86¹⁵⁵

Zdalo sa mně, zdalo,
že sa z doly mračí,
a to sa čerňaly,
mojí milej oči.

29. /87¹⁵⁶

Když jsem já šel přes to boří,
lekl sem sa, že tam hoří,
a tam moje galánečka,
jí se červenaly líčka.

¹⁵² Textová varianta písně je i s nápěvem a další slokou zaznamenaná v Poláčkové sbírce *Slovácké pěsničky VI.: Sbíрка jednohlasých lidových písní* na str. 13, č. 9, Uh. Brodsko (Kopanice) (Poláček, J., 1951).

¹⁵³ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkové *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 74, č. 108 (Miškeřík, J., 1994).

¹⁵⁴ Připsáno rukou. Nezařazeno do poznámek pod čarou, jako jiné vpisky rukou, z důvodu lepší přehlednosti a velmi úzké souvislosti přímo s danou písní. (Pozn. autorky práce.)

¹⁵⁵ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkové sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 137, č. 195, Z Javorníka (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Poláčkové sbírce *Slovácké pěsničky V.: Sbíрка jednohlasých lidových písní* na str. 132, č. 243, Z Dolňácka (Poláček, J., 1950). Píseň je také i s nápěvem a další slokou zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 361, č. 589 [1091, 1092, 1093] (Sušil, F., 1998).

¹⁵⁶ Rukou připsáno: „*Sedlcký*“.

30. /88¹⁵⁷

Vím jeden hájíček borový,
ten je v zimě, v létě zelený,
a mě se všecko zdá,
že se tam prochází,
moje potěšení.

31. /89¹⁵⁸

Aj už jsem přešel všechny dědiny
po Trenčín,
ešče sem neměl takej děvčiny
jak mám včil.

32. /91¹⁵⁹

Pod hájíčkem, pod zeleným
oře děvče volám jedním.

Ešče záhon nezorala,
máti na ni zavolala.

Pojď děvče, pojď domů,
dala sem Tě nevím komu.

Dala sem Tě Janíčkoví.
švarnému šohajíčkoví.

Janíček je čirý zbojník,
ví přes hory každý chodník.

Každý chodník každú cestu,
která ke kerému městu.

Ve dne jide, v noci zajde
a víckrát domů nepřijde.

Donesl jí šátek bílý
a celý ukrvavený.

Jak ten šátek rozvíňala,
přežalostně zaplakala.

¹⁵⁷ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 392, č. 732, Z Tučap (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901).

¹⁵⁸ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 8, č. 13, ze Zlínka (Bartoš, F., 1882) a v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 4, č. 2, Od Val. Meziříčí (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem a další slokou zaznamenaná v Poláčkově sbírce *IV. Slovácké písničky Slováckého Kružíku v Brně: Sbirka dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 224, č. 214, Z Dolňácka (Poláček, J., 1947).

¹⁵⁹ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkové *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 458, č. 753 (Miškeřík, J., 1994). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkově sbírce *Slovácké písničky: Sbirka 250 jednohlasých lidových písní* na str. 177, č. 166, Z Kapanic (Poláček, J., 1936).

Počkej muži ekzegáta¹⁶⁰,
to je ruka mého bratra.

Mého bratra nejmladšího,
nade všechny nejlepšího.

Co bys ty za ženu byla,
kdybys muže prozradila?

Co bych já za sestru byla,
kdybych bratra zatajila?

33. /90¹⁶¹
Cos má milá, cos dělala,
žes před oltářem přísahala?

Nechtěla sem, musela sem,
před oltář kleknút, ručky sepnút,
plakala sem.¹⁶²

Včeras měla z růží věnec
a dneska už máš, mé potěšení,
bílý čepec.

Včeras byla maminčina,
a dneskaj už si Honzíčkova.

-----¹⁶³

Přes hájíček je chodníček,
po něm se točí, má černé oči,
šohajíček.

V ruce drží bílý klobúk,
nemohu na tě mé drahé dítě
zapomenút.

Zapomenu, ale těžko,
kde se ohlídám, kde se obracím,
všady teskno.

¹⁶⁰ Rukou připsáno: „o?“ – ve smyslu „okzegáta“.

¹⁶¹ U písně rukou připsáno: „Čaník Jan Zvíčera“.

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 718, 719, č. 28 [2351], Z Vrahovic (Sušil, F., 1998).

¹⁶² Rukou vepsaná sloka: „Včera byla tatičkova
a dneska už si mladá žena.“

¹⁶³ Čára přikreslena rukou kvůli oddělení další neočíslované písně.

34. /92¹⁶⁴

Ještě se podívám dále po dědině,
kde kerá panenka hore hlavu zdvihne.

Hore hlavu zdvihne, na mne se podívá,
co je za synečka, když k nám nechodívá.

Kdybych k vám byl chodil, byla bys plakala,
za rok za dvě leta, byla bys chovala.

Za rok za dvě leta, bude z tebe žena,
a já budu nosit šablu u řemeňa.

Šablu u řemeňa, boty vykovaný,
zapomeneš, zapláčeš na mé milování.

Na mé milování, na moju dobrotu,
že sem k vám chodíval každunků sobotu.

Každunkú sobotu, sedmkrát za týdeň,
možeš milá vědět, že je to každý deň.

35. /93¹⁶⁵

Hnalo děvče krávy
z Uher do Moravy.

Krávy potratila,
sama zablúdila.

Pod javor si sedla,
snídaničko jedla.

Na javor pohlédla,
orla tam uhlédla.

A ty milý orle,
kde sú krávy moje?

¹⁶⁴ Rukou připsáno: „*Melodie: Chodíme, chodíme, hore po dědině, nejedné panence hore hlavu zdvihnem.*“
Podle J. Pavelčíka byla píseň *Chodíme, chodíme* původně velmi pomalá, táhlá, tzv. chodácká (k chůzi). (Pozn. autorky práce.)

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkové sbírce *Slovácké pěsničky: Sbíрка 250 jednohlasých lidových písní* na str. 93, č. 83, Z Dolňácka (Poláček, J., 1936).

¹⁶⁵ Rukou připsáno: „*Sedlcký*“.

Textová varianta písně je i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Bartošově sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 51, 52, č. 62, Z Velké (Bartoš, F., 1889). Dále je píseň i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Poláčkové sbírce *III. Slovácké pěsničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 68, č. 62, Z Dolňácka (Poláček, J., 1943) a ve sbírce *Slovácké pěsničky VII.: Doplnky: Sbíрка jednohlasých lidových písní* na str. 26, č. 29, Z Dolňácka, Petrov (Poláček, J., 1950). Píseň je také i s nápěvem zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 100, č. 104 [218] (Sušil, F., 1998).

Krávy za Moravú
voděnky hledajú.

Voděnky studenej,
travěnky zelenej.

36. /94¹⁶⁶

Ořechovské zvony smutně vyzváněly,
když mého tatíčka do hrobu dávali.

Ořechovské zvony, tatíčka mě zbud'te,
jak mě jich zbudíte, hned mňa potěšíte.

Kdybych já věděla, že tatíčka zdvihnu,
nosila bych hlínu z Pašovic až k Vídnü.

Ale já dobře vím, že já jich nezdvihnu,
darmo bych nosila ve fěrtúšku hlínu.

Kdybych já věděla, kde sú můj tatíček,
už mě na nich roste zelený trávníček.

Zelená travěnka, bílým kvítkem kvete,
už vy mňa tatíčku vdávat nebudete.

Druhé sa vdávají, svatby jim dělajú,
a mně nebožátko slze polévajú.

Služebný chlebiček je velice slaný,
a já ho nejednúc polejú slzami.

37. /95¹⁶⁷

Na pašovských lúkách
našel milý dukát.

Kdo mi ho promění,
milej doma není.

¹⁶⁶ Textová varianta písne je i s nápěvem zaznamenaná v Miškeřikově *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 74, č. 108 pod názvem *Dybych já věděla, že tatíčka zdvihnu* (Miškeřik, J., 1994).

¹⁶⁷ Rukou připsáno: „*Sedlcký*“.

Textové varianty písni jsou i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenané v Bartošově sbírce *Národní písne moravské, v nově nasbírané* na str. 44, 45, č. 53a, *Z Lanžhota* a na str. 45, č. 53b, *Z Velké* (Bartoš, F., 1889) a v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písne moravské v nově nasbírané* na str. 87, č. 109, *Od Brodu* (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Miškeřikově *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 250, č. 414 a na str. 493, č. 3 (Miškeřik, J., 1994). Píseň je také i s nápěvem zaznamenaná v Poláčekově sbírce *IV. Slovákcké písničky Slovákckého Krúžku v Brně: Sbirka dalších 250 jednohlasých písni Moravského Slovákcka* na str. 120, č. 109, *Z Dolňákcka*, na str. 121, č. 110, *Z Dolňákcka* a na str. 122, č. 112, *Z Horňákcka* (Poláček, J., 1947) a ve sbírce *Slovákcké písničky V.: Sbirka jednohlasých lidových písni* na str. 66, č. 120, *Z Dolňákcka* (Tvarožná Lhota) (Poláček, J., 1950).

Půjdu do hospody, kde
cigáni hrajú,

ti mě ho promění,
ti peníze majú.

Když ho nepromění,
dám ho do cimbála

muziga bude hrát
do bílého rána.

38. /96¹⁶⁸

Velehrad je pěkné město
přeseň chodníček
vyprovod' mňa, moja milá
svítí měsíček.

A já bych t'a můj synečku
vyprovodila
kdyby mě jen má mamička
dovolit chtěla.

Sviť měsíčku pomalúčky
až na ten náš dvůr,
nemysli si moja milá
že já budu tvůj.

A ty ptáčku jařabatý
vysoko lítáš,
co mně neseš za novinku
nic mně neříkáš.

Já ti nesu novinečku
krásnú, spanilú,
budú tobě rozplétati
tvoju rozmilú.

Ona sedí za stolíčkem
jako hrdlička
nechá sobě rozplétati
svého lelíčka.

¹⁶⁸ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkově sbírce *II. Slovácké pěsničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbirka dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 201, č. 193, Z Dolňacka pod názvem *Sviť, měsíčku, polehúčku* (Poláček, J., 1941).

Moja ze všech nejmilejší
lelíček rozplet'
obálenka přichystaná
ty ju mosíš mět.

Tobě šijú bílý čepec
mě bílý kabát
z tebe bude hodná žena
a ze mňa voják.

39. /97¹⁶⁹

Dobře je ti Janku
v tom buchlovském zámku
aj co by mně nebylo
aj když tam mám galánku

40. /98¹⁷⁰

Maměnko, ožením sa
mlč šelmo, mé dítě, ošidíš sa.
Maměnko švadlena je
mlč šelmo, dítě moje, ona pije.
Maměnko pěkně šije,
mlč šelmo, moje dítě, ona pije.
Maměnko, košulenu,
mlč, šelmo, moje dítě, gořalenu.

41. /99

Není lepší jako z jara,
zelená se v poli tráva,
zeleňá sa hájíček
a v něm chodí Honzíček (Janiček).

Chodí on si, chodí,
Marijánku sebú vodí,
ona pláče naříká,
že má ít do kláštera (že nechce ít..)

¹⁶⁹ Textová varianta písně je i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Bartošově sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 466, č. 830 (Bartoš, F., 1889). Dále je píseň i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Poláčkově sbírce *Slovácké písničky VII.: Doplnky: Sbíрка jednohlasých lidových písní* na str. 13, č. 11, Z Uh. Hradištska, Včelary (Poláček, J., 1950).

¹⁷⁰ Rukou připsáno: „Jako: Třikrát ňa k Brnu vedli.“

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkově sbírce *IV. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 95, č. 85, Z Dolňácka (Poláček, J., 1947). Dále je podobná píseň i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkově sbírce *Slovácké písničky VII.: Doplnky: Sbíрка jednohlasých lidových písní* na str. 56, č. 70, Z Dolňácka, Strážnice (Poláček, J., 1950). Píseň je také i s nápěvem zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 631, 632, č. 817 [2093] (Sušil, F., 1998).

Po klášteře chodívala
růženec se modlívala
růženec se modlila,
na chlapca si myslila.

Před klášteřem (-a) branou, kámen
Marijánka sedí na něm
volá chlapci pojd'te sem
já již v klášteře nejsem.

V klášteře mně nic netěší
chlapci sú mě nejmilejší
a já ráda tancuju
hezké chlapce miluju.

42. /100
Aj lúka, lúka, lučina
na ní travěnka zelená,

Pojd'me my na ni sestřičko
nažnem trávěnky brzyčko.

Jedna ju žala, vázala,
druhá seděla, plakala.

Díval sa na ně z okna pán
na své pachole zavolal.

Oj pod' pachole, straj koně
pojedem na hon do pole

A co tam budeme loviti
když my nemáme svéj flinty.

Bedem tam honit zvířátka
16 letá děvčátka.

Když na tu lúčku přijeli
hned' vrané koně stavili.

Kdo vám tu trávu kázal žít,
jedna mosíte s nama jít.

Kázal nám otec aj máti
zelenej trávy nažati.

Zeleněj trávy, trávěnky
pro naše krávy, kravěnky.

Pro malý kúsek trávníčka
mosím opustit tatíčka.

Pro malý kúsek travěnky
mosím zanechat maměnky.

Pro malý kúsek bílého
mosím opustit milého,

Pro malý kúsek, z růže květ
mosím opustit celý svět.

Pro malý kúsek ořeší
kdo mé srdénko potěší.

Potěšil by ho nemá gdo
zasmušil by ho ledagdo.

Potěšili by maměnka
už na nich roste travěnka.

Potěšili by tatíček
už na nich roste trávníček.¹⁷¹

43. /101¹⁷²

Pochválen buď Ježíš Kristus
už k vám jdem,
ještě my si postojíme za prahem
má maměnko milá
co ste nám slúbila
pro to jdem.

Odkúď to byl šohajíček
co mně chtěl,
štyry míle za horama
pro mně jel,
má maměnko milá, co ste nám slíbila,
pro to jdem.

44. /102

Pod hájíčkem pod zeleným
máme setý hrach.

Půjdeme ho moja milá
zítra ráno žat.

¹⁷¹ Rukou připsáno: „*atd.*“.

¹⁷² Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v rukopisu *A 1303. Prakšice, Pašovice* na str. 25, č. 36, *Prakšice. Svatební, cestou pro nevěstu* (Jelínková, Z. a M. Toncrová, 1971).

Jakživa sem, můj synečku
hrachu nežala
ani sem já ve své ruce
srpa neměla

Ani srpa, ani cepa
ani přeslice
enom sem sa dívávala
na bílé ruce.

Má maměnko rozmilá
ide šohaj k nám
naša izbička nezametená
co on řekne nám.

Vyjděte vy má maměnko,
vyjděte vy ven
promluvte s ním pár slovíček
já zametu zem.

Má maměnko (ceruško?) roztomilá
ide mimo nás
klobúk smýká, nic neříká
hněvá sa na nás.

45. /103
Když sem šel přes zelený les,
žaly tam dvě panny oves.

Já sem se jich počal ptáti
je-i tady milá taky.

Tvá milá tady nebyla
včera týdeň pohřeb měla.

Dybych věděl tu cestičku
kudy nesli mú Aničku (Ančičku).

Cestička je povědomá
vozem novým vysaděná

Rozmarýnem, fialenkú
kady nesli tvú panenku

Tříkráte kerchov obešel
svěj milenky hrobek našel.

Kdo tu chodí po kerchově
šlape trávu na mém hrobě?

Já jdu milá, pro ty dary
keré sme si darovali.

Vrať mi, milý, můj šáteček
já ti vrátím prsténeček.

Já sem ten šáteček zedral
jak sem šablenku¹⁷³ pucoval.

Já sem prstének ztratila,
jak sem na trávu chodila.

S Bohem, milá, a dobrou noc
měj sa dobře až na věčnost.

Já ti přeju dobrou noc, deň,
abys měl štěstí každý deň.

46. /104¹⁷⁴
Včera sem byl u muziky celý deň,
ani sem tam svoji milěj neviděl.

Ona stála uplakaná u dveří,
Zeptaj, sa jí kamaráde co je jí.

Ukradli jí kacabajku zloději
a ona ju měla enom k neděli,
aby na ňu všeci chlapeci hleděli.

47. /105¹⁷⁵
Třeba si veterán (luterán)
přeca ťa ráda mám,
aj daleko široko
sa já za tebu dívám.

Nedívaj sa za mňú
očka ti vypadnú
ja měla ses dívat
aj dokuds byla pannů

Dokuds byla pannů
poctivů panenků,
a já ti už nestójím
o tvoju obálenku.

¹⁷³ Přepsáno rukou, ve strojopise původně „konička“.

¹⁷⁴ Připsáno: „Polka“.

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 427, č. 795, Z Lišně (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901).

¹⁷⁵ Připsáno: „Tajč.“

48. /106

Dolina, dolina
kamenný chodníček
Kde je naša věrná láska
švarný šohajíček?

Šohajova láska
a moja sloboda,
naše věrné milování
jako v koši voda.

Škoda našej lásky
že sa nám tak krátí
kdo nás zlostně rozlučuje,
nech mu Pánbůh platí.

49. /107

Oliva, oliva,
lísteček zlat'učký
nežeň sa šohajku
ešče si mlad'učký

Co ti zvítězili
co sa poženili?
Tak jak ty húsátka
křídla ověsili.

Nežeň sa, šohajku,
netřeba ti ženy,
polož si klobúk
rozmarýn zelený.

Nechť si já položím
za klobúk růžičku,
přeca já ne nechám,
tú svoju Aničku.

50. /108

Vivat, vivat,
budem zpívat,
na zdraví císaře pána,
kerý nám peňáze dává.

51. /109

Mám šáteček, mám,
komu já ho dám,
komu, komu, jinému,
koho ráda mám.

52. /110

Byla ta cestička-šlapa-la hled'te, šlapa-la hled'te, šlapaná,
šla po ní Andulka-Plaka-la hled'te, plaka-la hled'te, plakala.

Šel po ní Honzíček, výskal si
dohonil panenku, stýskal si.

Copak si synečku, stýskáš tak
snad ty mňa v zármutku necháš tak.

Přid' ty k nám synečku v neděli
já ti dám věneček zelený

Syneček v neděli nepřišel
zelený věneček opršel.

53. /111¹⁷⁶

Odkád' že ti chlapci byli,
že tak pěkně tancovali?
Od Váhu, od Váhu.

Měli bílé košuleny,
dostali jich od panenky,
z hedvábu, z hedvábu.

Oni měli zlaté pérka
visely jim na raménka
aj z pávů, aj z pávů.

54. /112¹⁷⁷

Naša kočénka mrňavá
chytila ptáčka strnada.

Nebyl ptáček, ani myš
byl to minářský tovaryš.

¹⁷⁶ Rukou připsáno: „*Sedlcký*“.

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 422, č. 730, Z Čejkovic (Bartoš, F., 1889) a v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 810, č. 1555, Z Hrušek u Břeclavy a na str. 915, č. 1749, Z V. Pavlovic (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkové *Hornáckém zpěvníku sedláckých* na str. 283, č. 466 (Miškeřík, J., 1994). Píseň je také i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkové sbírce *III. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 137, č. 131, Z Horňácka a na str. 138, č. 132, Z Dolňácka (Poláček, J., 1943) či v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 552, č. 785 [1775], Z Vacenovic (Sušil, F., 1998).

¹⁷⁷ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v rukopisu *A 1303. Prakšice, Pašovice* na str. 43, č. 70, Pašovice (Jelínková, Z. a M. Toncrová, 1971).

55. /113

Na pašovském kopci, na samém vršku
a při měsíčku
chtěli si zazpívat pašovští pacholci
pěknú písničku.
Nedaleko dědiny
aby lidé věděli
by každá panenka
kerá ve svém spánku
ze sna zbudili.

56. /114¹⁷⁸

Velehrad je pěkné město
aj má milá nepověz to
nepověz, nepověz
že sme spolem spali dnes.

Nač bych já to povídala,
dyť bych sama vydržala
od svého tatíčka
že su ešče mladičká.

57. /115

Když sem já byl mladý zajíc,
měl sem čtyři neděle
přišel na mňa mrcha střelec
(že mne kulí prožene)¹⁷⁹

a ten chtěl zastřelit mně.
A to bylo moje štěstí
že sem sa schoval do chrůstí
a tak sem tam tiše seděl
žádný o mně nevěděl.

58. /116

Měl sem galánečku,
tá mě povídala,
že by mně polovic
srdca darovala.

¹⁷⁸ Připsáno: „polka“.

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v rukopisu *A 1303. Prakšice, Pašovice* na str. 9, č. 7, *Prakšice* (Jelínková, Z. a M. Toncrová, 1971).). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v knize *Záleské tance I: tance točivé* na str. 96, *Kelníky* (Jelínková, Z., 1980). Píseň je také i s nápěvem zaznamenaná ve Vernerově sbírce *Písňový sběr: Oblast uherskobrodská. 1955-1958* na str. 123, *Prakšice – Vinohrady* (Verner, I., 1955-1958).

¹⁷⁹ Závorka připsána rukou.

Dyž ho měla řezat,
neměla žádný nůž
já sem jí ho dával,
ona nechtěla už.

Dyž ty si švadlena
světa širokého
ušij mně košulku
z kvetu makového.

Ušiju košulku
z kvetu makového,
ušiješ mě boty
z komára mladého.

Ušiju ti boty
z mladého komára
usteleš mě postel
na prostřed Dunaja.

Ustelu ti postel
na prostřed Dunaja,
ty si do ní lehneš
suchýma¹⁸⁰ nohama.

¹⁸⁰ Přepsáno rukou, ve strojopise původně „s nahýma“.

Z Částkova 1885. Tom. Uhříček, Jurák, Gregůrek.

Svadba slovácká v Uh. Brod. okolí

Před sdavkami jsou družbé, družky a zdávánici a ženich s muzikou pro nevěstu. –Kde se snídá. Před zavřenýma dveřma muziga: č. 43.¹⁸¹

Než dveře se neotvírají. „Co chcete slyšeti ze síně?“, „*Poctivost*“.¹⁸² Ztratila se nám sivá holubice a slyšeli jsme, že je v 5. čísle“, odpovídají zdávánici. Ze síně jim dávají však nejprv hádanky, až je rozluští, pak jim otevrou. Tak např. Kde byl pan Ježíš nejsu ani na nebi, ani na Zemi.“ Uhodnou-li „na kříži“¹⁸³, vpustí se již. Nato odprosí se nevěsta u rodičů a vyjde ven k ženichovi a s hudbou jdou na vdavky. (Hudba: Loučení, loučení).

Po vykonaných vdavkách jdou zase do hospody, křičí, tančí a veselí se až do oběda. Ke třem hodinám počíná oběd. (Když jdou do kostela, dávají pozor, zda-li neusychá ženichovi rozmarýn. Není-li pěkně zelený, je to zlá předtucha pro nevěstu). Před domem, v němž se obědvá, přichystá se obyčejná lávka, na ni sedna ženich s nevěstou, chtěj nechtěj musí i s ní ukousnouti si kousek chleba z celého pecnu, jež jim staré některé tetky podají, mají-li dobré zuby. Zatím, co ukusuje, hodí na ně jiná gatě a váže je kolem krku, kdežto v té počne se rozhazovat žito, jež se chytá do klínu. Kolik zrněk družka zachytí, tolik prý budou míti slépek – za hlučného veselí vejdou do jizby, družky s nevěstou za jeden stůl.

Při obědě zpívají družky velmi krásné, usedavé, teskné písně.

117¹⁸⁴

Cos má milá, cos dělala,
žes před oltářem, před živým Bohem,
přísahala?

Nechtěla sem, mosela sem,
před oltář kleknút, ručenky spnút,
plakala sem.

Včeras byla tatíčková
a dnes už si mladá žena.

Včeras byla maměňčina
a dneskaj už si Honzíčkova.

Včeras měla z růží věnec
a dneska už máš, mé potěšení,
bílý čepec.

Po obědě zas do hospody. K 10. je večere, vždy u nevěsty.¹⁸⁵ Starší družba, než počne večere vezme koláče na mísi, jenž má v sobě díru, zavolá „muzigo“, přitom ostanou všichni potichu a on nesa pomalu odřkává:

¹⁸¹ Odkaz na píseň č. 43. /101.

¹⁸² Připsáno rukou.

¹⁸³ Uvozovky připsány rukou.

¹⁸⁴ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 718, 719, č. 28 [2351], Z Vrahovic (Sušil, F., 1998).

¹⁸⁵ Rukou připsáno: „(obyčejně)“.

„Ctná a šlechetná paní mladá nevěsto!
Dyž sem já se o tvoji svatbě dověděl,
hned sem se počal starati,
co bych na tvú svatbu měl darovati.
V tom mě ale tvá matička zavolala,
tento dárek mně darovala.
Já sem ho s radostí přijál,
a k tobě, šlechetná nevěsto, sem s ním pospíchal.
Dyž sem šel přes hory doly,
v tom mě zabořily moje nohy,
musel sem si sednutí,
svojim nožkám odpočinúti.“

Zůstane stát se slovy:

„Vesele, muzigo, vesele“

Muziga zabručí a družba pokračuje:

„Ctná a šlechetná paní mladá nevěsto!
Proč tak smutně sedíš,
na tento dárek ani nehleď,
co ti tvá matička přichystala,
abys se naň podívala,
jí poděkovala a mně potěšila?¹⁸⁶
Ctná a šlechetná paní mladá nevěsto!
Já ti tento dárek spíše nedám,
až od starší družičky,
pět stříbrných toralů
na bílém talíři zuhlídám.“

Satrší družka ze zástolí:

„Já ti těch pět stříbrných toralů
daruju z lásky a upřímnosti.“

Družba:

„Tak, dyž ty mně jich dáváš z lásky
a upřímnosti,
tak já ti jich vrátím do tvého hospodářství.“

Ctná šlechetná paní mladá nevěsto!
Já ti tento dárek kladu mezi panenky a družičky,
aby mě zaň poděkovali, mě potěšili
a pěkné piano zahráti dali.“

Položí koláč a hudba spustí. Po ní zve všechny, aby dávali do koláče:

„Mohutní, milí přátelé,
zde tito mladí manželé
z boží prozřetelnosti
a Bohu přirozenosti,
možú v roce, nebo déle,
budú-li se milovati,
synáčka snad kolíbatí,
ne to ve dne, též i v noci,

¹⁸⁶ Rukou připsáno: „(Vesele, muzigo!)“.

proto žádám ku pomoci,
 abyste něco darovali,
 na pentli a na poviják,
 a co zbude ještě více,
 nejstarší družičce na střevíce.
 Ona bude tancovati
 až jí budou knoflíky odletovat.
 Jakož i každá bylinka
 roste z malého semenka,
 také i to stromoví
 z malého jádra se plodí,
 také z manželského stavu
 celý svět přijímá slávu,
 lid se množí,
 hřích se boří,
 a to vše ke cti a chvále Boží.
 A ženich nám oznamuje,
 že on nejprv daruje,
 proto, že nežby kolébal
 že by rači vláčil a oral—
 proto si umínil že dá
 tvrdý toral.—“
 (Dyž sem já šel přes hradisko,
 vyletělo tam na mě velké sovisko,
 chytil sem ju za nožku
 praštil sem s ňú o hrušku
 a z ní vyletělo peří na podušku.
 Kerá panenka se chce vdávati,
 tak si pro to péří může zajíti
 abyste měly se svým milým
 na čem léhati.)

Počíná se házeti do koláča, nejprv ženich, potom rodiče, bratři, sestry, rodina.
 Každému, kdož hází, hrá muziga a zpívají družky nejprve:

Hrajte, muzigo, hrajte jí¹⁸⁷
 její ženich pones jí.

Hrajte muzigo hrajte jí
 mladší bratříčku pones jí.

Rodina se složí celá a jeden poslední to zanese do koláče.—¹⁸⁸

Počíná se večeře, jídla na každé svadně v pravidelném pořádku, Lokše, máčka
 s masem, *krupica*, *vrany*, *zelé*, *trnky*, (*káva*).¹⁸⁹

Po každém jídle nesou jednotliví družbové „výslužky“, drží skrojek vždy v ruce,
 v něm ženichovu vonici a nastrkané dvacetníky.

¹⁸⁷ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná ve Vernerově sbírce *Písňový sběr: Oblast uherskobrodská. 1955-1958* na str. 130, Z Pašovic (Verner, I., 1955-1958).

¹⁸⁸ Rukou připsáno: „Společná modlitba k lokšám“.

¹⁸⁹ Připsáno rukou.

První: „Muzigo!“ v jizbě utichne a družba počne:

„Haž, haž havrátku,
vstupte chásko na stránku,
šířej a šířej
ať já móžu k tej panence blíže a blíže.
Panenka sedí na lavici, jako utišené zvíře,
kerá je laskava na svého frajíře,
kerá nemá pěti šesti,
tá si to počítá za veliké neštěstí.
Ty starší družičko
staviaj sa vesele,
česť a poctivosť se ti děje,
tne tvůj družba (starší)
na tě zkazuje,
že tě věrně miluje,
že dyby tě nemiloval,
tak by na tě nezkazoval.
Jestli budeš chtěti
a on bude směti,
že si pro tebe přijede na štyrech koněch
vraných,
v hrázi uřezaných,
na pátém koči,
div jeho srdénko za tebú sem neskočí.
Družičko milá, červená, bílá,
abys po tomto výslužku buď jeho byla
a mně za túto cestičku
alespoň jednu zlatku darovala.“

Starší družka:

„Zkazuju mu přes hájíček,
še je švarný šohajíček.“

nebo

„Zkazuju mu přes stříbrnú užičku,
že má líčka, jak červenú růžičku.“

Dá mu do skrojka několik dvacetníků a donese se jídlo druhé. Tak to jde až všichni družbové jsou odbytí. Při večeři veselí se ještě rozmanitým způsobem, jak jej jenom citlivá mysl lidu toho dovede vymyslet. Když se doneslo poslední jídlo na stůl a jsou všichni hotoví, vyjde nevěsta do síně a staré tety ji začepí, rozpletou lelík a zapletou ve dva, stočí na hlavě, dají obalenici a tak se vrátí do jizby. (Cos má milá, Velehrad je pěkné město, Už mě tak nebude)¹⁹⁰. Ženich ji vezme k tanci začepenou. Poslední to tanec jejich ještě na vzpomínku svobody.

¹⁹⁰ Názvy písní, které se zpívaly při čepení. (Pozn. autorky práce.)

Muziga zahrá sedlcký:

118¹⁹¹

Stojí hruščička v poli,
vršek se jí zeleňá,
a pod nů šohajíček
aj s milenkú karty hrá.

Oj hráli, hráli, hráli,
až se rozehráli,
až od velikej lásky,
oj oba zaplakali.

Oj pláčeš ty, plaču já,
ja plačeme my oba,
oj neplač– galánečko,
už je darmo všeko.

Tím končí se většinou večere. Ulehne kde kdo ku spánku...

Ráno skoro stane družba a zpívaje si budí tak jiné:

119¹⁹²

Ráno, ráno, kde se vzalo,
ešče sa děvče nevyspalo.

Ráno, ráno, ranušičko,
vyspala sem sa malušičko.

Pomalu se stane a zase to jde starými kolejemi, vyjma ovšem–

Přijde i na vození šatů:

Nevěstiny šaty, má-li jíti do domu ženicha a to často přespolního, vezou se v žebříňovém voze, kol nich pln žen a tetek. Dupot, výskání, křik, smích a zpěv nepřestává. Jezdívaj i čtyčmi. Cestou zpívaj se mezi jinými houpavým takt¹⁹³

120¹⁹⁴

Neboj se Aničko, u Běťáků psoty,
ohrň si rukávy, daj sa do roboty.

¹⁹¹ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkové sbírce *Slovácké pěsničky: Sbirka 250 jednohlasých lidových písní* na str. 204, č. 193, Z Podluží (Poláček, J., 1936).

¹⁹² Ráno družba budí písničkou jiné.

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 399, č. 681a, Z Podivína a č. 681b, Z Líšně (Bartoš, F., 1889) a v Bartošově a Janáčkové sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 245, č. 434, Z Velké (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 108, č. 169 (Miškeřík, J., 1994). Píseň je také zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 458, č. 710 [1439, 1440] (Sušil, F., 1998).

¹⁹³ Rukou připsáno: „Co zatím nevěsta s pláčem se ubirá i s hudbou, družbami a družičkami za nimi.“

¹⁹⁴ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkové sbírce *Slovácké pěsničky VII.: Doplnky: Sbirka jednohlasých lidových písní* na str. 69, č. 84, Z Uh. Hradištska, Včelary (Poláček, J., 1950).

Neboj sa, Aničko, u Běťáků hladu,
vyjdi na zahradu, tahaj kozí bradu.

Neboj sa, Aničko, že ťa bude býjat,
kúpi si kočárek, bude ťa vozívat.

Kúpi si kočárek, pěkný malovaný,
bude ťa vozívat, z jizby do komory.

121¹⁹⁵

Hore háj, hore háj,
hore hájem cesta,
bude-i máti zlá,
bude aj nevěsta.

Hore háj, hore, háj,
hore hájem chodník,
jak se mě, milá vdáš,
kde já budu chodit.

124¹⁹⁶

Nedaleko je do večera,
kázala máti dohnat káčera,
káč, káč, káčenko, domů,
ženu ťa, nevím komu.

122¹⁹⁷

Na pašovském mostě,
hrajú děvčátka v kostě,
hrajú, hrajú, hrajú
oj maměnka jim lajú.

Nelaj, maměnko, nelaj,
pojede tady šohaj,
na pěkném vraném koni,
ja šablenka mu zvoní.

¹⁹⁵ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 127, č. 205 (Miškeřík, J., 1994).

¹⁹⁶ Textová varianta písně je i s nápěvem a další slokou zaznamenaná v rukopisu *A 1303. Prakšice, Pašovice* na str. 28, č. 45, Prakšice (Jelínková, Z. a M. Toncrová, 1971). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná ve Vernerově sbírce *Písňový sběr: Oblast uherskobrodská. 1955-1958* na str. 127 a 134, Z Pašovic (Verner, I., 1955-1958).

¹⁹⁷ Textová varianta písně je i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Bartošově sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 132, č. 192a, Z Javorníka, a č. 192b, Z Vranové Lhotky (Bartoš, F., 1889). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v rukopisu *A 1303. Prakšice, Pašovice* na str. 27, č. 41, Prakšice (Jelínková, Z. a M. Toncrová, 1971).

123¹⁹⁸

Pašovianů doma není,
jeli do hor na kamení.

Na kamení, na široké,
pro děvčátko černoooké.

Jedou se šaty, zapentlenýma koňma, postává chvílemi forman, aby něco dostal od těch, jež veze. Proto dají mu na pivo atd. zpívajíce:¹⁹⁹

125²⁰⁰

Šibaj, formane,
šibaj opratu,
nech se ti vrané
koně nemiatú.

Šibaj, šibaj,
všecky štyry,
náš formane
roztomilý.

Tomu však se zdá málo že obdržel, proto pobídna koně ať se vzepnou zdrží je zase, by dostal víc. Tu spustí na voze:

126

My sme si dostali,
dobrého formana,
ten s nama bude stát
na cestě do rána.

Ty si forman
jak ten ruča,
nemáš šňůry,
nemáš biča.²⁰¹

Konečně dojedou na místo, ženich jde pro peřiny, však musí platit:

¹⁹⁸ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 64, č. 159, od Břeclavi (Bartoš, F., 1882) a v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 111, č. 137, Z Velké (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Hornáckém zpěvníku sedláckých* na str. 420, č. 696 a 697 (Miškeřík, J., 1994).

¹⁹⁹ Rukou připsáno: „*Na dědině zastaví je často též chasa nebo jiné zahradice jim cestu dlouhými žerděmi. Dokud nedostanou spropitného, nepustí jich*“.

²⁰⁰ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Poláčekově sbírce *Slovácké písničky VII.: Doplnky: Sbirka jednohlasých lidových písní* na str. 104, č. 127, Z Uh. Hradištska, Včelary (Poláček, J., 1950).

²⁰¹ Rukou připsaná další sloka: „*TY SI FORMAN,*

MEZI PLOTY

TRČÍJA TI

Z GATÍ KNOTY“.

127²⁰²
„Kolik rožků,
tolik groškú
utržíme
chvála božku,“ zpívají si na vrchu
a nedají peřin až dostanou zpropitné.

Další svadba veselá, dva tři dny. Nelze vypsatí rozmanitostí, jakých najde mysl každého. Veselost, radost, zpěv, smích a tanec provází neméně mladého než starého. Kolikrát zatančí si šedivá hlava. Etnograf, historik i filolog má tu rozsáhlé pole pro svůj obor, nejvíce snad to pomáhá lidu, když z namáhavé, trudné²⁰³ práce, zanechávaje motyky a pluha, odpočine si v nevinné radosti, nabývaje sil pravých pro své zaměstnání.

-
Při pivě na svadbě se zpívá:

128²⁰⁴
Hop čupi, na čupi, nožky moje,
tancovaly byste, neskoro je,
už sú kosénky²⁰⁵, nade mlýnem,
oj nespala sem celý týdeň,
ani tejto noci, ani tamtej noci,
čekala sem na synečka,
co má černé oči.

129²⁰⁶
Pašovice milé,
je nad váma bílé,
s Bohem tu ostávaj,
mé srdénko milé.

131²⁰⁷
Růže jsem já růže,
dokud nemám muže,
až budu mět muže
spadne na mňa růže.

²⁰² Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v rukopisu *A 1303. Prakšice, Pašovice* na str. 29, č. 50, *Prakšice* (Jelínková, Z. a M. Tonicrová, 1971). Dále je píseň i s nápěvem a další slokou zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 390, č. 627 [1207], *Od Uherského Brodu* (Sušil, F., 1998).

²⁰³ Přepsáno rukou, ve strojopise původně „*tvrdé*“.

²⁰⁴ Rukou připsáno: „*Vůz na střeše, vozka v ženských šatech*“.

²⁰⁵ Rukou připsaná vysvětlivka: „*hvězdy*“.

²⁰⁶ Nad písní rukou připsáno: „*- x - x - 6. 10. 1885*“.

²⁰⁷ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 265, č. 432, *Z Kopřivnice* (Bartoš, F., 1889) a v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 435, č. 811, *Z Hrušek* (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkově sbírce *III. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 166 č. 159, *Z Horňacka* (Poláček, J., 1943).

Kvítek jsem já kvítek,
dokud nemám dítek,
až budu mět dítky
spadnú na mia kvítky.

-
Horňané, Dolňané, Doláci, Zálešáci, Zamoravjané, Zahájané, (Pašoviané), Lopeničáři atd.

131²⁰⁸

Kněz po hrázi jede (z Pašovic, psaná 1913)

Kněz po hrázi jede
děvče šaty pere
:/ hoda knížku na lavičku /:
k děvčati sa bere.

Děvčátko hovoří,
že na něho poví,
:/ nepovídej, švarné děvče /:
já su kněz takový.

Já su kněz takový
já tě vyzpovídám
:/ v maštalici na lavici /:
rozhřešení ti dám.

Dyž si kněz, tož si kněz,
říkej pater noster,
:/ zanechaj ty švarné děvče :/
opatruj si kostel.

Písňe pašovského faráře²⁰⁹

132

Má panenka, co děláte,
zavázanú hlavu máte,
bolí vás, bolí vás,
já jsem lékař, zhojím vás.

-

133

O jak krásné nebe jasné,
ten karafiát,
přid' se moje nejmilejší
na mne podívat.

-

²⁰⁸ Textová varianta písňe je i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 136, č. 221 (Miškeřík, J., 1994). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkové sbírce *Slovácké pěsničky: Sbíрка 250 jednohlasých lidových písni* na str. 90, č. 80, Z Horňácka (Poláček, J., 1936).

²⁰⁹ Jelikož farnost v Pašovicích nebyla, podle J. Pavelčíka se mohlo jednat o „faráře“ z pochovávání basy o masopustu, o faráře z farnosti Prakšice či Velký Ořechov, případně o faráře narozeného v Pašovicích. (Pozn. autorky práce.) V obecní kronice Pašovic je záznam o faráři Wenclovi Matyáškově, který zemřel 13. 10. 1866. (<http://www.pasovice.cz/index.php?nid=618&lid=cs&oid=22313>).

134

Honzičku bloudíš,
že za mnou chodíš,
že chodíš k nám.
Já ne to ty,
zouvalas mi mé boty,
já ne, to ty,
zouvalas mi je.

-

135

- Dobrou noc,
dobrou noc
milko má,
mého srdce jediná–
a tam si sedneme
pod lípu
na zelený kanape.
Dobrou noc, dobrou noc.

59. /136²¹⁰

Dyž sem jednúc vartu stál
na hranici v noci,
přišlo ke mně děvčátko,
mělo černé oči.

Mělo černé očenska,
hodné se mě zdálo,
a já jsem si pomyslil,
jak by se mnou spalo.

Sobotěnka s nedělí,
pro nic možú nebyt,
a já nemám galánku,
nemám za kým chodit.

Měl jsem já galánečku,
ve francúzskej zemi,
dyž si na ňu zpomenu,
srdénko mě bolí.

²¹⁰ Rukou připsáno: „Sedlcký“.

Textová varianta písně je i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenána v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 5, č. 6, ze Zlínska (Bartoš, F., 1882) a ve sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 98, 99, č. 134, Ze Suchova (Bartoš, F., 1889). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenána v Miškeříkově *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 497, č. 9 (Miškeřík, J., 1994). Píseň je také i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenána v Poláčkové sbírce *Slovácké pěsničky: Sbirka 250 jednohlasých lidových písní* na str. 202, č. 191, Z Horňacka pod názvem *Sobotěnky s nedělí* (Poláček, J., 1936), ve sbírce *IV. Slovácké pěsničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbirka dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 181, č. 172, Z Dolňacka pod názvem *Sobotěnka z nedělí* (Poláček, J., 1947) či v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 293, č. 455 [843] (Sušil, F., 1998).

60. /137²¹¹

V hradišŕskej kasárni
ešče je tam míra,
co na ňu odvedli,
starej matce syna.

Hradiščú, Hradiščú,
nejši hoden státi,
nejedna maměnka
mosí zaplakati.

Nejedna maměnka,
nejeden tatíček,
polejú²¹² k Hradiščú
slzama chodníček.

61. /138²¹³

Vojáčku, vojáčku,
špatná služba tvoja,
dyž na buben zabubnuje,
hned vojáček mašíruje,
do širého pola.

A v tom širém poli
voják vartu stojí
:/ a on sobě rozvažuje /:
o frajířce svoji.

Frajířčko moja,
pros ty pána Boha,
:/ aby mie tam nezabili /:
až bude ta vojna.

Dyž mia nezabili,
ve vojně šablama,
ani mia tu nezabijí
pacholci pěšŕama.

²¹¹ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkově sbírce *II. Slovácké pěsničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbířka dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 82, č. 75, Z Dolňácka pod názvem *Hradišču, Hradišču* (Poláček, J., 1941).

²¹² Ve strojopise rukou připsaná jiná varianta: „polévá –“.

²¹³ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbířané* na str. 656, č. 1225, Ze Strání (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkově sbírce *III. Slovácké pěsničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbířka dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 235 č. 227, Z Podluží (Tvrdonice) (Poláček, J., 1943).

62. /139

Napřed si rozmyslím, co udělám,
na vojnu zverbuju, to udělám,
ne abych vojákem byl,
než abych vojenský manýr zkusil.

63. /140

Jak se má milá, jak se máš
ty se mě falešná zdáš,
já falešná už nejsou,
ale věrná panna jsu.

Kdybys věrná byla,
byla bys pověděla,
dyž byli úřadové
pod okny s laternama.

Pod okny s laterňama,
šnadáři s pagnétama,
a vojáci s kvérami,
potupu mě dělali.

Potup mě nedělajte,
koňa mě osedlajte,
sedlajte mě vraného,
já si sednu na něho.

Dyž já půjdu do lágru,
na holú zem si lehnu,
počnu sobě libě spát,
tambor začne bubnovat.

Kamarádi vstávejte,
do vojny se chystejte,
já ležím na zemi,
těžce plezirovaný.

Doktor váže můj plezír
a já o tom nic nevím,
všeci ludú pravíju,
že sa ešče vyhojím.²¹⁴

Děkuji vám rodiče²¹⁵,
za moje vchování
Děkuji vám nastokrát,
vy moji kamarádi.

²¹⁴ Rukou připsaná jiná varianta textu „všeci ludé pravíju, že sa ešče vyhojím.“: „Ježíš, Josef, Maria, posledná má rodina.“

²¹⁵ Přepsáno rukou, ve strojopise původně „nahore“.

64. /141²¹⁶

Za našima vinohrady
leží syneček porúbaný.

Kdo ho zrůbal, nech ho zhájí,
nech si mu jede pro dochtory.

65. /142²¹⁷

Za naším huménkem,
tam je velký mráz,
v tej naší studánce,
není voda zas.

Vezmi sekyrenku,
:/ prorubej studénku, /:
vezmi vody zas.

x²¹⁸

143²¹⁹

Plela Kačenka, plela len,
štyry záhony za humnem²²⁰.

Jak sa doplela k Dunaji,
přijeli husaři, vzali ju.

Posadili ju na Dunaj,
až ti bude zle, zavolaj.

Pořád děvčina volala,
až ji hlavěnka bolela.

Ja volej, volej po první,
až ti hlavěnka zabrní.

Ja volej, volej podruhé,
až ti hlavěnku odrubnem.

²¹⁶ Rukou zakroužkované číslo „64.“ a od něj příkreslená šipka směřující k předchozí písni.

²¹⁷ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 282, č. 513, Z M. Vrbky (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901).

²¹⁸ Připsáno rukou – oddělení další ve strojopisu neočíslované písně.

²¹⁹ Textová varianta písně je i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Hauerlandově sbírce *Brodské pěsničky: K národopisné výstavce r. 1894 v Uherském Brodě sebral Josef V. Hauerland č. 2, Z předměstí* (Hauerland, J. V., 1989). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v knize *Záleské tance I: tance točivé* na str. 151 (Jelínková, Z., 1980). Píseň je také s nápěvem a další slokou zaznamenaná ve Vernerově sbírce *Pisňový sběr: Oblast uherskobrodská. 1955-1958* na str. 128, Z Pašovic (Verner, I., 1955-1958).

²²⁰ Rukou připsaná jiná varianta: „za týden.“

Vyškovečkku, Vyškove,²²¹
teskno je mňa po tobě.

Ste-i tu kdo z Moravy
od Holešova, z tej strany.

65. /144²²²
Ořečovský zámek
dokola klenutý,
leží tam syneček
v železoch zakutý.

V železoch zakutý,
majú ho utrácet,
pašovské děvčata
majú ho vyplácet.

Která groš, kerá dva,
kerá půl torala,
moje galánečka,
sama toral dala.²²³

66. /145²²⁴
Spadla tutěnka z hřady,
polámala sa všady,
polámala sa všeka,
už je zní polévečka.

²²¹ Píseň začíná na nové straně, není očíslovaná ve strojopise, ani rukou.

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 17, č. 38, ze Zlínka (Bartoš, F., 1882) a v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 202, č. 349, Ode Zlína (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901).

²²² Rukou připsáno: „*Sedlcký*“.

Textová varianta písně je i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Hauerlandově sbírce *Brodské písničky: K národopisné výstavce r. 1894 v Uherském Brodě sebral Josef V. Hauerland* č. 3, Z předměstí (Hauerland, J. V., 1989). Dále je píseň i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v rukopisu A 0764, č. 52a, Pašovice (Kolařík, Z. a J. Jančář, 1952). Píseň je také i s nápěvem zaznamenaná ve Vernerově sbírce *Písňový sběr: Oblast uherskobrodská. 1955-1958* na str. 119 a na str. 120, Z Pašovic (Verner, I., 1955-1958).

²²³ Rukou přikreslená oboustranná šipka k této písni a připsáno: „*Za dva lebo za tři roky*

*bude ze mňa hezký voják,
gdo mňa střetne,
ten mě řekne,
pěkně vítám, pane soldát.*

Dyby nebyl pastýř trúbil

-

Zapiš si to, šenkýřko

-

Poslechněte, panny, také vy, mládenci“

²²⁴ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkové sbírce *IV. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbirka dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 182, č. 173, Z Dolňacka (Poláček, J., 1947). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 580, č. 797 [1895], Z Citova (Sušil, F., 1998).

67. /146

Pováží v sobě každý z nás,
co se již děje tento čas.
ano, pravda, že rána boží.
jde na nás.

Kdo nechce písmu věřiti,
nech si dá zákon přečísti.
ano, pravda, jest to tam,
psáno najíti.

To u sv. Lukáše,
řeč Krista pána Ježíše,
ano, pravda, sv. Lukáš,
o tom píše.

Zhynulo v Jeruzalémě
židů jedenáct tisíc,
ano, pravda, žen²²⁵ a dítek
mnoho víc.

68. /147²²⁶

Malú milá, malú máš, *²²⁷
malú lásku ke mně,
slubovalas, že mně dáš, *
mé srdénko věrné.

Poslalas si pro kmotry, *
pro kmotřenku s kmotrem,
vystrčilas holú ven *
holbu piva oknem.

148

Boršice

Tam za horama, louka zelená,
pase tam má milá, pase jeleňa.

Nebyl to jeleň, byla to laně,
počkej ty, má milá, tři leta na mně.

Tři léta čekat, mohla bych se vdát,
mohla bych já sobě synka vychovat.

²²⁵ Rukou vepsáno za slovem „žen“: „pak“.

²²⁶ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 730, č. 1380, Od Vsetína (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901).

²²⁷ Rukou připsány značky odkazující podle J. Pavelčíka na opakování daného řádku. (Pozn. autorky práce.)

Synka vychovat, na vojnu ho dat,
aby se naučil execírovat²²⁸.

Execírovat²²⁹ císaři pánu,
aby nám zachránil naší Moravu.

Naše Morava je velmi malá,
od pána císaře vybojovaná.

Velikonoce 1886 21. 4. – 1. 5.

Tance slovácké.

Husárka, Hopan, Židovský, Sedlcký, Mikeš, Links, Trامل, Staci3n, Tajč, Polka, Včelinský,
Mazurka, Sedmikročka, Štajerka.

Sedmikročka: (Dyž sem chodil do školy)

149²³⁰

Štýry kroky do předu,
štýry kroky do zadu,
a dva sem a dva tam
a ostatek sem i tam.

Husárka:

150²³¹

Husár sem já, husár budu
pěkně čížmy nosit budu,
čížmy, čížmy od čizmáři,
podkověny od kováři.

Včelinský: (dvě roby s tanečnícem)

151²³²

Půjdem, půjdem do toho včelína,
je tam, je tam drobná jatelina.

Hopan:

152

Pod' holka, pod' tancovat
dáme my si vrťák zahrát
a já nejsu žádný blázen,
chytňa holku, búch s ňú na zem.

²²⁸ Nad „x“ v tomto slově rukou připsáno: „ks“.

²²⁹ Nad „x“ v tomto slově rukou připsáno: „ks“.

²³⁰ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v rukopisu *A 1303. Prakšice, Pašovice* na str. 10, č. 8, *Prakšice* a na str. 40, č. 67, *Pašovice* (Jelínková, Z. a M. Toncrová, 1971).

²³¹ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 930, č. 1783, *Z Biskupic* (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem a další slokou zaznamenaná v rukopisu *A 1303. Prakšice, Pašovice* na str. 8, č. 6, *Prakšice* (Jelínková, Z. a M. Toncrová, 1971).

²³² Odpovídá písni č. 150. /246.

Židovský:

153

Umřela židovka, židák byl rád,
nechal í po smrti štrandle hrát,
už ju vezú, hore mezú
strakatým koníčkem, bílú kozú.

Sedlcký:

- Stojí hruščička v poli....²³³
154 Šest dní do týdňa.....²³⁴
155 Uderyla jedna....²³⁵
156 V pašovském šenku...²³⁶

Polka:

- 157 Pásl Janko koně (zhusta).....²³⁷
158
Červené víno, bílé koláče,
podívej se synku, jak to děvče skáče.

Tajč:

- 159 Teskno je mňa, teskno....²³⁸
Těšíval mně těšovský dvoreček....²³⁹
160 Nes mie koníčku, nes.....²⁴⁰

161

Já sem holka mladá,
vdala bych se ráda,
ale muže k potěšení
nění tu k nalezení.

162²⁴¹

Usnul milý, usnul
v drobněj jatelině
milá dobrá byla,
že ho obudila.

²³³ Odpovídá písni č. 118.

²³⁴ Odpovídá písni č. 12. /49.

²³⁵ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 227, 228, č. 405, Z Uherské strany (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901).

²³⁶ Odpovídá písni č. 132. /229.

²³⁷ Odpovídá písni č. 9. /46.

²³⁸ Odpovídá písni č. 27. /85.

²³⁹ Odpovídá písni č. 9. /67.

²⁴⁰ Odpovídá písni č. 16. /53.

²⁴¹ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 145, č. 214, Z Lopeníka (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901).

Ztichůčka, zlehůčka
s cuzíma ženkama,
aj (já) abych si nehrkál
v Hradišči pútama.

163

Za lesem, za horú měsíček se bělá,
dybych já věděla, co můj milý dělá.
Včera mně sliboval, že k nám večer přijde
abych ho čekala až měsíček vyjde.
Měsíček už vyšel, můj milý nepřišel,
snad mu jiná dává²⁴² – zajisté zkázala.

Zatoč se slunečko nad ty lesy,²⁴³
že mě má panenka nic netěší.
Ač mě těšivala už nebude,
bude mie těšívati negde inde.²⁴⁴

164²⁴⁵

Před farářem mostek prohýbá sa,
na něm jatelinka, zeleňá sa.

Jatelinka drobná, nekosená
že je má galánka rozvedená.

A gdo ju rozvédl, nech si ju má,
šak mu jí Pánbíček nepožehná

69. /165

Gořalenko, sestro moja
nepíl som t'a jako včera
pod' ke mně má věrná gořalenko
rozveselíš ve mně mé srdénko.

Teprú mně ju šenkýř leje,
už sa ve mně srdce směje,
pod' ke mně, má věrná gořalenko,
rozveselíš ve mně mé srdénko.

²⁴² Rukou připsáno: „(děva?)“.

²⁴³ Píseň začíná na nové straně, není očíslovaná ve strojopise, ani rukou.

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenána v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 407, č. 759, Od Val. Meziříčí (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901).

²⁴⁴ Na stránce vpravo připsáno: „*Staří vojáci samí čtveráci.*“

²⁴⁵ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenána v Miškeříkově *Hornáckém zpěvníku sedláckých* na str. 318, č. 525 (Miškeřík, J., 1994). Dále je píseň i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenána v Poláčkově sbírce *Slovácké písničky: Sbirka 250 jednohlasých lidových písní* na str. 188, č. 177, Z Hornácka (Poláček, J., 1936) a ve sbírce *III. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbirka dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 159, č. 152, Z Hornácka a na str. 164 č. 157, Z Dolnácka (Poláček, J., 1943).

70. /166

Zahrajte tom šelmovi,
co tu sedí v šerhovni.

Zahrajte mu venkonce,
dá vám kozu se zvoncem.

Zahrajte mu za zlatý,
šak to milá zaplatí.

71. /167²⁴⁶

Oj, skleničko skleněná,
skleničko tumfarová,
kdo sa teba přidrží,
žádný nic nezachová²⁴⁷.

Já sem sa ťa přidržál,
já sem nic nezachováł,
jak sem kerý grajcar mieł,
každý sem prolumpoval.

72. /168

Já sem, já sem promrhál sem
štyry koně vrané a děvčátko švarné
zanechál sem.

Já sem, já sem promrhál sem,
měřicu ječmeňa, pobila mňa žena,
vydžál sem.

73. /169²⁴⁸

Gořalka, gořalka, podvédla šohajka
šohajek děvečku na hůře v senečku.

74. /170²⁴⁹

Všeci lidé povídajú, že su ožralčisko,
a já nic nepijem, enom to gořalčisko.

Všeci lidé povídajú, že my²⁵⁰ nic nemáme
a my máme za stodolů, aj rozlámané saně.

²⁴⁶ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 768, 769, č. 1455, Z Kněžduba (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901).

²⁴⁷ Přepsáno rukou, ve strojopise původně „nemá“.

²⁴⁸ Připsáno: „(Zazpívej: Kohůtku...)“.

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 119, č. 190 (Miškeřík, J., 1994).

²⁴⁹ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 425, 426, č. 738, Z Velké (Bartoš, F., 1889). Dále je píseň s nápěvem zaznamenaná ve Vernerově sbírce *Písně sběr: Oblast uherskobrodská. 1955-1958* na str. 135, Z Pašovic (Verner, I., 1955-1958).

²⁵⁰ Připsána jiná varianta textu „že my“: „aj že my...“

75. /171²⁵¹

Gořalenka to je lázeň,
gdo ju pije to je blázen,
já sem ju včera (večér) také píl,
já sem tým bláznem také býl.

76. /172²⁵²

Ženičky milé, porad'te vy mně,
takého muža mám,
dyž sa napije, dycky mne bije,
co mu udělat mám.

Běž do lesa, natrhaj koření,
jakého takého, de mu ho vypít,
nebude t'a bit,
až do smrti jeho.

77. /173²⁵³

Šenkýřko nalévaj,
dobré pivo mívaj, Dokád' peníze máme
jak peníze propijem
šenkýřovi nabijem,
šenkýřce nic nedáme.

Propíl sem za pivo
půl páta zlatého²⁵⁴,
pomož, milá, zaplatit,
pomáhalas také pit
vínečka červeného.

78. /174²⁵⁵

Boženku, boženku, daj ně dobrú ženku,
co by mňa vodila z pálenky do šenku.

79. /175²⁵⁶

Už ty mosíš, ty Janošku přestat
gořalenku chlastat.

²⁵¹ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Hornáckém zpěvníku sedláckých* na str. 257, č. 424 (Miškeřík, J., 1994).

²⁵² Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 17, č. 41, ze Zlínka (Bartoš, F., 1882) a ve sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 473, č. 845 (Bartoš, F., 1889). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Hornáckém zpěvníku sedláckých* na str. 14, č. 7 a na str. 162, č. 265 (Miškeřík, J., 1994).

²⁵³ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 32, č. 88, ze Zlínka (Bartoš, F., 1882).

²⁵⁴ Rukou připsaná varianta „(-ýho)“.

²⁵⁵ Připsáno: „(Nezpível kohútku...)“.

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Hornáckém zpěvníku sedláckých* na str. 31, č. 37 (Miškeřík, J., 1994). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkové sbírce *Slovácké písničky: Sbíрка 250 jednohlasých lidových písní* na str. 20, č. 12, Z Hornácka (Poláček, J., 1936).

²⁵⁶ Připsáno: „(Hory, hory, aj zelené hory...)“.

80. /176²⁵⁷

Aj my sme bratrové bratři,
propijem koníčky dva tři,
propijem koníčky štyry,
zaplatí to tatíček milý.

81. /177²⁵⁸

Ráda piju, ráda ím, ráda si pěkně chodím
aj ráda pěkné krávy mám, neráda ím trávy dám.

Ráda přadu, ráda len, co sa točí z bečky ven,
aj ešte račí lněnice, co sa točí z bečice.

82. /178²⁵⁹

Gdo chce být stárek,
mosí byt ferka,
mosí mět kosírek,
dvě paví perka.

Paví pérečko,
ono je drahé,
každá perutka,
za tři torale.

Za tři torale
za devět groší,
už ten syneček
pérečko nosí.

83. /179²⁶⁰

Šústne lístek šústne
až má milá usne,
aj má milá usnula
ja lísteček nečula.

84. /180

Pravila chasa, na poli pasa
že zabíl Redekva Mrkvovi prasa.

²⁵⁷ Připsáno: „(Počkaj, ty pašovský rychář)“.

²⁵⁸ Připsáno: „(Před muzigú ty si chlap..)“.

Textová varianta písně je i s nápěvem a další slokou zaznamenaná v Bartošově sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 388, č. 658, Z Hr. Vrbky (Bartoš, F., 1889) a v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 681, č. 1271, Od Val. Meziříčí (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkové sbírce *Slovácké pěsničky V.: Sbíрка jednohlasých lidových písní* na str. 81, č. 150, Z Dolňácka (Vnorovy) (Poláček, J., 1950).

²⁵⁹ Textová varianta písně je i s nápěvem a další slokou zaznamenaná v Bartošově sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 305, 306, č. 507, Z Líšně (Bartoš, F., 1889).

²⁶⁰ Připsáno: „(Zhusta, chlapci, zhusta)“.

Textová varianta písně je i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Poláčkové sbírce *III. Slovácké pěsničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 186 č. 179, Z Dolňácka (Poláček, J., 1943).

Pravili lidé, že bylo chudé,
že bude Redekva viset na dubě.

85. /181

Zpívaj si má milá, zpívaj si jako já,
by nás lidé čuli do druhého pola.

Do druhého pola, do druhéj dědiny,
aby lidé řekli, čí sú to děvčiny.

Jedna je Šústkova, druhá Machalova,
třetí nemenuju, galánečka moja.

86. /182²⁶¹

Kam děvčátka, kam dete,
gde na trávu půjdete,

A já půjdu za vámi
naseču vám otavy.

Nakosím vám, nakosím
a na kopu nanosím.

Jedna bude z kopy brat,
druhá bude se mnú spat.

87. /183²⁶²

Aj Bože můj, Bože můj,
falešný je frajár můj.

Falešné on nohy má,
za druhýma chodívá.

Za druhýma každý deň,
za mňú jednú za týdeň.

Aj to enom v sobotu,
dyž já robiam robotu.

Dyž já robjám a mažem,
shovárat sa nemožem.

Přid' k nám dycky v nedělu,
já ti pěkně ustelu.

²⁶¹ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 215, č. 378, Z Velké (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901).

²⁶² U písně rukou připsáno: „*gessovat!*
zgaňat!“.

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 181, 182, č. 192 [411, 412] (Sušil, F., 1998).

88. /184²⁶³

Pašovské děvčátka pěknú krásu máte
enom mi pověste, čím sa umýváte.

My sa umyváme enom jednu v roce,
studenú vodičku, co je na potoce.

89. /185²⁶⁴

Okolo Pašovic je cestička,
na ní roste zelená travička.

Šel sem tam po ní jedenkrát,
spatřil sem tam svú milú, svú nanyнку²⁶⁵ rozmilú,
s iným stát.

Oni spolem stáli, rozmlúvali,
jak by mie to truc na truc dělali.

Nic vy mie truc na truc nedělajte,
enom vy se s Pánembohem zeberte.

90. /186²⁶⁶

Čí to husičky na tom ledě,
nehcú chodívat domu v létě,
aj ani v létě, ani v zimě,
co my sa pro ně nachodíme.

Čí to děvčátko na tom vřšku,
nosi voničky ve fěrtúšku,
aj nosí, nosí všelijaké,
přindi synečku, dám ti také.

Gdes ty Andulko včera byla
dyžs za mnú dveří nezavřela,
a já sem byla v panskéj zahrádce
trhala sem tam růžu pro chlapce.

²⁶³ Před písní připsáno: „(Ořechovský zámek)“.

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 417, č. 692 (Miškeřík, J., 1994).

²⁶⁴ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 346, č. 636, Z Hovorán (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901).

²⁶⁵ Rukou přepsáno na velké „N“: „Nanyнку“.

²⁶⁶ Rukou připsáno: „Sedlcký“.

Textová varianta je i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkově sbírce *Slovácké písničky: Sbirka 250 jednohlasých lidových písní* na str. 34, č. 26, Z Horňácka (Poláček, J., 1936).

91. /187

Moje ze všech nejmilejší,
snáď ti tvůj pantáta hřeší,
on mě hřeší pro tebe,
si mě nedá vzít tebe,
že ty nemáš pole žádné.

Třeba pole, lúky nemám,
přece sem já na světě rád,
tak jako tá děvečka
kerá nemá synečka
ostane jak karafiát.

Karafiát je červený
ten sa nikdy nepromieni
tak jako tá děvečka
kerá nemá synečka
ostane bez porušení,

92. /188²⁶⁷

Před muzigů naše Janko,
jako by z utru²⁶⁸ házál,
a dyž přijde na mlatevňu,
jako by ho zvázal.

Nezáleží na klobúčku,
jaké ty tam porty máš,
podívaj sa do maštale,
jaké ty tam koně máš.

Koně vrané, nečesané
žraly by, pily by,
sečku mají nařezanú
može ju brat na vidly.

Nezáleží na panence
kerá pěkně tancuje
podívaj sa do kuchyně
jak tam hrnce pucuje.

Hrnce staré, roztřepané,
smrdíja kyselinú,
staré baby klebetujú,
choďa hore dědinú.

²⁶⁷ Textová varianta písňe je i s nápěvem a další slokou zaznamenaná v Poláčkové sbírce *Slovácké pěsničky V.:* *Sbírka jednohlasých lidových písní* na str. 65, č. 111, Z Dolňácka (Radějov) pod názvem *Nezáleží na děvčici* (Poláček, J., 1950). Dále je píseň i s nápěvem a další slokou zaznamenaná ve Vernerově sbírce *Písnový sběr: Oblast uherskobrodská. 1955-1958* na str. 121, Prakšice pod názvem *Nezáleží na pacholku* (Verner, I., 1955-1958).

²⁶⁸ Vedle verše připsáno: „(asi štru)“.

93. /189²⁶⁹

Za horama v lesi u studánky,
zabili Janoška u milenky.

A dyž ho zabili, gde ho dali,
na buchlovský zámek
mezi marijánek pochovali.

94. /190²⁷⁰

Ešče sme byli za Koryčany,
volalo děvča na Pašoviany:

Pašovští pacholci v tenkých košulkách
zabili synka na horních lúkách.

Dyž ho zabili, hrob mu uryli,
na jeho hrobě kříž postavili.

Ej křížu, křížu ukřižovaný
leží pod tebou zamordovaný.

95. /191²⁷¹

Nechod' ty k nám ledajaký chlape,
smrdíja ti kolomazú gatě.

Nechod' ty k nám z Podolí Janičku,
zabijú ťa v noci při měsíčku.

Nezabijú, já sa budu bránit,
až ňa bude šabla v ruce pálit.

96. /192²⁷²

Chodíme, chodíme křížem po dědině,
nejednej maměnce ceru obudíme.

²⁶⁹ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 462, č. 756 (Miškeřík, J., 1994). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Poláčekově sbírce *Slovácké písničky VI.: Sbíрка jednohlasých lidových písní* na str. 141, č. 233, Z Horňácka (Strání) (Poláček, J., 1951).

²⁷⁰ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 32, č. 36b, Z Velké (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná ve Vernerově sbírce *Písně sběr: Oblast uherskobrodská. 1955-1958* na str. 117, Z Prakšic Vinohradů (Verner, I., 1955-1958).

²⁷¹ Rukou připsáno: „(šotka?)“.

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 155, č. 242, Z Javorníka (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 265, č. 437 (Miškeřík, J., 1994).

²⁷² Připsáno: „(Lúčení, lúčení)“

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Poláčekově sbírce *III. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 78 č. 72, Z Dolňácka (Poláček, J., 1943).

Obudí, obudí kohútek jařabý,
kohútek jařabý, až poletí z hřady.

Kohút z hřady letí, vesele si zpívá,
stávaj milá hore (hore milá) už se rozednívá.

Stávaj hore spíš-li, namluvači přišli,
Horňané, dolňané chlapci Pašoviané.

Chlapci Pašoviané, máte koně vrané,
košuleny tenké, ňadra vyšívané.

Košulenska tenká na břehu ležala,
měls ty sa nekúpat, dyž byla neděla.

Já sem sa nekúpals, já sem koně brodíl
a to mie sám Pánbu do téj vody hodíl.

Do vody, do vody do téj hlbočiny,
že sem si nevšímal chudobnej děvčiny.

Chudobné děvčátka, proč vás Pánbu dává,
dyž k vám chlapci idú, bohatá rozvádá.

Nechod'te tam, chlapci, šak nic nedajú,
dali by vám chleba sami (ale) ho nemajú.

Chleba nám podali, křiváka neměli,
černooké děvče před nama skovali²⁷³.

Dyž ste ho skovali, dajte si ho za sklo,
choďte sa naň dívat, dyž vám bude tekno.

97. /193

Podívaj sa milá na tú suchú jehlu,
až sa rozzeleňá, teprú si ťa vezmu.

Já sem sa dívala od večera do dňa,
jak sa tá jehlička malučko zeleňá.

Až myši s potkány na jarmark poženu,
teprú si ťa milá zeberu za ženu.

²⁷³ Přepsáno rukou, ve strojopise původně „schovali“.

98. /194²⁷⁴

Aj dubí, dubí, zelené dubí
zelená dubina,
píše ně milá, má roztomilá
z městečka Budína.

Píše mě, píše, že mie již (už) nechce,
že má iného, sobě rovného,
v uherské kraině.

99. /195²⁷⁵

Aj co ty milá za lásku máš,
dyž já k vám přijdu ty sa hněváš,

Aj co bych já sa nehněvala,
tys mie obudíl, já sem spala.

Aj teprú možeš milá spáti,
aj až já budu v lagru státi.

Pověz mě milý, kady půjdeš,
nepovím, milá, plakat budeš.

Pověz mě, milý, kerú cestú,
nepovím milá, šla bys k městu.

100. /196²⁷⁶

Zadala máti zadala céru,
daleko od sebe,
přikázala í, zakázala í
nechod' céro ke mně.

²⁷⁴ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 12, č. 25, ze Zlínska (Bartoš, F., 1882) a v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 377, č. 699, Z Javorníka (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Hornáckém zpěvníku sedláckých* na str. 95, č. 147 (Miškeřík, J., 1994). Píseň je také i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkově sbírce *Slovácké písničky: Sbíрка 250 jednohlasých lidových písní* na str. 48, č. 40, Z Hornácka (Poláček, J., 1936).

²⁷⁵ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Hornáckém zpěvníku sedláckých* na str. 47, č. 62 (Miškeřík, J., 1994). Dále je píseň i s nápěvem a další slokou zaznamenaná v Poláčkově sbírce *Slovácké písničky VI.: Sbíрка jednohlasých lidových písní* na str. 19, č. 20, Z Dolňácka (Strážnice) (Poláček, J., 1951).

²⁷⁶ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 34, č. 95, ze Zlínska (Bartoš, F., 1882) a ve sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 53, 54, č. 660a, Ze Suchova a na str. 54, č. 660b, Z Mělníka u Litovle (Bartoš, F., 1889). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Hornáckém zpěvníku sedláckých* na str. 456, č. 750 (Miškeřík, J., 1994). Píseň je také i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkově sbírce *II. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 246, 247, č. 238, 239, Z Dolňácka (Poláček, J., 1941), ve sbírce *Slovácké písničky VII.: Doplnky: Sbíрка jednohlasých lidových písní* na str. 131, č. 162, Z Kyjovska, Ratiškovice (Poláček, J., 1950) či v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 421, 422, č. 675 [1326, 1327, 1328] (Sušil, F., 1998).

Já sa udělám ptáčkem jařabým,
poletím k maměnce
sednu ím, sednu na zahrádečku
na modrú leluju.

Vyjde tatíček²⁷⁷, co to za ptáček
tak překrásně zpívá,
aj zpívá, zpívá, jak zpívávala
má ceruška milá.

Aj kše hej, kše hej, ptáčku jařabý,
nelámaj léluje,
ty mě ju zlomíš a nedolomíš,
ona mě uvadne.

101. /197
Syneček pije, hoduje výská,
koníček v maštali podkovú tříská.

Synečku nepij, nehoduj, výskaj,
koníčku v maštali podkovú třískaj.

102. /198
Aj stávaj hore, koníčku vraný,
pojedem do Uher vozit cigány.

Já bych hore stál, ale nemožu,
už ně mé noženky vypovídajú.

Dyž sem byl mladý, vozil sem pány,
a včilej starý, vozím cigány.

Prvéjs mě dával tři mírky na deň,
a včilěj ně dáváš mírku na týdeň.

Prvéjs ňa česál zlatým česákem,
a včilěj ňa češeš po boku hákem.

103. /199²⁷⁸
Pod našim okénkem teče vodička,
napoj ně má milá mého koníčka.
Já ho nenapojím, já sa koňa bojím,
já su maličká.

²⁷⁷ Vedle verše připsaná varianta: „maměnka“.

²⁷⁸ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 373, č. 689/ 2., Z Kuželového (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901).

Pod našim okenkem padá bílý květ,
pověz ně má milá, proč t'a mrzí svět,
a mia svět nemrzí, mia hlavěnka bolí,
plakala bych hned.

Pod našim okénkem roste bylina,
pověz ně má milá, gdo k vám chodívá,
nechodí k nám žádný, bójí sa mňa každý,
že su chudobná.

104. /200²⁷⁹

Dyž sem já šel přes ty hory,
všeci ptáčkové zpívali,
žádný nepláče, každý zpívá
proč si tak milá žalostivá.

Jak nemám být žalostivá,
dyž sem poctivost' ztratila,
moje poctivost' se kolíbá,
tobě šohajku ptáček zpívá.

Dyby sa ně rozzeleňál
za *kordulku*²⁸⁰ rozmaryján.
Tobě sa líčka červeňajú,
moje očenska plakat majú.

(Dybych byla svojú paní,
zvolala bych své poddaný,
ten hájíček bych sekát dala,
aby v něm chasa nesedala.)

105. /201

Žalo děvča, žalo, ja na Kerchově trávu.
Jak sa dožalo, ja k maměniném hrobu:
Staň, maměnko, hore, aj pod'te se mnú domu.
Já domu nepůjdu, ja šak máš inú mamu.
Co je po téj mamě, ja dyž ona mě laje.
Dyž mě hlavu řeže, aj krév mě z hlavy teče.
A dyž ňa zapletá, ja kúty mňú vymetá.
Na robotu káže, ja chleba neukáže.
Dyž ně chleba kráje, ja nožem po mně háže –

²⁷⁹ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 10, č. 18, ze Zlínska (Bartoš, F., 1882) a v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 115, č. 145, Z Hrušek (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 233, č. 313 [615, 616] (Sušil, F., 1998).

²⁸⁰ Připsáno rukou.

106. /202

Teče, voda, teče, nemože protékat,
mosel ju syneček šablenkú prosekat.

Lúto je mně, lúto, ale mňa neškoda²⁸¹,
zebrál sem čižmičky za děvčátkem choďa.

107. /203²⁸²

Rostú, rostú, rostú konopě za cestú
a v nich šohaíček, porúbaný všecek,
ptá voděňky studenej.

První psání napsál, svéj maměnce poslál,
by mu voděňky dala,
matka oběd vaří, pilně dovařuje,
voděňky mu nedala.

Druhé psání napsál, ke svému otci poslál,
by mu voděňky podál,
otec pilně řeže, sečku dořezuje,
voděňky mu nepodál.

Třetí psání napsál, svému bratru poslál,
by mu voděňky podál,
bratr pilně oře, pilně doořuje,
voděňky mu nepodál.

Štvrté psání napsál, ke svéj sestře poslál,
by mu voděňky dala,
sestra pilně prala, pilně dopírala,
voděňky mu nedala.

Páté psání napsál, ke svej milěj poslál,
by mu voděňky dala,
milá nemeškala, honem vodu brala,
voděňku mu podala.

Lepší jedna milá, než celá rodina,
tá mě voděňky dala,
dala mě šáteček vyšíváný všecek
do kolečka do kola.

²⁸¹ Rukou připsáno: „*neshoda*“.

²⁸² Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 78, 80, č. 200, z Johanové (Bartoš, F., 1882).

108. /204

To pašovské rozcestí²⁸³, to je Bože rozkvetlý,
leží tam syneček (porúbaný všecek) švarný šohajíček,
rozmarýnem prikrytý.

Běž má milá, běž k němu, on ti poví co je mu,
bolí ho hlavička, švarného šohajíčka,
potřebuje dochtorů.

Jak dochtori přijeli, hned to na něm uznali,
dyby měl holčičku, jen malú chvíličku,
hned by byl uzdravený.

Jak to milá slyšela, hned tam k němu běžela,
dala mu hubičku švarnému šohajíčku
a hněd' byl uzdravený.

Dyž vy chcete spolem spať, mosíte se dat sezdat,
v ořečovské färe u pana faräre
pravé ručenky zvázat.

109. /205²⁸⁴

Bože milý dobrý, aj, Bože na výsosti
nechce mia děvčina, že nemám živnosti.

Bože milý, dobrý, co to za milenka
mosél sem zaplakat, aj íd'a od okénka.

Nechtěla mě milá, aj dveře otevřiti,
ani mě nechtěla, aj voděnky podati.

Nač bych já ledakom, aj voděnky podala,
dyž ňa má maměnka, aj těžko vychovala.

Těžko vychovala, aj jak v zahrádce kvítí,
ani mie nedala, ja na trávěнку íti.

Na travěнку íti, aj na trávu zelenú,
že bych si zmáčala, ja kušulenku lněnú.

110. /206²⁸⁵

Maršove, Maršove, milý Maršovečku,
chodíl sem za vdovú, dostál sem děvečku.

²⁸³ Rukou připsáno: „rozsetí“.

²⁸⁴ Připsáno: „(Můj starý tatičku, aj hluboko ležíte)“.

²⁸⁵ Připsáno: „(Byli ludé, byli)“.

111. /207

Má maměnka, můj tatíčeku,
má sestřička, můj bratříčeku,
a já vám děkuji za lásku
já idu na smutnú procházku.

Dyž já půjdu k svému otci,
ten mě řekne, di mi z očí,
hrajte mě, trubte mě pěkný marš,
dyž já půjdu, můj tatíčku pryč od vás.

Dyž já půjdu k svéj mateři,
tá mě řekne: tam máš dveří—
hrajte mě.....

Dyž já půjdu k svému bratru,
on mě řekne: di mě k sakru
Hrajte mě.....

Dyž já půjdu k svojí sestře,
tá mě řekne, že mia nechce.
Hrajte mě.....

112. /208²⁸⁶

Dyby černé očénka
v krámě prodávali.

Věru bych je kúpila,
svojému frajárovi.

Ale černé očénka
v krámu neprodajú.

Protože ich kramáře
sami rádi majú.

113. /209²⁸⁷

Co to máme za pána,
on nám fajrom nedává,
on nám fajrom mosí dat,
máme salát obírat.

²⁸⁶ Připsáno: „(Matka céři kázala)“.

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkové sbírce *Slovácké pěsničky: Sbirka 250 jednohlasých lidových písní* na str. 44, č. 36, Z Horňácka (Poláček, J., 1936). Podobná píseň je také zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 227, č. 302 [590, 591] (Sušil, F., 1998).

²⁸⁷ Připsáno: „Zpívala stará Uličena okopávaja. – JP

(Měla jsem já rukávce)“.

Poznámku označenou JP pořídil Jiří Pavelčík. (Pozn. autorky práce.)

114. /210²⁸⁸

Před naším je zahrádečka
trním pletená,
a v ní roste rozmarýnek,
růža červená.

Aj rozmarýn, rozmarýn,
a já o něm dobře vím,
dyž mia nechceš, vem si co chceš,
já ti vypovím.

115. /211

Má milá se na mne hněvá,
gde já budu v noci spat,
gde já budu nocovat.

116. /212²⁸⁹

Byla jedna děvečka,
chovala sokolečka.

Chovala ho v komoře,
u svéj milěj mateře.

Zrno mu žhrat dávala,
vínem ho napájala.

Leť sokol do pole,
co uhóníš je tvoje.

Letěl sokol, zaletěl,
až nad Hradíšč (Krakov) přiletěl.

Sed si na rýnečku,
na zlatém kamínečku²⁹⁰.

A tak vesele zpíval
až sa Hradíšč rozlíhal.

Co sokole tak zpíváš,
žádnej žalosti nemáš.

²⁸⁸ Nad písni připsáno: „Dobrkovský ras:“.

Textová varianta písne je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Národní písne moravské, v nově nasbírané* na str. 83, č. 106, Z H. Vrbky (Bartoš, F., 1889). Dále je písne i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkově sbírce *II. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písni Moravského Slovácka* na str. 181, č. 173, Z Podluží (Poláček, J., 1941).

²⁸⁹ U písne rukou připsáno: „Švagrová Anča“.

Textová varianta písne je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Národní písne moravské, v nově nasbírané* na str. 48, č. 57b, Z Vážan (Bartoš, F., 1889). Dále je podobná písne i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkově sbírce *Slovácké písničky VII.: Doplnky: Sbíрка jednohlasých lidových písni* na str. 11, č. 9, Z Dolňácka, Strážnice (Poláček, J., 1950).

²⁹⁰ Přepsáno rukou, ve strojopise původně „zamečku“.

Proč bych já žalost miel,
šak mě žádný neumřel.

Umřela ti tvá milá
dvě hodiny s poledňa.

A gde je pochovaná,
v klášteře za dveřma.

XX /213²⁹¹
Daj mia maměnko,
daj mia do školy
ať sa naučím
lúpit komory.

Lúpit komory,
chodit chodníčkem
da jma maněnko
učit zbojníčkem.

117. /214²⁹²
Hory, hory, hory, hory, zelené hory,
kam ste sa poděli rodičové moji.

Dybych věděl, gde sú můj tatíček,
už mě na nich roste zelený trávníček.

Dybych věděl, gde je má maměnka.
už mě na nich roste zelená travěnka.

Dybych věděl potěšení moje,
gde ty enom býváš, přišel bych já k tobě.

118. /215
Želichovský žide, doma-li si,
čert sa na ťa ptál zdravý-li si.

On zdraví není, on má psinu,
nechaj ho čerte přes tú zimu.

²⁹¹ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Hornáckém zpěvníku sedláckých* na str. 58, č. 80 (Miškeřík, J., 1994). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkové sbírce *Slovácké písničky: Sbíрка 250 jednohlasých lidových písní* na str. 39, č. 31, Z Hornácka (Poláček, J., 1936).

²⁹² Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 400, č. 683, Z Lanžhota (Bartoš, F., 1889).

119. /216²⁹³

V Pašovicích jarmak byl,
gdo tam na něm, Bože byl,
ja ty pašovské děvčice
kupovaly rozmarýn.

120. /217

Galánečko fortelná,
milovat ťa není možná,
teprú sme spolu jednu spali
a už nás ludé pomlúvali.

A já na to nic nedbám,
galánečku přeca mám,
jakby ju malěř vymaloval,
jak by ju krajčír vycifrovál.

121. /218²⁹⁴

Všeci ludé povídajú,
že já sa v noci túlám,
a já hledám potěšení,
kerého doma nemám.

122. /219

Myslivečku, myslivci, myslivečku švarný,
gde sú heská děvčata, půjdeme na čihání.

V Pustiměři, Opavy (Opavě) sešli sme se spolem,
kup ně, milý, marcipán, ja kup Honzíčku honem.

Špacírujú děvčata v tom zeleném háji,
a dyž ně zahlédly, aj hned se mně smály.

Vy falešné děvčátka na mie se smějete,
enom abych tancovál, a vy platit nechcete.

Vestu dám šenkýřovi, kabát muzigantům,
košulu dám za tabák a²⁹⁵.

²⁹³ Připsáno: „(Ráda piju, ráda im)“.

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkově sbírce *Slovácké pěsničky: Sbíрка 250 jednohlasých lidových písní* na str. 230, č. 219, Z Dolňácka (Poláček, J., 1936). Dále je píseň i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Poláčkově sbírce *Slovácké pěsničky V.: Sbíрка jednohlasých lidových písní* na str. 120, č. 225, Z Dolňácka (Poláček, J., 1950).

²⁹⁴ Připsáno: „(šipka naznačuje, že se jedná o 3. sloku písně 120)“ – poznámka náleží k šipce nakreslené rukou mezi písněmi 120 a 121; poznámka je rukou poupravena: „šipka naznačuje, že tato sloka náleží i k písní 120“. Textová varianta písně je i s nápěvem a další slokou zaznamenaná v Bartošově sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 118, č. 170a, 170b, 170c (Bartoš, F., 1889). Dále je píseň i s nápěvem a další slokou zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 568, č. 789 [1837], Ze Šaratic (Sušil, F., 1998).

²⁹⁵ Rukou připsán nečitelný vpisek. Jiří Pavelčík klikyháky naznačoval poškozený text originálního rukopisu, který již v době přepisu nebyl čitelný.

Nedělej si z toho nic Honzíčku rozmilý,
ja šak mám tři tisíce, ja tatíček slíbili.

Sliboval ste sliboval,²⁹⁶ jak mám kolik dáte,²⁹⁷

123. /220²⁹⁸
Švarná děvčina, švarný syneček,
od milování ztrápený všecek.

(Švarná děvčina povez do mlýna Atd.)²⁹⁹

Já su syneček vandovat mosím,
já si od milěj nocleh vyprosím.

-x-x-

Včera pod večer šel sem na špacír
a jak mě ten měsíc překrásně svítíl.

124. /221³⁰⁰
Má maměnko, jde k nám
od Velehradu písař,
on má vrané koníčky
a jede si jak císař.

V jedné ruce kalamář,
v druhé ruce pérko,
a on si mě zapíše
aj na svoje srdénko

(3. Miel sem galánečku, tá mě povídala atd.)

125. /222
Synečku, mé dítě, zdaleka vidím tě,
aj na dolině orat, já nesmím na tě volat.

126. /223
Matka céři kázala, aby chlapcom dávala,
chlapcom marijánku, ja jednu halúzenku.

Ale nee každý deň, enom jednúc za týdeň,
chlapcom marijánku, aj a to v nedělenku.

²⁹⁶ Rukou přepsáno na: „*Slibovat a spisoval*“. Vedle verše připsáno: „(*Slibovat a slibovat...*)“.

²⁹⁷ Rukou připsán nečitelný vpisek.

²⁹⁸ Připsáno: „(*Lúčka zelená*)“.

²⁹⁹ Závorka připsaná rukou. Začátek sloky odkazuje na píseň č. 13. /50.

³⁰⁰ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 715, č. 1353, Z Hutiska (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem a další slokou zaznamenaná v Poláčkové sbírce *Slovácké pěsničky VI.: Sbíрка jednohlasých lidových písní* na str. 51, č. 82, Z Dolňácka (Sudoměřice) (Poláček, J., 1951).

Na klášteře zvoníja, panenky sa strójíja,
a já ubožátko, ja kolíbám diťátko.

Já kolíbat neumím za kolébkú sa stydím,
ja kolíbaj sama, ja šak si jeho mama.

127. /224³⁰¹
Ach, Bože, to láska zlá,
dyž jedna miluje (milovala)³⁰² dva,
kamarádi, bratři,
to je ešče horší,
dyž jedna milovala tři.

Dyž jeden tluče u dveří
a druhý volá otevři,
třetí ve světnici povídá děvčici,
staň hore, vyprovázej mně.

Lajú mě, lajú obá dvě,
abych šél, kerá neco má,
kerá má ščepnice, rola, kopanice,
tá bude frajárečka má.

128. /225³⁰³
Už sme všecko zorali, ešče máme úlehlu,
aj skoro-i ťa má milá, skoro-i uhlédnu.

Už sme všecko zorali, ešče máme uvratě,
pod' mě, milá, poháňat, po hedvábnej opratě.

Pod' ně milá, poháňat, aj třeba bez tatárka,
aby ludé neřekli, že si moja galánka.

Pod' ně milá, poháňat, aj třeba bez bičička,
aby ludé neřekli, že si moja ženička.³⁰⁴

129. /226³⁰⁵
Zima je mě zima, otevři mě milá,
a jak neotevřeš, aj otevře mě iná.

³⁰¹ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 12, č. 3 (Miškeřík, J., 1994).

³⁰² Rukou přeškrtnuté slovo „miluje“ a závorka kolem slova „milovala“.

³⁰³ Textová varianta písně je i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 458, č. 709 [1437], Od Hodonína a Rožnova (Sušil, F., 1998).

³⁰⁴ Připsaná varianta: „(...že ťa svrbí pičička)“.

³⁰⁵ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 228, č. 406, Z Líšně (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Poláčekově sbírce *Slovácké pěsníčky: Sbíрка 250 jednohlasých lidových písní* na str. 172, č. 161, Z Horňácka (Poláček, J., 1936).

Zažihaj, zažihaj, rozfukuj uhlíček,
ať sa mě rozsvítí, před vašim chodníček.

130. /227³⁰⁶
Naši dycky lajú
jak ňa doma majú,
a jak ňa doma není
ja hned ňa zpomínajú.

131. /228
Háj, háj, háj, háj, zelený háj,
doma Janošku doma Janošku, doma Janošku,
doma líhaj.

Líhaj, líhaj na lavici,
gde líhávajú pacholíci.

Pacholíci za dvěřama,
majú tam lůžka s peřinama.

132. /229
V pašovském šenku huci hrajú,
chlapci tam pěkně tancujú (zpívajú),
sú tam děvčátka učesané,
ja do tancu ich neberú.

Aj moselas ně počarovat,
aj moselas ně podělat,
aj moselas ně včera večér,
ja do šátečku cosi dat.

Aj ani sěm s ňú nenocováł,
aj ani sem s ňú nespál,
a včilěj na mňa odkazuje,
abych kolébku chystal.

Aj kolébka je uchystaná
z javorového dřeva
a všilěj na mňa odkázala,³⁰⁷
že jí nebude třeba.

133. /230
Ani sem nekrádál, ani sem nepíjál,
dyž mia měli věšat, kohútek zazpíval.

Ani sem nekrádál, tak jak druzí kradli,
dyž mia měli věšat, šibeničky spadli.

³⁰⁶ Připsáno: „(Zhusta, chlapci, zhusta)“.

³⁰⁷ Rukou připsáno: „(odkazuje)“.

Aj dyž sem býl řezníčkem, býl sem aj zbojníčkem
já sem si honívál berany chodníčkem.

134. /231³⁰⁸

Byla cesta, cestička úzká,
byla cesta šlapaná,
gdo se na mú hlavěnku strójí,
nech si na svú pozor dá.

Nebudu se panence prosit,
dyby měla tisíce,
rači budu šablenku nosit
přes turecké hranice.

135. /232

Byla cesta úská, husaři po ní jeli,
všeci byli veselí, enom ten jeden želí.

A já sa nestarám, komu já počet vydám,
já mám bratra farára, já se mu vyzpovídám.

137. /233³⁰⁹

Na pašovském poli klášter staviajú,
malovaná okna doňho dávajú,
malovaná okna, zelené rámy,
pojed', ty děvčino, pojed' ty s námi.

Já bych s vama jela, maměnka mě nedá,
že su ešče mladá atd.

138. /234

Nepůjdu domů, až bude svítat,
až budu tatíček s paliců vítat.

³⁰⁸ Připsané: „(Rózák-Šústek:)“

³⁰⁹ Vedle rukou připsaná další píseň nadepsaná č. 136: „*Už je ráno, už je deň
už denička vyjde,
pro seno pojedem, zapřihaj
konička.*“

*Já ho nezapřihnu, já sa
koňa bojím,
neboj se ho, milá, šak já
na něm sedím.“*

Textová varianta písně č. 136 je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 397, č. 730, Ze Strání (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901).

Textová varianta písně č. 137. /233 je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 296, č. 493, Z Kopřivnice (Bartoš, F., 1889). Dále je podobná píseň i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkové sbírce *III. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbirka dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 222 č. 214, Z Hornácka (Poláček, J., 1943).

Nepůjdu domů, až bude ráno,
až bude na nebi hvězdiček málo.

-x-x-³¹⁰

Nepůjdu domů až ráno,
až bude zas ráno,
nepůjdeme domů až ráno, až bude deň,
Až bude denice, půjdeme od děvčice.
Nepůjdeme.....³¹¹

139. /235³¹²

Těžko je tom kameni (-í), co pod vodú plyne (plove),
ešče je tomu těžěj, gdo neco miluje.

Já su sama taková, já sem milovala,
ošidíl ňa syneček o zelený víneček,
včíl sem zostala sama.

Ostala sem samotná, jak v poli hrdlička,
a dalėj mosím kolíbat, za ručenku vodívat,
švareného šohajčeka.

Přid' snyečku zitra k nám, podle mia si sedni,
navrat' mie můj víneček, ja lebo si mia vezmi.

Já si tebe nevezmu, vínka ti nevrátím,
račí ti ho, má milá, má holuběnko sívá,
tolarama zaplatím.

Nemáš tolėj tolarů, ani svého miéní,
co bys ty mie zaplatíl, můj víneček zelený.

Odčítal í tolare na širokém stole,
tu máš, milá, seber si, ja to sú všecky tvoje.

140. /236

Synečku nedbalý, koně ti zajali,
za humny ve vice, žes býl u děvčice.

³¹⁰ Připsáno: „(Masařík:)“

³¹¹ Připsáno: „(Patrně opakovat první dva verše JP)“.

³¹²Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 144, č. 357, Slezská z Třanovic (Bartoš, F., 1882), ve sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 204, č. 320, Z Karlovic (Bartoš, F., 1889) a v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 423, č. 788, Z Mor. Nové Vsi (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkové *Hornáckém zpěvníku sedláckých* na str. 388, č. 642 (Miškeřík, J., 1994). Píseň je také i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkové sbírce *II. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbirka dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 215, č. 207, Z Dolňácka (Poláček, J., 1941), ve sbírce *III. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbirka dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 210, č. 203, Z Podluží (Tvrdonice) (Poláček, J., 1943), ve sbírce *IV. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbirka dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 104, č. 177, Z Uh. Hradištska (Popovice) (Poláček, J., 1947) či v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 314, č. 500 [919, 920] (Sušil, F., 1998).

Synečku nedbalý, koně ti zajali,
za humny u bránky, žes byl u galánky.

-x-x-

Ty Šústkovy koně, to by byly koně,
dyby si chodily pro vodu do studně.

141. /237

Šel tudy, miel dudy
on si na ně pískál,
šél Adam, miel čagan,
on mu ich roztřískal.

142. /238³¹³

Dolinečka dolina, malovaná dolina
Gdo dolinu malovál, švarná děvče milovál
Malovál ju Janíček, jeho vraný koníček
Malovál ju dokola, jeho zlatá podkova.

143. /239³¹⁴

Třeba su já panimámo cigán,
dobře já vám vaše děvča šlábám (šidím)
třeba vy mňa za cigána máte,
přece vy mně vaše děvče dáte.

Enom ty mě moja milá pověz,
bude-i, téj naší lásce konec,
až já umřu a ty budeš vdovec,
teprú bude naší lásce konec.

144. /240

Hradišcký perníkář, přehodnú céru má,
ach Bože Rozbože, pro koho jí chová. (ju)

Chodíja k ní páni všelijakěj barvy,
uherščí, tureččí a liby židovščí.

Ten jeden libidór cedulenku napsál,
aby mu perníkář tú jeho céru dál.

Pán perníkář sedí za červeným stolkem,
utírá si slze pěkným bílým flórem.

Vyjdi ceruško, vyjdi za humny,
počuj a pohlédni jedú-i dragúni.

³¹³ Připsáno: „(Dle psaní je každý řádek samostatná sloka)“.

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 534, č. 778 [1710], Z Pavlovic (Sušil, F., 1998).

³¹⁴ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 446, č. 735 (Miškeřík, J., 1994).

Nejedú dragúni, ale kylisaři,
odpros sa, ceruško, otcovi mateři.

Jak sa odpróšala, žalostně plakala,
a s mladým dragúnem do šéze sedala. (kočára)

K Dunaju přijeli, voděnky si ptala,
oni í dávali vínečko z pohára.

Nejsu já učená pít vínko z pohára,
ale su učená přilehňa z Dunaja.

K Dunaju přilehla do vody skočila,
až se tá voděnka nad ňú zatočila.

Žerte vy mně žerte vy mořské rybičky,
než by mia měli mět turecké ručičky.

Žerte vy mňa žerte, vy mořští hadové,
než by mňa měli mět Turci pohanové.

145. /241³¹⁵

My sme chlapani od verbuňku,
máme rádi muzigu,
my si peněz naděláme
z olověných knoflíků (bombíků)

My sme chlapani od verbuňku,
máme peněz dosti,
mynář chodí oškubaný,
a mynářka bosky.³¹⁶

146. /242³¹⁷

Teče voda skokem podlá našich oken
nemožu í zastavit,
rozhněvala sem si svojeho milého,
nemožu ho napravit.

A já k němu půjdu, já ho prosit budu,
aby on se nehněvál,
že jest mé srdénko porúbané všecko,
aby on ho rozebrál.³¹⁸

³¹⁵ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 654, č. 1220, Z Velké (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901).

³¹⁶ Rukou připsáno na okraji strany: „Oj, není dobré festovní ženu milovat, to jak bys mosěl dvě koně pucovat“.

³¹⁷ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 167, č. 254, Z Karlovic (Bartoš, F., 1889) a v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 362, č. 667, Z Lišně (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkové *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 384, č. 633 (Miškeřík, J., 1994).

147. /243³¹⁹

Cingalo, lingalo naše okénečko,
ale už nebude moja galánečko.

Cingalo, lingalo Flekáčkovo péří,
ale už nebude, už v něm Kaňa leží.

148. /244³²⁰

Já su syneček cuzího pána,
hledíja na mňa jak na cigána.

Já su syneček z cuzí dědiny,
hledíja na mňa švarné děvčiny.

Já su syneček vandrovat mosím
já si od milěj nocleh vyprosím.

149. /245

Dovolte mě chaso mladá,
aby mie muziga hrála,
aj dovolte mie, dovolte, dovolte,
alebo mie ven vyhod'te, vyhod'te.

150. /246³²¹

Půjdem, půjdem do teho včelína,
je tam, je tam drobá jatelina.

151. /247³²²

Orala, orala, černýma volkama,
hokča volky, k sobě volky,
tak na ně volala.

152. /248³²³

Počkaj ty pašovský rychtář,
na co ty bagance chystáš
až bude francúská vojna,
ostanú bagance doma.

³¹⁸ Připsáno: „(Rostú, rostú, rostú...?)“.

³¹⁹ Připsáno: „(Miel sem já ženu zlu)“.

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 462, č. 822 (Bartoš, F., 1889). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 37, č. 46 (Miškeřík, J., 1994).

³²⁰ Připsáno: „(Spadla z bělici..)“.

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Poláčekově sbírce *IV. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 71, č. 62, Z Dolňácka (Poláček, J., 1947).

³²¹ Připsáno: „(Tanec včelínský)“.

Odpovídá písní č. 151.

³²² Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 483, 484, č. 867 a na str. 416, č. 719 Z Nechvalína (Bartoš, F., 1889).

³²³ Připsáno: „(Co sem sa pod okny nastál..)“.

153. /249

Dyby byly trnky, aj trnky za horama,
chodili by na ně aj chlapci s kabelama.

154. /250³²⁴

Kačena divoká, letěla z vysoka,
dívala sa na syněčka, jak oře z hluboka.

Já ořu, jak možu, už hlběj nemožu,
koníčky mie ustávajú, sám také nemožu.

155. /251³²⁵

Gdes ty kukulenko, gde jsi byla,
žes tak dlúho nekukala, – kukěj kuk.

Já sem byla na téj na téj jedli,
čekala sem, až pojedú Švédi– kukej kuk.

156. /252³²⁶

Žénění, ženění, horší než kamení,
z vězení si pomožu a od ženy nemožu,
to mě možněj néni.

Vězení, vězení, veliké súžení,
z vězení si pomožu, ale z vojny nemožu,
to mě možněj néni.

Býl sem ve vězení jedenást nedělí,
ani mě tak nebylo, dyž tam za mňú chodilo,
aj moje potěšení.

³²⁴ Textová varianta písně je i s nápěvem a další slokou zaznamenaná v Bartošově sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 334, č. 565, Z Kopřivnice (Bartoš, F., 1889) a v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 855, č. 1666, Z Nov. Hříše (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem a dalšími slokami sbírce *IV. Slovácké pěsníčky Slováckého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 79, č. 70, Z Podluží (Poláček, J., 1947).

³²⁵ Rukou připsáno: „Švagrová Anna“.

³²⁶ Textová varianta písně je i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 445, č. 700 [1396] (Sušil, F., 1998).

157. /253³²⁷

Dyž sem já šél přes městečko,
přes jednu uličku,
viděl sem tam tři panenky,
:/ v jednom okénečku, /: Hojása!

Jednej bylo Marianka,
druhéj Uliánka,
a téj třetí nemenuju,
:/ to je má galánka, /: hojasa!

Já su malý muškacírek
a já svůj kvér nosím
a já sa t'a, moja milá,
o nocleh neprosím, hojasa!

Co by koza netrkala
dyž ona rožky má
co by děvče netančilo
:/ dyž ono nožky má, /: hojasa³²⁸

k č. 144 další sloky
Odkázal Turek na pána císaře
aby ho přepustil přes ty hory bílé.

Já t'a (tě) nepřepustí přes ty Hory bílé,
račí já tobě dám co mě sám Pánbu dál. (to, co je mie milé).

158. /254

V Hradišču na rynku, zdechl tam kůň,
šli ševci z jarmarku vzali ho půl.

Ševcová pozady vzala ocas,
by měla na zelí na delší čas.

Dyž tys mňa nechtěla nem si rasa,
budeš mět každý deň kúsek masa.

V pondělí, v úterý ve středu zas,
abys ty věděla že su já ras.

³²⁷ Rukou připsáno: „(Sedlcký?)“ a odkaz k předchozí poznámce „Švagrová Anna“.

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 39, č. 108, ze Zlínska, na str. 99, č. 248, z Líšně u Brna (Bartoš, F., 1882) a ve sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 446, č. 785 (Bartoš, F., 1889). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Hornáckém zpěvníku sedláckých* na str. 87, č. 133 (Miškeřík, J., 1994). Píseň je také i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkové sbírce *Slovácké písničky VI.: Sbirka jednohlasých lidových písní* na str. 17, č. 16, Z Podluží (Mor. N. Ves) pod názvem *Co by koza netrkala* (Poláček, J., 1951) či v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 232, č. 311 [611] (Sušil, F., 1998).

³²⁸ Vedle připsaná jiná varianta: „co by děvča netrkalo, fyž ono pičku má, hojasa!“

159. /255

Vlk seče, u seče, liška pohrabuje,
komár nosí na kopu, muška ušlapuje.

Přiletělo hovado, chtělo mušku vzíti,
nechaj mia ty hovado, já tu mosím býti.

160. /256³²⁹

Nadělal brabec piva, bez chmele, bez ječmeňa,
aj všecy ptáčky pozvál, enom sovičku nechál.

Sova jak sa zdověděla, hned' na svad'bu přiletěla,
sedla si na kraj peci, zpívala si po německy.

Skřivan ju zavolál na tanec,
zlomíl í na noze palec.
to máš sovičko za to,
nebylas zvaná na to.

161. /257³³⁰

Na téj lúce zelené pasú sa tam jeleňé,
zajíc s liškú tanec drží, srna na gajdy hraje.

Hájny to počúvá, co je to za muziga,
začne sobě poskakovat, pes se na něj ohlídá.

Vyšél hájny na kopec, sedl si na jalovec,
zavdál srně páleného, aby gajdovala věc.

Srna gajdovala, už vícej nemohla,
vlk na písčalku trdlikál a medvěd na cymbál.

Sysel popad veverku, tancovali štajerku,
vlk ím nechť'ěl po notě hrát, on mu hlavu roztřískál.

Vkl na zemi leží, že ho hlava bolí,
pošlete mu pro medvěda, on mu ju zahójí.

Medvěd hlúho nemeškál, chytňa dvě ovce běžál,
vlk býł ešče lepčí zdravý, ešče lepší trdlikál.

Všeci byli rádi, že je ten vlk zdravý,
chyt' a konvu páleného všeci si zavdali.

Jež se také ožrál, a po potoce skákal,
spad do vody tam zamrzl, a už vícej nemohl.

³²⁹ Připsáno: „(Stoi hruška v poli)“.

³³⁰ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 621, č. 810 [2058], Ze tří Újezdů (Sušil, F., 1998).

Sysel s laskú do d'úry, myslivcúj pes za nimi,
sysel se na něj obořil, sochorem mu hrozil.

Myslivcúj pes šel domů, pantáta proti němu,
ach pantáto, víc nepůjdu na tú lúku zelenú.

Sú tam dva junáci, sedíja ve světnici,
chtěli mě nožky polámat, že já chodím s myslivci.

162. /258

Vandrovalo pacholátko od rodičů nebožátko.

Vandrovalo, zaplakalo až sa pole rozléhalo.

Já vanduju ai mosím, su chudobnej maměnky syn.

Maměnka mňa vychovala, mezi dobré ludi dala.

Už syneček do vojny jede, svojí milé přikazuje:

Aby se mu nevdávala, sedm let na něho čekala.

A dyž bylo po sedmém roce šlo děvčátko šlo na trávu
k temu zelenému háju.

Potkalo tam myslivečka, od regementu vojáčka.

A hned' sa ho vpytávalo, co tam můj milý dělává.

Tvůj milý sa včera ženil, já sem mu na jeho svadbě byl.

Co mu milá, co mu zkazuješ, zkazuju mu ščestí zdraví,

jak je v tomto hájíčku trávy.

Co mu milá věcej zkazuješ, zkazuju mu tolik dětí,

jak je v tomto hájíčku smetí.

Co mu milá, co mu zkazuješ, zkazuju mu šibeničky,
aby nešidil děvčičky.

Býl to její milý, poznali se.

163. /259³³¹

Vyletěla vlaštovička,

z bánovského kostelíčka.

A letěla přes ty hory

až k méj milěj do komory.

A z komory do maštale,

mezi štyry koně vrané.

Koníčky sa polekali³³²,

moju milú pošlapali.

Pošlapali tuze naznak,

až í bylo podkovy znat.

³³¹ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkově sbírce *II. Slovácké pěsničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbirka dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 250, č. 241, Z Podluží (Poláček, J., 1941).

³³² Rukou připsáno: „*potrkali*“ a závorka kolem slova „*polekali*“.

Pošlete í pro doktora,
aby nám tak neumřela.

Pošlete í pro tú babu,
ona í dá lepší radu.

Baba začne povídati,
že sa to chce kolíbatí.

Na kolébce javorovéj,
na peřince kartúnovej.

164. /260³³³

Tá hradišcká věža velmi vysoká,
:/ vyletěla na ňu /: husa divoká.

Nebyla to hus byla husice,
:/ s Bohem ostávajte /: švarné děvčice

165. /261³³⁴

V Brně na Štemberku stóí vraný kuň,
a na tom koníčku, můj starý tatíčku
celý mundúr můj.

Dybyste viděli jakú postél mám,
otépečku slámy má hlavěnka na ní
to je postél má.

Dybyste viděli, jaký oběd mám,
pečenečku koňskú, voděnku dunajskú
trachtu vojenskú.

Dybyste viděli, jak mě zvoníja,
ty koňské podkovy, to sú moje zvony,
ty mě zvoníja.

Na vojně nesmíme holky milovat,
my enom mosíme mé srdénko milé
execírovat.

³³³ Textová varianta písne je i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkově sbírce *III. Slovácké pěsničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbirka dalších 250 jednohlasých písni Moravského Slovácka* na str. 191 č. 184, Z Horňácka (Poláček, J., 1943).

³³⁴ Textová varianta písne je i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkově sbírce *II. Slovácké pěsničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbirka dalších 250 jednohlasých písni Moravského Slovácka* na str. 225, č. 217, Z Horňácka (Poláček, J., 1941). Dále je podobná píseň i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkově sbírce *IV. Slovácké pěsničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbirka dalších 250 jednohlasých písni Moravského Slovácka* na str. 229, č. 219, Z Dolňácka (Poláček, J., 1947).

166. /262³³⁵

Nebojte sa chlapci u císaře hladu,
šak sa za Moravú žita zeleňajú.

Za Moravú žita a v Turecku oves,
nebojte sa chlapci, že nebude co jest.

Nebojte sa chlapci u císaře núze,
šak za nama vezů na vozoch peníze.

Na vozoch peníze děvčata v kočáře,
nech si turecký císař pán dokáže.

Dyž sme v Glídu stáli, maso fasovali,
ty turecké kule jak varhany hrály.

Tá turecká země, celá vyložená,
po ní se prochází sama císařovna.

Sama císařovna, dva turečtí páni,
od počátku světa vojnu započali.

Dyž ju započali, na Boha zvolali,
pomož nám, Bože sám, v našem bojováňú.

167. /263³³⁶

K Pašovicom cesta ušlapaná všicka,
dyby dovolili, dovolení dali, šél po ní dneska.

Ale že já nesmím, na milú si myslím,
snáď ně to dá Pánbu, že se tam dostanu,
že se u ní vyspím.

Dyž sem se tam dostál, aj sem se tam vyspal,
a dyž ráno stala, žalostně plakala,
abych u ní zůstal.

Já tu nezůstanu, já mosím ít domú,
koníčky pucovat, vlasy učesovat,
hledat sobě pannu.

Kerá panna bledá, tá se vdávat nemá,
kerá je jak růže, tá se vdávat může,
to je panna, Bože.

³³⁵ Rukou připsáno: „Pašovští legrúti“.

³³⁶ Rukou připsáno: „Francka Flekačova
Kubíček na Kelníkoch“.

Ten mládenec bledý, ten se žénit může,
ale panna ne tak, ona musí čekat,
až i ženich přijde.

168. /264

Dybych já měl, co já bych chtěl,
to by se mě líbilo,
pěknú fajku, funt tabáku,
to by sa mě kúřilo.

169. /265

Sedí ptáček na jedli,
a tak sobě zpívá,
kerá panna dva miluje
ta je každá bledá.

Ty to ptáčku ty to lžeš
nad tebu sa třpýtí,
a já také dva miluju
a su jako kvítí.

170. /266

Ach Bože, Rozbože, co sem dostál,
co sem si vinšovál, tos ně nedál,
dals ně jiné potěšení,
to trápí srdce mé bez prodlení.

Včil mám být vojákem v svéj mladosti,
a to mě přivedlo do žalosti
přejdú leta, přejdú časy,
škoda méj mladosti a méj krásy.

171. /267³³⁷

Chodíja chlapani po dědině,
rádi by vešli k nám,
naše dvéřečka nevrzajú
já jich zalévám.

Zelévám já jich sladkým mlékem
aj sladkú smetanú,
zalévala já bych ich máslem,
naši ho nemajú.

³³⁷ Připsáno: „(Zadala mati)“ a rukou: „,42“.

172. /268³³⁸

Bude vojna, bude
gdo tam na ňu pujde
kerá má milého,
k sobě upřimného,
tá naříkat bude.

Bude vojna bude
bude patálíja
bude u Prešpurku (u Hradišča)
krvi po kolena (budú tam koně stát,
v krvi po kolena.)

173. /269

Šafářko, gde je šafář,
já bych si koně napás,
šafář je za kamny
má hrnec smatany
šafářko, gde je šafář
já bych si koně napás.

.....

šafář je napitý,
šak on ťa nechytí,

.....

.....

šafář je na dvoře
šak on ťa nezmože,

.....

174. /270

Znám já děvčátko z Prahy,³³⁹
nevím jak í říkaji
tá mě dala prsteň
po prsteni postel,
postel vymalovanú
abych léhal na ni (abych si lehl na ňu).

³³⁸ Připsáno: „(Prajská zem)“ a rukou: „43“.

Textová varianta písně je i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Poláčkově sbírce *Slovácké pěsničky VI.: Sbirka jednohlasých lidových písní* na str. 15, č. 13, Z Dolňácka (Strážnice) (Poláček, J., 1951). Dále je píseň i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 86, č. 91 [188, 189] (Sušil, F., 1998).

³³⁹ Rukou připsán nečitelný vpisek.

175. /271³⁴⁰

Nechodívaj k nám
není tobě Janek
ty bys nám potrhál
v humně maryljánek.

V humně maryljánek,
v zahrádce fíjálku,
nechoď ty k nám
ledajaký Janku.

XX /272

Ja není snadné festovní dívča milovat,
to jakbys mosel orné koně pucovat.

176. /273³⁴¹

Třeba sem chudobná,
chudobného rodu,
ale sem poctivá
chválá Pánu Bohu.

Třeba sem chudobná,
chudobné mamičky,
ale bych nedala
ledakom vodičky.

Než bych já ledakom
voděnky podala,
ja dyž ňa má maměnka
aj těžko vychovala.

177. /274³⁴²

Aj co ti naši dělajú,
dyž sa ně žénit nedajú.

Mě je ženičky potřeba
jak sedlákovi hevera (sochora).

Sedlák má hever k zdvihání
já mám ženičku k léhání.

Sedlák si hevera vypoščá,
mě ženy žádný nepoščá.³⁴³

³⁴⁰ Rukou připsáno: „*Ořechovský zámek ode Částkova*“.

³⁴¹ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 395, č. 653 (Miškeřík, J., 1994).

³⁴² Připsáno: „*(Naša Kačenka)*“.

³⁴³ Rukou připsáno: „*(Kerá panenka poctivá)*“

178. /275

Ořečovské zvony
pěkně vyzváňaly
chystaj mě má milá
chystaj ně snídání.

Už ty máš snyečku,
snídání hotové,
čekajú na tebe
štyry koně vrané.

Čekajú, čekajú,
rádi by dočkali,
rádi by synečka
do vojny dostali.

179. /276³⁴⁴

Třeba su chudobný,
přeca su chlap dobrý,
dyž nemám kořalky,
napijem sa vody.

180. /277³⁴⁵

Já su tu z Pašovic sám,
já sa vám pobit nedám,
jednoho lebo dva
pichnu nad zaňadra,
třetího do nohavic
já se vás nebójím víc.

A já sem ze Skalice
od jednéj obraznice,
prodaja obrázky
budu mět peňázky,
aj v nedělu k muzice.

181. /278

Já su odvedený, já su mladý,
nezaplače o mě v světě žádný.

Nezaplače o mě otec, matka,
ja zaplače o mě má galánka.
Dyž já na tú smutnú vojnu půjdu.

³⁴⁴ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 366, č. 602 (Miškeřík, J., 1994).

³⁴⁵ Připsáno: „(Dyž ty si, sedláku, pán..)“.

182. /279

Netěšte sa chlapci mojém maryjánku,
súsedovi majú červenú fialenku.

Co je po fíjálce, dyž ona nevóní,
co je po galánce, dyž k ní chuti néni.

183. /280

Trenčín městečko
pověz děvečko
komus ty dala
páví pérečko.

Páví pérečko,
Trenčín dolina,
lúka zelená,
pase tam na ní milá jelena.

Nebyl to jeleň
byla to laňka,
ošidila mě
moja galánka.

184. /281³⁴⁶

Nasela sem maryjánku
zešla mě lebeda
co já budu chlapcom dávat
dyž přijde neděla.

Nasela sem maryjánku,
a on mě nezešél,
čekala sem na synečka,
a on mě nepřišel.

185. /282

Ošidila mia a já ju více
bude banovat štyry měsíce

186. /283

Šla milá na trávu
do vinohradu, do sadu
postřehla ta milého
(šohajíčka švarného,)
pásl koníčka *bílého*³⁴⁷.

³⁴⁶ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 6, č. 8, ze Zlínka (Bartoš, F., 1882). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Poláčekově sbírce *Slovácké písničky: Sbirka 250 jednohlasých lidových písní* na str. 116, č. 105 (Poláček, J., 1936). Píseň je také zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 252, č. 360 [687], Z Nětčic a na str. 281, č. 427 [798] (Sušil, F., 1998).

³⁴⁷ Připsáno rukou.

On ji poslal dom pro kozy,
že jí travěnky nakosí
jak nakosíl, aj navázal
hned se milenky vyptával.

Pověz pověz poprvní
než ti hlaběnka zabrní atd.³⁴⁸

186. /284

Dyž nás odvád'ali v tom Uherském Brodě
hvězdičky nám svítily
tenkrát o nás naši rodičové hořce plakali.

Neplačte rodiče, nermuťte své srdce,
že sem já voják,
dá-i Pánbu štěstné navrácení,
příindu na orláb.

187. /285

Lesti si ťa milá³⁴⁹ nedostanu,
vylezu na skalu zrazím hlavu,
na skalu vysokú
uspodu širokú
zrazím svú hlavěnku kudrnatú.

Zpomeň si nanyňko na ty slova,
kerés mě před časy slíhobala,
lesti ten slib zrušíš,
tresta nabyt musíš,
po smrti všecko zlé snášet musíš.

188. /286

Červené jablúško jak višňa,
moja galánečko šidíš ňa

Daj pozor na sebe,
abych neošidíl já tebe.

189. /287

Gořalenka od žida a sklenička z huti,
nemáš ke mě má milá, aj nemáš ke mě chuti.

³⁴⁸ Sloka s podobným textem se vyskytuje v písni č. 143.

³⁴⁹ Rukou připsaná varianta: „- holka -“.

190. /288³⁵⁰

Šenkérka hluchá
sklenička suchá
nalej ně do ní,
nech ně nezvóní.

191. /289³⁵¹

Dívali sa páni od prakšickéj brány
co dělá syneček pod šibenícami.

Co by dělal visí, aj viset mosí,
ja zmáčal si košulku, aj na studenej rosi.

192. /290

Vojáci sú na tom svět kór nic dobrého,
nenechali na pokoji Petra svatého,
nechtěl ím na husle hrát,
stříhali mu na kabát,
co měl dělat svatý Petr mosél ím zahrát.

193. /291

Možeš ně má milá poděkovat,
že sem tě naučil děti chovat,
dětí chovat, kašu vařit,
že sem ťa naučil hospodařit.

Jen se mě má milá dobře chovej,
kúpím ti fěrtúšek kartúnovej,
pentlu na něm.

A Já sa můj milý dobře chovám
s druhýma tancuju o tě nedbám

³⁵⁰ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 32, č. 87, ze Zlínska (Bartoš, F., 1882) a ve sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 284, č. 467, ze Stražovic (Bartoš, F., 1889). Dále je píseň i s nápěvem a další slokou zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 581, č. 797 [1898, 1899, 1900] (Sušil, F., 1998).

³⁵¹ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 38, č. 48 (Miškeřík, J., 1994).

194. /292³⁵²

Lesti mia ráda máš
poprodaj gde co máš
prodaj pola vinohrady
a vyplat' ňa milá z vojny
to dobře uděláš.

Lesti mia ráda máš
poprodaj gde co máš
prodaj pola kopanice
kup ně milá nohavice (baranice)
to dobře uděláš.

195. /293³⁵³

Velehrad, Velehrad překrásné město
neplač holka nenaříkej
moje nevěsto.

Jak já nemám smutná
plakat, naříkat
dyž tě vidím do vojenských
čatů oblíkat.

To vojenské verbování,
trápí srdce mé
neplač holka nenaříkej
šak se sejdeme.

196. /294

Velehradské věže sú za lesem
verbujú, bubnujú nevěděl sem.

Přišel z Brna odkaz na sedláky
majú jít pochovávat vojáky.

Můj starý tatíček také půjde
a mě přesmutného hledat bude.

Jak mě přesmutného má najíti,
dyž na mém hrobě kvete kvítí.

Uryli tam šachtu 15 sáhů
chytňa mě za nohy, fúk mia dolú.

³⁵² Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 191, č. 322, *Ze Želetic* a na str. 255, č. 452, *Z Líšně* (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Poláčkově sbírce *II. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 228, č. 220, *Z Dolňácka* (Poláček, J., 1941). Píseň je také i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 517, č. 765 [1654] (Sušil, F., 1998).

³⁵³ Připsáno: „(Boleslav)“.

Jak nás plnú šachtu naházali,
nehaseným vápnem posypali.

1-x-x- /295³⁵⁴

Aj, tá vojna, tá pěší,
tá mě kór nic netěší.
A tá vojna na ty koně,
to je potěšení moje.

197. /296³⁵⁵

Bude jar, bude jar,
chlapci budú orat,
a já nebožátko
mosím mašírovať.

Bude jar, bude jar,
budú chlapci kosit,
a já nebožátko
mosím šablu nosit.

198. /297³⁵⁶

Jede šohaj (forman) dolinú,
čtyřé zbojící za ním dú.

Počkaj šohaj nešibaj,
vrané koničky vyprahaj.

Dyž ty si takový pán,
vyprahaj ty si koně sám.

Dyby byli při Dolí,
koní bychme vzít nedali.

Ale že sú při horách
při tých zbojnických komorách!

³⁵⁴ Připsáno: „6. XII. 1888 (dopsáno JP)“.

³⁵⁵ Textové varianty písně jsou i s nápěvy zaznamenané v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 54, 55, č. 67 (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Poláčekově sbírce *II. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 27, č. 21, Z Horňácka (Poláček, J., 1941).

³⁵⁶ Připsáno: „Ste-i tu gdo z Moravy“.

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 34, č. 94, ze Zlínska (Bartoš, F., 1882) a ve sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 27, č. 32, Z Březové (Bartoš, F., 1889). Dále je píseň i s nápěvem a další slokou zaznamenaná v Poláčekově sbírce *Slovácké písničky: Sbíрка 250 jednohlasých lidových písní* na str. 104, č. 94, Z Horňácka a na str. 105, č. 94a, Z Kopanic (Poláček, J., 1936), ve sbírce *Slovácké písničky VII.: Doplnky: Sbíрка jednohlasých lidových písní* na str. 39, č. 43, Z moravsko slovenského pomezí (Poláček, J., 1950). Píseň je také i s nápěvem zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 102, 103, č. 106 [224, 225, 226, 227, 228] (Sušil, F., 1998).

199. /298³⁵⁷

To sú chlapani to sú
co paloše nesú
to sú enom děti
co nesú pagněty.

200. /299

Míval Janiček,
ženu klevetnú
kozú šutú (tj. bez rožkú – autor zápisu)³⁵⁸
kosu tupú,
trávu zvadlú
chodíval sekat za chalupu.

Aj sedláčkova žena hluchá

tak tam to seklo, jak dyž šústá.

201. /300³⁵⁹

Jaký si hospodář,
takovú ženu máš,
máš na ní rukávce,
tak jak na cigánce,

Ženu mám ožralú
zrovna ostříhanú. (ovcu?)³⁶⁰

konopě zežaté,
všecko mám jednaké.

202. /301³⁶¹

Otevři mě milá, malované dveři,
ať já sa podívám, gdo za něma leží
háj, háj, gdo za něma leží.

Neleží tam žádný, šohajičku švarný,
kadys ty léhával, je místečko prázdny.

³⁶²
...

³⁵⁷ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 36, č. 45 (Miškeřík, J., 1994). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkové sbírce *Slovácké písničky: Sbírnka 250 jednohlasých lidových písní* na str. 15, č. 7/III (Poláček, J., 1936).

³⁵⁸ Poznámku zaznamenal podle Jiřího Pavelčíka již sběratel – František Horenský. (Pozn. autorky práce.)

³⁵⁹ Textová varianta písně je i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 472, č. 727 [1489], Z Hošťálkovic (Sušil, F., 1998).

³⁶⁰ Rukou připsáno před „ovcu“: „jak“.

³⁶¹ Připsáno: „(Uderyla I.)“.

Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 288, č. 476 (Miškeřík, J., 1994).

³⁶² Tečky připsány rukou.

Aj leží tam leží, šohajíček švarný,
a ty povídala, že tam není žádný,
...

Túlá on sa túlá nemože trefiti
nechce mu milenka dveří otevřít

203. /302³⁶⁴
Nasadil sem čerešenku (střešenku) v humně,
také i sa ona po mě ujme?

Bude-i tá čerešenka rodit,
bude za mnú galánečka chodit.

204. /303
Umři, milá, umři pěkně ti ustelu,
štyry fúry tří, pátú ťa oděju.

205. /304
Sedlák, sedlák, sedlák aj ubohý sedlák,
polámal rohadlo, čím on bude orat.

206. /305
Stójí chůza u radhůza, tá na mě čeká
moje ze všech nejmilejší, tá na mě (kuká).

207. /307³⁶⁵
Ořečovský zámek dokola klenutý,
leží tam syneček v železech zakutý.

Proč ťa tam synečku, proč ťa tam zakuli,
štyřé uřádovali na nás přísahali.

Nebudu synečku, nebudu tvá žena
ty mosíš putovat do Jeruzaléma.

³⁶³ Tečky připsány rukou.

³⁶⁴ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 52, č. 131, od Břeclavi (Bartoš, F., 1882) a v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 169, 170, č. 271 (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Poláčkové sbírce *Slovácké písničky: Sbíрка 250 jednohlasých lidových písní* na str. 249, č. 238, Z Hornácka a na str. 250, č. 239, Z Kopanic (Poláček, J., 1936) a ve sbírce *Slovácké písničky VI.: Sbíрка jednohlasých lidových písní* na str. 146, č. 242, Z Podluží (Ratiškovice) (Poláček, J., 1951). Píseň je také i s nápěvem zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 337, č. 536 [1001], Ze Želichovic (Sušil, F., 1998).

³⁶⁵ Textová varianta písně je i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Hauerlandově sbírce *Brodské písničky: K národopisné výstavce r. 1894 v Uherském Brodě sebral Josef V. Hauerland* č. 3, Z předměstí (Hauerland, J. V., 1989). Dále je píseň i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v rukopisu A 0764, č. 52a, Pašovice (Kolařík, Z. a J. Jančář, 1952). Píseň je také i s nápěvem zaznamenaná ve Vernerově sbírce *Pisňový sběr: Oblast uherskobrodská. 1955-1958* na str. 119 a na str. 120, Z Pašovic (Verner, I., 1955-1958).

Jeruzalémský kněz ten tě vyzpovídá,
ale ti synečku rozhřešení nedá.

Dyž nedá, tož nedá, nebudu ho prosit,
sedňa na konička, budu šablú točit.

Šablenka brúšená na obě dvě strany,
ona mě vyseká z Uher do Moravy.

Z Uher do Moravy, přes prajské hranice,
budú o mě plakat pašovské děvčice.

306³⁶⁶

Dybych já v tom brodském
klášteře za pátera byl,
ty pašovské děvčata
zповídat chodíl.
věru bych se podíval,
dybych já jich zповídal,
až bych celú zповědnicu
(s nima)³⁶⁷ rozházal.

208. /308³⁶⁸

Dyž já na tu smutnú vojnu půjdu,
komu já zanechám svoju milú.

Ja zanechám já ju kamarádom³⁶⁹,
než sa já navrátím z téj vojny dom. (ti mě zaopatří moju milú)³⁷⁰

Nezaplače o mě otec, matka,
ja zaplače o mě má galánka.

Dyž já sobě lehnu v hustém lesi,
počkaj moje milá, zpomeneš si.

Dyž já sobě lehnu na trávničku,
dám sobě pod hlavu patrónašku.

Dyž já sobě lehnu pod javorem,
ostávaj tu milá s Pánembohem.

³⁶⁶ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 71, č. 104 (Miškeřík, J., 1994).

³⁶⁷ Závorka připsaná rukou.

³⁶⁸ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 626, 627, č. 1179, Z Uherské strany (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901).

³⁶⁹ Přepsaná jiná varianta: „kamarádům“.

³⁷⁰ Rukou přeškrtnutá závorka kolem „ti mě zaopatří moju milú“ a připsaná závorka kolem „než sa já navrátím z téj vojny dom“.

209. /309³⁷¹

Nechod' Janko k nám
přes zelený háj
tam tě Janko, mé srdénko,
zabijú ťa tam.

Nezabijú mia
ubráním sa já,
mám šablenku nabrušenú
podle bočku pověšenú,
vysekám sa já.

Nevysekáš se,
neb jest jich tam moc,
nebudeš mět kdy zavolat,
milá dobrú noc.

Dobrú noc dávám,
a ne každému
enom tomu tatíčkoví
kerý má céru.

210. /310

Jedna hodina po půlnoci bila atd.³⁷²

Ty si má milá ty si vinější,
tys ně volala do síně vaši.

Ne tak do síně, jak do kuchyně,
tams mě dávala slovo upřimné.

Ne do kuchyně jak do světničky,
takés mě dávala sladké hubičky.

Ne do světnice, jak do komůrky,
tams mě dávala sladkéj gořalky.

211. /311³⁷³

Gdo to na mňa žaluje, gdo to na mia svědčí,
že sem zabíl jeleňa v ořechovskéj seči.

Nezabíl sem jeleňa, enom sem poraníl,
enom sem mu hlavěnku na štvéro rozrazil.

³⁷¹ Připsáno: „(Rachůnek: *Prakšická družka*)“.

³⁷² Pravděpodobně odkazuje na sloky písně č. 6. /43. (Pozn. autorky práce.)

³⁷³ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 174, č. 288 a na str. 175, č. 289 (Miškeřík, J., 1994).

212. /312³⁷⁴

Děvčátko z Podolí, gdo ti krávy podojí
panímáma néni doma a pantáta naumí.

213. /313³⁷⁵

Chodila po hájku, trhala polajku,
co je po polajce, dyž mia žádný nechce.

Dycky sem chodila, Boha sem prosila,
aj vem si mia synečku, ja abych nestížíla. (neslúžíla).³⁷⁶

214. /314³⁷⁷

Dyž sem k vám chodívať, chodívali páni,
včilěj k vám nechodím, nechodí k vám žádný.

Dyž sem k vám chodíval, chodívalo nás pět,³⁷⁸

215. /315³⁷⁹

Za dva lebo za tři roky
bude ze mně hezký voják
gdo mě střetne, ten si řekne,
pěkně vítám pane soldát.

-x-x-³⁸⁰

- Sedí ptáček na jedli,³⁸¹
- Ach, Bože, Rozbože, co sem dělal,³⁸²
co sem si vinčoval, tos ně nedál.
Včil mám být vojákem o svéj mladosti
Přejdú leta, přejdú časy škoda méj mladosti
a méj krásy.
- Chodíja chlapeci po dědině³⁸³
- Bude vojna bude³⁸⁴

³⁷⁴ Připsáno: „(Pav. Rachůnek)“.

³⁷⁵ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 135, č. 218 (Miškeřík, J., 1994). Dále je píseň i s nápěvem a další slokou zaznamenaná v Poláčekově sbírce *III. Slovácké písničky Slováckého Kružku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 77 č. 71, Z Horňácka (Poláček, J., 1943).

³⁷⁶ Podle poznámky připsané rukou je vhodnější slovo v závorce.

³⁷⁷ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Miškeříkově *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 190, č. 315 (Miškeřík, J., 1994).

³⁷⁸ Sloka není dopsaná podle Jiřího Pavelčíka kvůli nečitelnosti originálu. (Pozn. autorky práce.)

³⁷⁹ V poznámce u písně č. 65. /144.

³⁸⁰ Na pravém kraji strany připsáno: „Hřebci Havříčtí: Koko

Ján, Kaprál, Strakoš.

Koňari: šumický Hři...?

Újezdský Piják, Těšov-

ský Novosád, Dobrkovský

Hrabina, Pašovský Zajíc“.

³⁸¹ Odpovídá písni č. 169. /265.

³⁸² Odpovídá písni č. 170. /266.

³⁸³ Odpovídá písni č. 171. /267.

³⁸⁴ Odpovídá písni č. 172. /268.

- Šafářko, šafář³⁸⁵
- Nechodívaj ty k nám néni tobě Janek³⁸⁶
- Třeba su chudobný³⁸⁷ – k večeri –
- Ořechovské zvony pěkně vyzvávají³⁸⁸
- 369 Vím o jednom veselém místě
 - Já su tu z Pašovic sám³⁸⁹
já sa vám pobit nedám
- 370 Ó starče, starče, odpust' provinění
- 371 Spadla z bělice
 - Já su odvedený, já su mladý³⁹⁰ (Antoš Machalůj)
- 374 Těšija sa chlapci našem maryjánku
- 372 Počkej, počkej, kamaráde, něco ti povím
 - Trenčín, městečko³⁹¹
 - Lesti si t'a milá nedostanem³⁹²
 - Červené jablíško jak višňa³⁹³
 - Gořalenka od žida a sklenička z huti³⁹⁴
- 373 Sklenička suchá³⁹⁵
 - Děvčátko z Podolí, gdo ti krávy podóji³⁹⁶
 - Dívali sa páni od prakšickéj brány³⁹⁷
 - Vojáci sú na tom světě kór nic dobrého³⁹⁸
 - Možeš ně má milá poděkovat.³⁹⁹
 - Chodila po hájku trhala polajku⁴⁰⁰
- 385 Dycky sem chodila, Boha sem prosila⁴⁰¹
- 377 Teče voda, teče dolú po dolině
 - Dyž sem k vám chodíval, chodívali páni⁴⁰²
- 384⁴⁰³ Kady k vám, kady k vám
- 383 Hromy bijú a déšť padá leje sa,
zem sa puká, zbuřené su nebesa
otvor milá, ať nestójím pod oknem,
nebo ti tu do nitečky promoknem.
 - Já su syneček z cuzí vescice.⁴⁰⁴

³⁸⁵ Odpovídá písni č. 173. /269.

³⁸⁶ Odpovídá písni č. 175. /271.

³⁸⁷ Odpovídá písni č. 179. /276.

³⁸⁸ Odpovídá písni č. 178. /275.

³⁸⁹ Odpovídá písni č. 180. /277.

³⁹⁰ Odpovídá písni č. 181. /278.

³⁹¹ Odpovídá písni č. 183. /280.

³⁹² Odpovídá písni č. 187. /285.

³⁹³ Odpovídá písni č. 188. /286.

³⁹⁴ Odpovídá písni č. 189. /287.

³⁹⁵ Odpovídá písni č. 190. /288.

³⁹⁶ Odpovídá písni č. 212. /312.

³⁹⁷ Odpovídá písni č. 191. /289.

³⁹⁸ Odpovídá písni č. 192. /290.

³⁹⁹ Odpovídá písni č. 193. /291.

⁴⁰⁰ Odpovídá písni č. 213. /313.

⁴⁰¹ Odpovídá písni č. 213. /313.

⁴⁰² Odpovídá písni č. 214. /314.

⁴⁰³ Textová varianta písně je i s nápěvem a slokami zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 225, č. 401, Z Jasenky u Vsetína (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901).

- Gdo to na mia žaluje, gdo to na mia svědčí⁴⁰⁵
- Za dva lebo za tři roky⁴⁰⁶
- 382⁴⁰⁷ Dyby nebýl pastýř trúbil
- 378 Zapiš si to šenkýrenko
- 380⁴⁰⁸ Poslechněte panny, také vy mládenci
 - Nasadíl sem čerešenku⁴⁰⁹
 - Umři milá, umři⁴¹⁰
 - Sedlák sedlák, sedlák,⁴¹¹
 - Stojí chůra u rathůza⁴¹²
 - Dyž já na tú smutnú vojnu půjdu⁴¹³
- 379 Páni muziganti
 - Nechod' Janko k nám⁴¹⁴
- 381⁴¹⁵ Má milá byla bys
 - Otevři mě milá malované dveři⁴¹⁶
 - Lesti ma ráda máš (Háječek-dolina)⁴¹⁷
- 376⁴¹⁸ Teče voda z pod javora
 - z pod javora do jazera
 - všecky mostky pobrala
 - ten poslední nechala.
 - Velehrad, Velehrad⁴¹⁹
 - Velehradské věže sú za lesem⁴²⁰
 - To sú chlapani, to sú⁴²¹
 - Bude jar, bude jar⁴²²
 - Míval Janiček ženu hluchú⁴²³
 - Jaký si hospodár⁴²⁴

⁴⁰⁴ Odpovídá písní č. 148. /244.

⁴⁰⁵ Odpovídá písní č. 211. /311.

⁴⁰⁶ Odpovídá písní č. 215. /315.

⁴⁰⁷ Textová varianta je i s nápěvem a slokami zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 565, č. 789 [1823] (Sušil, F., 1998).

⁴⁰⁸ Textová varianta je i s nápěvem a slokami zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 128, č. 141 [294] (Sušil, F., 1998).

⁴⁰⁹ Odpovídá písní č. 203. /302.

⁴¹⁰ Odpovídá písní č. 204. /303.

⁴¹¹ Odpovídá písní č. 205. /304.

⁴¹² Odpovídá písní č. 206. /305.

⁴¹³ Odpovídá písní č. 208. /308.

⁴¹⁴ Odpovídá písní č. 209. /309.

⁴¹⁵ Textová varianta je i s nápěvem a slokami zaznamenaná v Poláčkové sbírce *Slovácké pěsničky: Sbirka 250 jednohlasých lidových písní* na str. 131, č. 120, Z Horňácka (Poláček, J., 1936).

⁴¹⁶ Odpovídá písní č. 202. /301.

⁴¹⁷ Odpovídá písní č. 194. /292.

⁴¹⁸ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 105, 106, č. 267, z Líšně u Brna (Bartoš, F., 1882) a v Bartošově a Janáčkové sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 607, č. 1149, Z Nové Vsi u Hodonína (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901).

⁴¹⁹ Odpovídá písní č. 195. /293.

⁴²⁰ Odpovídá písní č. 196. /294.

⁴²¹ Připsáno rukou.

⁴²² Odpovídá písní č. 197. /296.

⁴²³ Odpovídá písní č. 200. /299.

⁴²⁴ Odpovídá písní č. 201. /300.

375 Ženu máš ožralú⁴²⁵

- Jede šohaj dolinú, štyré zbojníci⁴²⁶

Všecky tyto písničky mám od bratrů Janka a Josefa, od maměnky, od *stněc*⁴²⁷ švagrové–některé ze svad'bí *atd.*⁴²⁸ a od chlapců pašovských.

216. /316⁴²⁹

Aj nad našima vinohrady
plače děvčátko, neví kady
podvodný syneček, zelený věneček
otrhál í.

Aj otrhál ho, potrhál ho
aby mia zanechal v světě samo.
Synečku podvodný, falešný, nehodný
nestaň ráno.

217. /317

Ani nemáš klobúčka,
ani pěkněj sukénky
ale máš srdénko
jak ty holuběnky.

Holuběnko má sivá,
gdo za tebu chodívá
oči malované
ja nehněvaj sa na ně.

Nehněvaj sa nehněvaj,
ale dveří otvíraj
už má kobylenka
ja řehce u okenka.

218. /318⁴³⁰

Hájku javorový,
co sa nezeleňáš,
rozmilý šohajku
co sa na mia hněváš.

⁴²⁵ Odpovídá písni č. 201. /300.

⁴²⁶ Odpovídá písni č. 198. /297.

⁴²⁷ Přepsáno rukou, připsáno: „(strýca?)“.

⁴²⁸ Připsáno rukou.

⁴²⁹ Ve strojopise na stránce v pravém horním rohu rukou připsáno: „216–219 – *Padělky a napodobeniny*.“.

⁴³⁰ Textová varianta písně je i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Poláčkově sbírce *IV. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písni Moravského Slovácka* na str. 52, č. 43, Z Dolňácka (Poláček, J., 1947). Dále je píseň s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná v Hauerlandově sbírce *Brodské písničky: K národopisné výstavce r. 1894 v Uherském Brodě sebral Josef V. Hauerland* č. 1, Z předměstí (Hauerland, J. V., 1989). Píseň je také i s nápěvem a dalšími slokami zaznamenaná ve Vernerově sbírce *Písňový sběr: Oblast uherskobrodská. 1955-1958* na str. 124, Prakšice – Vinohrady (Verner, I., 1955-1958).

Co sa na mia hněváš,
co sa na mia duješ,
dobrú noc ti dávám,
ty mě neděkuješ.

Zanechaj, šohajku
zanechaj zy zdúry,
rozzeleňá sa zas
hájek javorový.

Rozzeleňá sa nám
srdénka zveselí
a zasej budeme
jak sme bývávali.

219. /319

Muziganti, švarní hudci, hrajte dál,
šenkýřko roztomilá nalévaj
ešče sú tu děvčice, ešče teče u bečice
teprú včil sa zatočte jak gdo chce

Vesele ty šohajíčku vesele,
nech sa tvojí miléj srdce zasměje,
ešče ani nebila ani jedna hodina
a my tady mosíme byt do rána.

Uder si ty šohajíček o stolek
dajme si hrát muzigantom ve spolek,
až nám budú jak sklenky břinkat podkověnky,
šak už dávno spíja naše maměnky.

3.9 Jiné písně

- Ty Brodské hodiny přestaly bít,⁴³¹
- Na pašovském kopci,⁴³²
- 320 Putovali hudci,
- 321⁴³³ Velehradské zvony smutně vyzvánějí,
 - Hnalo děvče krávy,⁴³⁴
 - Velehrad je pěkné město,⁴³⁵
- 322⁴³⁶ Hájíček v dolince,
 - Chodila Andulka,⁴³⁷
- 326 Přenešťastná brněnská silnice,
 - Třeba si luterán,⁴³⁸
- 327 Vím jeden překrásný domeček,
- 324 Glo-glo-glo-ria,
 - Není lepší jako z jara,⁴³⁹
- 325 Před klášterem mramor kameň,
- 323 Falešný synečku, falešně si chodiš,
- 328 Vy hvězdičky jste maličky,
 - Když sem já byl malý zajíc,⁴⁴⁰
- 329 Dennice mrká nad strání,
- 330⁴⁴¹ Můj starý tatíčku, děkuji Vám,
- 331⁴⁴² Pijme chlapi, pijme pivo,
 - Pod hájíčkem, pod zeleným,⁴⁴³
- 332⁴⁴⁴ S druhé strany za Moravů,
- 333⁴⁴⁵ Spadla mně šablíčka,
- 334 Doma sú, doma, náš pane gazda,
- 335 V Holomúci na placi,

⁴³¹ Odpovídá písni č. 1. /59.

⁴³² Odpovídá písni č. 55. /113.

⁴³³ Textová varianta je i s nápěvem a slokami zaznamenaná v Poláčkově sbírce *III. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbirka dalších 250 jednohlasých písni Moravského Slovácka* na str. 208 č. 201, Z Horňácka (Poláček, J., 1943). Dále je píseň i s nápěvem a slokami zaznamenaná v Poláčkově sbírce *IV. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbirka dalších 250 jednohlasých písni Moravského Slovácka* na str. 212, č. 203, Z Dolňácka (Poláček, J., 1947).

⁴³⁴ Odpovídá písni č. 35. /93.

⁴³⁵ Odpovídá písni č. 38. /96.

⁴³⁶ Textová varianta písně je i s nápěvem a slokami zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 223, č. 399, Z Tučap (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901).

⁴³⁷ Odpovídá písni č. 18. /76.

⁴³⁸ Odpovídá písni č. 47. /105.

⁴³⁹ Odpovídá písni č. 41. /99.

⁴⁴⁰ Odpovídá písni č. 57. /115.

⁴⁴¹ Textová varianta je i s nápěvem a slokami zaznamenaná ve Vernerově sbírce *Písnový sběr: Oblast uherskobrodská. 1955-1958* na str. 135, Z Pašovic. Svatební (Verner, I., 1955-1958).

⁴⁴² Textová varianta je i s nápěvem a slokami zaznamenaná v Poláčkově sbírce *Slovácké písničky: Sbirka 250 jednohlasých lidových písni* na str. 173, č. 162, Z Dolňácka (Poláček, J., 1936).

⁴⁴³ Odpovídá písni č. 32. /91.

⁴⁴⁴ Textová varianta je i s nápěvem a slokami zaznamenaná v Miškeříkově *Horňáckém zpěvníku sedláckých* na str. 476, č. 777 (Miškeřík, J., 1994). Dále je píseň i s nápěvem a slokami zaznamenaná v Poláčkově sbírce *Slovácké písničky VI.: Sbirka jednohlasých lidových písni* na str. 150, č. 246, Z Dolňácka (Strážnice) (Poláček, J., 1951).

⁴⁴⁵ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 21, č. 54, ze Zlínska (Bartoš, F., 1882).

- Kačena divoká,⁴⁴⁶
- 336 Idou chasníci po silnici,
- Uderyla jedna, uderyla druhá,⁴⁴⁷
- 337 Jeden, dva, tři,
- 338 Včera neděle byla,
- 339 Loučení, loučení,
- 340 Ó světe, ó světe,
- 341 Muziky, muziky,
- 342 Zahučaly hory,
- 343 Slůnečko polední,⁴⁴⁸
- 344 Už já přes ty Pašovice,
- 345 Na tom našem díle,
- 346 Stará babo nebokoci,⁴⁴⁹
- V Brně na Špilberku,⁴⁵⁰
- 347⁴⁵¹ Před muzigú ty si chlap,
- 348 Ach, nanynko má,
- Ach bože, to je láska zlá⁴⁵²
(Mikeš)
- 349 Hrajte, muzigo, hrajte jí,⁴⁵³
- 350 Když sme přijžděli k městi Josefštatu,
- 351 Když sme se loučili,
- 352 Ku Praze je cesta dlúhá,
- 353 V neděli pod večír,
- 354⁴⁵⁴ Pašovští pacholci,

⁴⁴⁶ Odpovídá písní č. 154. /250.

⁴⁴⁷ Textová varianta je i s nápěvem a slokami zaznamenaná v Bartošově sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 129, 130, č. 188a, Z Velké a č. 188b, Z Vázan (Bartoš, F., 1889) a v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 226, č. 404a, Z Prusenovic a na str. 227, č. 404d, Z Karlovic (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň s nápěvem a slokami zaznamenaná v Poláčkově sbírce *Slovácké pěsničky: Sbíрка 250 jednohlasých lidových písní* na str. 218, č. 207, Z Dolňácka (Poláček, J., 1936), ve sbírce *III. Slovácké pěsničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 212 č. 205, Z Dolňácka (Poláček, J., 1943), ve sbírce *IV. Slovácké pěsničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 214, č. 205, Z Dolňácka (Poláček, J., 1947) či ve sbírce *Slovácké pěsničky V.: Sbíрка jednohlasých lidových písní* na str. 106, č. 198, Z Dolňácka (Strážnice) (Poláček, J., 1950). Píseň je také i s nápěvem a slokami zaznamenaná v Sušilově sbírce *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 320, 321, č. 515 [942], Z Dolních Bojanovic od Hodonína (Sušil, F., 1998).

⁴⁴⁸ Odpovídá písní v poznámce u č. 1. /59.

⁴⁴⁹ Rukou připsáno: „I“ – ve smyslu „neblkoci“.

Odpovídá písní v poznámce u č. 18.

⁴⁵⁰ Odpovídá písní č. 165 /261 (*V Brně na Štemberku*).

⁴⁵¹ Textová varianta je i s nápěvem a slokami zaznamenaná v Poláčkově sbírce *II. Slovácké pěsničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 86, č. 79, Z Kopanic (Poláček, J., 1941). Dále je píseň i s nápěvem zaznamenaná v Poláčkově sbírce *Slovácké pěsničky VI.: Sbíрка jednohlasých lidových písní* na str. 212, č. 191, Z kraje hanáckých Slováků (Čejkovice) (Poláček, J., 1951).

⁴⁵² Odpovídá písní č. 127 /224.

⁴⁵³ Odpovídá písní zaznamenané v popisu svatby, mezi písněmi č. 117 a 118.

Textová varianta je i s nápěvem a slokami zaznamenaná ve Vernerově sbírce *Písnový sběr: Oblast uherskobrodská. 1955-1958* na str. 130, Z Pašovic. Svatební. Při házení do koláča (Verner, I., 1955-1958).

⁴⁵⁴ Textová varianta je i s nápěvem a slokami zaznamenaná v Bartošově sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 467, č. 832 (Bartoš, F., 1889). Dále je píseň i s nápěvem a slokami zaznamenaná v Miškeříkové *Hornáckém zpěvníku sedláckých* na str. 421, č. 698 (Miškeřík, J., 1994). Píseň je také i s nápěvem a slokami zaznamenaná v Poláčkově sbírce *Slovácké pěsničky VII.: Doplnky: Sbíрка jednohlasých lidových písní* na str. 89, č. 111, Z Kyjovska, Vacenovice (Poláček, J., 1950).

355⁴⁵⁵ To pašovské pole kolem obované, rozpustil syneček čtyry koně vrané,
356⁴⁵⁶ Nedaleko do tých vánoc,
357⁴⁵⁷ Prvej panny byly, pěkně si chodily,
358 Ještě já se podívám,
359⁴⁵⁸ Co sem sa pod okny nastal,
• Sedlák, sedlák,⁴⁵⁹
360 Chtěl se Jura oženiti, ale neměl gatí,
362 Když šel Jura přes Brno,
363⁴⁶⁰ Za horama v černém (poli) lesi,
364 Myslivci, myslivci,
361 Já sem viděl, nepovím,
365 Když ho zabili, hrob mu uryli,⁴⁶¹
367⁴⁶² Ta hradištská brána,
366 Ste i tu kdo z Moravy,⁴⁶³
(doma na papíře)⁴⁶⁴

⁴⁵⁵ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 91, č. 112e, Z Pržna (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem a slokami zaznamenaná v Poláčkově sbírce *III. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 202, č. 195, Z Dolňácka (Poláček, J., 1943) a ve sbírce *Slovácké písničky VI.: Sbíрка jednohlasých lidových písní* na str. 106, č. 182, Z Dolňácka (Strážnice) (Poláček, J., 1951).

⁴⁵⁶ Textová varianta je i s nápěvem a slokami zaznamenaná v Bartošově sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 453, 454, č. 802 (Bartoš, F., 1889). Dále je píseň i s nápěvem a slokami zaznamenaná v Miškeříkově *Hornáckém zpěvníku sedláckých* na str. 260, č. 430 (Miškeřík, J., 1994). Píseň je také i s nápěvem a slokami zaznamenaná v Poláčkově sbírce *II. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 129, č. 121, Z Hornácka (Poláček, J., 1941).

⁴⁵⁷ Textová varianta je i s nápěvem a slokami zaznamenaná v Bartošově sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 478, č. 856 (Bartoš, F., 1889) a v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 738, č. 1396, Z Pržna (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901). Dále je píseň i s nápěvem a slokami zaznamenaná v Miškeříkově *Hornáckém zpěvníku sedláckých* na str. 328, č. 541 (Miškeřík, J., 1994).

⁴⁵⁸ Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 20, č. 49, ze Zlínska (Bartoš, F., 1882).

⁴⁵⁹ Odpovídá písní č. 205. /304.

⁴⁶⁰ Textová varianta písně je i s nápěvem a slokami zaznamenaná v Bartošově a Janáčkově sbírce *Písně moravské v nově nasbírané* na str. 82, č. 104, Z Líšně (Bartoš, F. a L. Janáček, 1901).

⁴⁶¹ Odpovídá písní č. 94. 190

⁴⁶² Textová varianta písně je i s nápěvem zaznamenaná v Bartošově sbírce *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými* na str. 15, č. 33, ze Zlínska (Bartoš, F., 1882) a ve sbírce *Národní písně moravské, v nově nasbírané* na str. 109, č. 153, Z Lipova (Bartoš, F., 1889). Dále je píseň i s nápěvem a slokami zaznamenaná v Poláčkově sbírce *II. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 210, č. 202, Z Dolňácka (Poláček, J., 1941), ve sbírce *III. Slovácké písničky Slováckého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovácka* na str. 190, č. 183, Z Hornácka (Poláček, J., 1943), ve sbírce *Slovácké písničky V.: Sbíрка jednohlasých lidových písní* na str. 97, č. 179, Z Uh. Brodska (Poláček, J., 1950) a ve sbírce *Slovácké písničky VI.: Sbíрка jednohlasých lidových písní* na str. 97, č. 164, Z Podluží (Lužice) a na str. 98, č. 165, Z Dolňácka (Strážnice) (Poláček, J., 1951).

⁴⁶³ Odpovídá písní zaznamenané mezi písněmi č. 143 a 65. /144.

⁴⁶⁴ Poznámka Jiřího Pavelčíka, který má celý zpěvník opsaný také rukou u sebe doma. (Pozn. autorky práce.)

368

Umělé:

367 Nuže plavci na palubu spějte,
Holuběnko nelítaj,
Anděl lásky,
Na prej zastave,
Nad Berounkou,
Na dne sklonu,
Nož ty nás múzo ved'?
Hájek jako mléko kvet,
Animas fidelium,
Když mne má matička,
Zpěvem k srdci,
Hurrá vpřed do boje,
Tam daleko, tam za mořem,
Kde v kráse nejskvělejší,
Bývali Čechové atd.

4 ABECEDNÍ SEZNAM PÍSNÍ

1. A co je to po tom světě	17. /75
2. A dudy, dudy na Mikeš	3. /61***
3. A já jsem ženička mladička	13. /71
4. Ach Bože, Rozbože	170. /266
5. Ach, Bože, to láska zlá	127. /224
6. Ach, lúto je mně, má stará mamičko	3.
7. Ach, nanyňko má	348***
8. Aj Bože můj, Bože můj	87. /183
9. Aj co ti naši dělajú	177. /274
10. Aj co ty milá za lásku máš	99. /195
11. Aj dubí, dubí, zelené dubí	98. /194
12. Aj lúka, lúka, lučina	42. /100
13. Aj my sme bratrové bratři	80. /176
14. Aj nad našima vinohrady	216. /316
15. Aj stávaj hore, koničku vraný	102. /198
16. Aj už sem přešel všecy dědiny po Trenčín	31. /89
17. Aj, tá vojna, tá pěší	1-x-x- /295
18. Anděl lásky	368****
19. Ani nemáš klobúčka	217. /317
20. Ani sem nekrádal, ani sem nepíjál	133. /230
21. Animas fidelium	368****
22. Bože milý dobrý	109. /205
23. Bože, otče všemohúci	14. /37
24. Boženku, boženku, daj ně dobrú ženku	78. /174
25. Brodí Janko koně	11. /48
26. Bude jar, bude jar	197. /296
27. Bude vojna, bude	172. /268
28. Byla cesta úzká	135. /232
29. Byla cesta, cestička úzká	134. /231
30. Byla jedna děvečka, chovala sokolečka	116. /212
31. Byla ta cestička	52. /110
32. Byli chlapeci byli	23 B*
33. Byli lidé, byli	4. /58
34. Bylo nás, bylo nás	25. /83
35. Bývali Čechové	368****
36. Cingalo, lingalo naše okénečko	147. /243
Co by koza netrkala	157. /253

37. Co moja ženuška doma dělá	15. /73
38. Co sem sa pod okny nastal	359****
39. Co to máme za pána	113. /209
40. Co to milá, co to máš	15.
41. Cos má milá, cos dělala	33. /90
Cos má milá, cos dělala	117
42. Červené jabluško jak višňa	188. /286
43. Červené víno, bílé koláče	158
44. Čí to husičky na tom ledě	90. /186
45. Daj mia maměnko, daj mia do školy	XX /213
46. Dejme my si, kamarádi, vzhůru hrát	7.
47. Dennice mrká nad strání	329****
48. Děvčátko z Podolí	212. /312
49. Děvče hořešanské	5. /63
50. Dívali sa páni od prakšickéj brány	191. /289
51. Dobrou noc, dobrou noc	135
52. Dobrú noc, dobrú noc	21. /79
53. Dobře je ti Janku	39. /97
54. Dolina, dolina, kamenný chodníček	48. /106
55. Dolinečka dolina, malovaná dolina	142. /238
56. Doma sú, doma, náš pane gazda	334****
57. Dovolte mě chaso mladá	149. /245
58. Dyby byly trnky	153. /249
59. Dyby černé očénka	112. /208
60. Dyby nebýl pastýř trúbil	382****
61. Dybych já mieľ, co já bych chtěl	168. /264
62. Dybych já v tom brodském klášteře	306
63. Dycky mě těšilo na špacír choditi	6. /64
Dycky sem chodila, Boha sem prosila	213. /313
64. Dyž já na tu smutnú vojnu půjdu	208. /308
65. Dyž nás odvád'ali v tom Uherském Brodě	186. /284
66. Dyž sem já jednúc šel	11. /34
67. Dyž sem já šel přes městečko	157. /253
68. Dyž sem já šel přes ty hory	104. /200
69. Dyž sem jednúc vartu stál	59. /136
70. Dyž sem k vám chodívaľ	214. /314
71. Ešče sme byli za Koryčany	94. /190
72. Falešný synečku, falešně si chodiš	323****
73. Galánečko fortelná	120. /217
74. Gdes ty kukulenko	155. /251

75. Gdo chce byt stárek	82. /178
76. Gdo to na mňa žaluje	211. /311
77. Glo-glo-glo-ria	324****
78. Gořalenka od žida	189. /287
79. Gořalenka to je lázeň	75. /171
80. Gořalenko, sestro moja	69. /165
81. Gořalka, gořalka, podvédla šohajka	73. /169
82. Háj, háj, háj, háj, zelený háj	131. /228
83. Hájek jako mléko kvet	368*****
84. Hájíček v dolince	322****
85. Hájku javorový	218. /318
86. Handrláku střapatý	5.
87. Hnalo děvče krávy	35. /93
88. Holuběnko, nelítaj	367****
89. Honzíčku bloudíš	134
90. Hop čupi, na čupi	128
91. Hore háj, hore háj	121
92. Horňané, Dolňané, chlapeci Pašoviané	23. /81
93. Hory, hory, hory, hory, zelené hory	117. /214
94. Hradišcký perníkář, přehodnú céru má Hradišců, Hradišců	144. /240 60. /137
95. Hrajte huci vesele Hrajte muziganti vesele	14. /51 10. /68
96. Hrajte, muzigo, hrajte jí	117-118**
97. Hromy bijú a déšť padá leje sa	383
98. Hurrá vpřed do boje	368*****
99. Husár sem já, husár budu Chceš-li ty k nám chodívati	150 7. /44
100. Chodíja chlapeci po dědině	171. /267
101. Chodila Andulka v zeleném háji	18. /76
102. Chodila po hájku	213. /313
103. Chodíme, chodíme křížem po dědině	96. /192
104. Chtěl se Jura oženiti, ale neměl gatí	360****
105. Idou chasníci po silnici	336****
106. Já jsem Vám pravila	14. /72*
107. Ja není snadné festovní dívča milovat	XX /272
108. Já sem holka mladá	161
109. Já sem viděl, nepovím	361****
110. Já sem, já sem promrhál sem	72. /168
111. Já su odvedený, já su mladý	181. /278

112. Já su syneček cuziho pána	148. /244
113. Já su synek, ty si synek	17.
114. Já su tu z Pašovic sám	180. /277
115. Jak se má milá, jak se máš	63. /140
116. Jaké to pivečko dobré je	11. /69
117. Jaký si hospodář, takovou ženu máš	201. /300
118. Jede šohaj (forman) dolinú	198. /297
119. Jeden, dva, tři	337****
120. Jedna hodina po půlnoci bila	210. /310
121. Jedna hodina s půlnoci bila	6. /43
122. Ještě já se podívám	358****
123. Ještě jednúc, a to naposledy	8.
124. Ještě se podívám dále po dědině	34. /92
125. K Pašovicom cesta ušlapaná všecka	167. /263
126. Kačena divoká, letěla z vysoka	154. /250
127. Kady k vám, kady k vám	384****
128. Kam ste sa poděly časové	12.
129. Kam, děvčátka, kam dete	86. /182
130. Kde v kráse nejskvělejší	368*****
131. Kdes ty holuběnko lítala	10. /68
132. Kdybych já to věděl, že tatíčka zdvihnu	26. /84
Kdybych já věděla, že tatíčka zdvihnu	36. /94
Když ho zabili, hrob mu uryli	94. /190
133. Když já pojedu, a to přes Prahu	5.
134. Když jsem já šel přes to boří	29. /87
135. Když má milá spala, já taky spal	20.
136. Když mne má matička	368*****
137. Když pomaširuju kroměřížskou branú ven	3. /40
138. Když sem já byl mladý zajíc	57. /115
139. Když sem šel do nebe	22. /80
140. Když sem šel po rynku	14.
141. Když sem šel přes zelený les	45. /103
142. Když sme přijížděli k městi Josefštatu	350****
143. Když sme se loučili	351****
144. Když ste hráli	23.
145. Když šel Jura přes Brno	362****
146. Kerá panenka poctivá	1. /24
147. Kněz po hrázi jede	131
148. Kolik rožků, tolik groškú	127
149. Ku Praze je cesta dlúhá	352****

150. Lásko, láska, láska	10.
151. Lesti mia ráda máš	194. /292
152. Lesti si t'a milá nedostanu	187. /285
153. Letěly husy k polední straně	4.*
154. Loučení, loučení	339***
155. Má maměnka, můj tatíčeku	111. /207
156. Má maměnko, jde k nám od Velehradu písař	124. /221
157. Má milá byla bys	381***
158. Má milá je nemocná	1. /38
159. Má milá se na mne hněvá	115. /211
160. Má panenka, co děláte	132
161. Malú milá, malú máš	68./ 147
162. Mám já koňa šimla	9. /32
163. Mám šáteček, mám	51. /109
164. Máme my hrušičku rovnú	6./ 29
165. Maměnko, ožením sa	40. /98
166. Marianko, Ulianko, pastýř tútá	16.
167. Maršove, Maršove, milý Maršovečku	110. /206
168. Matka céři kázala	126. /223
169. Mějte se dobře v domě tom	9.
170. Měl sem galánečku	58. /116
171. Měl sem já ženu zlú	21.
172. Měsíček mě pěkně, jasně svítí	4.
173. Míval Janíček, ženu klevetnú	200. /299
174. Moje ze všech nejmilejší	91. /187
175. Možeš ně má milá poděkovat	193. /291
176. Můj starý tatíčku, aj hluboko ležíte	3. /57
177. Můj starý tatíčku, děkuji Vám	330***
178. Muziganti, švarní hudci	219. /319
179. Muziky, muziky	341***
180. My sme chlapi od verbuňku	145. /241
181. My sme si dostali, dobrého formana	126
182. Myslivci, myslivci	364***
183. Myslivečku, myslivci	122. /219
184. Na dne sklonu	368****
185. Na horách, na dolách	8. /45
186. Na pašovském kopci	55. /113
187. Na pašovském mostě	122
188. Na pašovském poli klášter staviajú	137. /233
189. Na pašovských lukách	37. /95

190. Na prej zastave	368****
191. Na stokrát děkuji svej zlatej mamince	2.
192. Na téj lúce zelené	161. /257
193. Na tom našem díle	345***
194. Na tom našem dvoře	8. /31
195. Na vánoce, tmavé noce	2. /56
196. Na vrch Lopenička kamenná stolička	4. /27
197. Nad Beroukou	368****
198. Nadělál brabec piva	160. /256
Nalej ty mně šenkýrenko más piva	7.
199. Napřed si rozmyslím, co udělám	62. /139
200. Nasadíl sem čerešenku (střešénku) v humně	203. /302
201. Nasela sem marylánku	184. /281
202. Naša kočénka mrňavá	54. /112
203. Naši dycky lajú, jak ňa doma majú	130. /227
204. Neboj se Aničko, u Běťáků psoty	120
205. Nebojte sa chlapani u císaře hladu	166. /262
206. Nebude nám dycky tak	15. /52
207. Nedaleko do tých vánoc	356***
208. Nedaleko je do večera	124
209. Nechod' Janko k nám	209. /309
210. Nechod' ty k nám	95. /191
211. Nechodívaj k nám	175. /271
212. Nemohu já na tebe	10. /47
213. Není lepší jak v nedělu	8. /66
214. Není lepší jako z jara	41. /99
215. Nepůjdu domů, až bude svítat	138. /234
216. Nepůjdu já za masára	2. /60
217. Nes mě, koničku, nes	16. /53
218. Netěšte sa chlapani	182. /279
Nezáleží na panence	92. /188
219. Nezpívaj kohútku	5. /28
220. Nož ty nás múzo ved'?	368****
221. Nuže plavci na palubu spějte	368****
222. O jak krásné nebe jasné	133
223. Ó starče, starče, odpust' provinění	370***
224. Ó světe, ó světe	340***
225. Odkád' že ti chlapani byli	53. /111
226. Oj javory, javory	3. /26
227. Oj nade dvorem, pode dvorem	14. /72

228. Oj, skleničko skleněná	71. /167
229. Okolo Pašovic je cestička	89. /185
230. Oliva, oliva, lísteček zlatůčkový	49. /107
231. Orala, orala, černýma volkama	151. /247
232. Ořechovské zvony	178. /275
233. Ořechovské zvony smutně vyzváněly	36. /94
Ořechovský farář	1. /59
234. Ořechovský kostelíček	2. /39
235. Ořechovský zámek	65. /144
236. Ořechovský zámek	207. /307
237. Ošidila mia a já ju více	185. /282
238. Otevři mně milá, malované dveři	202. /301
239. Páni muziganti	379****
240. Pásl Janko koně	9. /46
241. Pásli ovčáci v zeleném hájíčku	22.
242. Pašovianů doma není	123
243. Pašovice milé, je nad váma bílé	129
244. Pašovské děvčátka pěknú krásu máte	88. /184
245. Pašovští pacholci	354****
Píjali sme po dni	7. /30
246. Pijme chlapci pivečko do rána	10. /33
247. Pijme chlapci, pijme pivo	331****
248. Plela Kačenka	17. /54
Plela Kačenka	143
249. Počkaj ty pašovský rychtář	152. /248
250. Počkajte děvčátka dva měsíce	19.
251. Počkej, počkej, kamaráde, něco ti povím	372****
252. Pod hájíčkem, pod zeleným oře děvče	32. /91
253. Pod hájíčkem, pod zeleným máme setý hrach	44. /102
254. Pod' holka, pod' tancovat	152
255. Pod našim okénkem teče vodička	103. /199
256. Podívaj sa milá na tú suchú jehlu	97. /193
257. Pochválen buď Ježíš Kristus	43. /101
258. Pomožte mě na sušírnu	18.
259. Poslechněte panny, také vy mládenci	380****
260. Pováží v sobě každý z nás	67. 146
261. Pravila chasa, na poli pasa	84. /180
262. Proč hrušičko, proč nerodiš	12. /35
263. Proč vy mňa tatíčku nemáte rád	1. /55
264. Prvej panny byly, pěkně si chodily	357****

265. Před farářem mostek, prohýbá sa	164
266. Před farářem mostek, prohýbá se	4. /62
267. Před klášterem mramor kameň	325****
268. Před muzigů naše Janko	92. /188
269. Před muzigů ty si chlap	347***
270. Před naší je zahrádečka	13.
271. Před naším je zahrádečka	114. /210
272. Přenešťastná brněnská silnice	326****
273. Přes hájíček je chodníček	33. /90-34. /92**
274. Při Dunaji na tej vodě	7. /44
275. Půjdem, půjdem do toho včelína	151
Půjdem, půjdem do toho včelína	150. /246
276. Putovali hudci	320****
277. Ráda piju, ráda ím	81. /177
278. Ráno, ráno, kde se vzalo	119
279. Rostú, rostú, rostú	107. /203
280. Růže jsem já růže	131
281. S večera měsíc svítí	5. /42
282. S druhej strany za Moravů	332****
283. Sedí ptáček na jedli	169. /265
284. Sedlák, sedlák, sedlák	205. /304
Sklenička suchá	190. /288
285. Skoro ráno na svítání	10. /47
286. Slunéčko polední	1. /59*
Sobotěnka s nedělí	59. /136
287. Spadla mně šablíčka	333****
288. Spadla tutěnka z hřady	66. /145
289. Spadla z bělice	371***
290. Spala sem na seně	7. /65
291. Stará babo nebrkoci	18.*
292. Starala se máti má	1.
Ste i tu kdo z Moravy	143-65. /144**
293. Stojí hrušička v poli	118
294. Stójí chůza u radhůza	206. /305
295. Sviť měsíčku jasný, nezacházej ještě	6.
Sviť měsíčku pomalúčky	38. /96
296. Syneček pije, hoduje výská	101. /197
297. Synečku nedbalý	140. /236
298. Synečku, mé dítě, zdaleka vidím tě	125. /222
299. Šafářko, gde je šafář	173. /269

300. Šel tudy, miel dudy	141. /237
301. Šenkérka hluchá	190. /288
302. Šenkýrko nalévaj	77. /173
303. Šest dní do týdňa	12. /49
304. Šibaj, formane	125
305. Šla milá na trávu	186. /283
306. Štyry kroky do predu	149
307. Šústne lístek šustne	83. /179
308. Švarná děvčina, povez do mlýna	13. /50
309. Švarná děvčina, švarný syneček	123. /220
310. Tá hradišská věža	164. /260
311. Ta hradišská brána	367***
312. Tá turecká muziga	20. /78
313. Takovú sem galánečku dostál	17. /54*
314. Tam daleko, tam za mořem	368*****
315. Tam za horama, louka zelená	148
316. Teče voda skokem	146. /242
317. Teče voda, teče dolú po dolině	377***
318. Teče, voda, teče, nemože protékat	106. /202
319. Teče voda z pod javora	376
320. Teskno je mě, teskno	27. /85
321. Těšíja sa chlapci našem maryjánku	374***
322. Těšíval mě těšovský dvoreček	9. /67
323. Těžko je tom kameni	139. /235
324. To pašovské pole kolem obované	355***
325. To pašovské rozcestí	108. /204
326. To sú chlapci to sú	199. /298
327. Trenčín městečko	183. /280
328. Třeba sem chudobná	176. /273
329. Třeba si veterán (luterán)	47. /105
330. Třeba su chudobný	179. /276
331. Třeba su já panimámo cigán	143. /239
332. Třikrát mňa k bohu vedli	2. /25
333. Ty brodské hodiny přestaly bít	1. /59
334. Uderyla jedna	155 ***
335. Uderyla jedna, uderyla druhá	336-337 ***
336. Umřela židovka	153
337. Umři, milá, umři	204. /303
Umřu, umřu	12. /70
338. Usnul milý, usnul	162

339. Už já přes ty Pašovice	344 ***
340. Už je ráno, už je deň Už mně tak nebude	137. /233*. 6. /64
341. Už sme všecko zorali	128. /225
342. Už ty mosíš, ty Janošku	79. /175
343. V Brně na Štemberku	165. /261
344. V Hradišću na rynku	158. /254
345. V hradišřskej kasárni	60. /137
346. V Pašovicích jarmak býł	119. /216
347. V pašovském šenku	132. /229
348. V tom domečku na kopečku	11. /69*.
349. V tom vlčnovském zámku	4. /41
350. V Holomúci na placi	335****
351. V neděli pod večír	353****
352. Vandrovalo pacholátko	162. /258
353. Včera neděle byla	338****
354. Včera sem byl u muziky.	46. /104
355. Velehrad je pěkné město přeseň chodníček	38. /96
356. Velehrad je pěkné město	56. /114
357. Velehrad, Velehrad	195. /293
358. Velehradské věže sú za lesem	196. /294
359. Velehradské zvony smutně vyzvánějí	321****
360. Veselá krajina, po které sem chodil	24. /82
361. Vím jeden hájíček borový	30. /88
362. Vím jeden překrásný domeček	327****
363. Vím jeden překrásný dvoreček	16. /74
364. Vím o jednom veselém místě	369****
365. Vivat, vivat, budem zpívat	50. /108
366. Vlk seče, u seče	159. /255
367. Vojáci sú na tom svět kór nic dobrého	192. /290
368. Vojáčku, vojáčku	61. /138
369. Všeci lidé povídajú, že su ožralčisko	74. /170
370. Všeci lidé povídajú, že já sa v noci túlám	121. /218
371. Vy hvězdičky jste maličky	328****
372. Vybírala sem si mezi malinama	13. /36
373. Vyletěla vlaštovička	163. /259
374. Vyškovečku, Vyškove	143-65. /144**
375. Za dva lebo za tři roky	215. /315
376. Za horama v lesi u studánky	93. /189
377. Za horama v černém (poli) lesi	363****

378. Za lesem, za horú měsíček se bělá	163
379. Za naším huménkem	65. /142
380. Za našima vinohrady	64. /141
381. Zadala máti zadala céru	100. /196
382. Zahrajte tom šelmovi	70. /166
383. Zahučaly hory	342***
384. Zaklupej, neklupej	11.
385. Zapiš si to šenkýrenko	378****
386. Zatoč se slunečko nad ty lesy	163-164**
387. Zdálo sa mně, zdálo	28. /86
388. Zhusta, chlupci, zhusta	23 A*
Zhusta, chlupci, zhusta	7. /30
389. Zima bylo, větr fúkal	19. /77
390. Zima je mě, zima	129. /226
391. Zním já děvčátko z Prahy	174. /270
392. Zpěvem k srdci	368****
393. Zpívaj si má milá	85. /181
394. Žalo děvča, žalo, ja na Kerchově trávu	105. /201
395. Želichovský žide	118. /215
396. Žénění, žénění	156. /252
397. Ženičky milé, poradte vy mně	76. /172
398. Ženu máš ožralú	375***
399. Živ sem, živ sem, nevím dlúho-li	12. /70

* Píseň byla připsaná rukou, v této práci je zaznamenaná v poznámce pod čarou.

** Píseň není očíslovaná, nachází se mezi písněmi zmíněných čísel.

*** Ve sbírce uveden pouze název písně.

**** Jedná se o název jedné ze 14 umělých písní zaznamenaných v závěru sbírky pod jednotným číslem 368.

5 SEZNAM NĚKTERÝCH NÁŘEČNÍCH VÝRAZŮ A TVARŮ

aj – i

alebo – anebo

čtvrtlánik – majitel čtvrtiny lánu (8,6 ha zemědělské půdy)

čičmy – vysoké boty, holínky

čut – slyšet

dochtor – lékař

dokád' – dokud

drotar – dráteník

dyť – vždyť

enom – jen, pouze

erteple – brambory

ešče – ještě

execírovat – cvičit na vojně

fěrtůšek – svrchní zástěra na kroji

frajírka – milá

funt – 0,5 kg

gořalenka – kořalka, pálenka

grajcar – krejcar (dvouhaléř)

hřada – bidlo pro slepice

huběnka – polibek

izbička – pokoj

jest – 1. jest – je, 2. jíst

kacabajka – kabátek

kerchov – hřbitov

klebetovat – pomlouvat

kranflíček – podpatek

lát – nadávat

laterňa – lucerna

lebo – nebo

leliček – cop

leluja – lilie

legrūt – odvedenec
lesti – jestli
más, máz – 0,7 l
minář, mynář – mlynář
měřica – 1 měrice – cca 20 arů (2000m²)
mlatevňa – stodola
muzigant – muzikant
na zdůry – navzdory
nech – ať
obálenka – čepec (dostával se při svatbě – znamení, že je žena vdaná)
obudit – probudit
odkád' – odkud
onegda – onehdy
ostrožky – ostruhy
paloš – šavle
Pánbu – Pán Bůh
pangét – bajonet
péřečko – kytička za klobouk
plezirovaný – raněný
počít – začít
Prešpurk – Bratislava
přeseň – přes něj
pucovat – umývat
rači, račí – raději
rochadlo – ruchadlo
rýl – rýč
rynek – náměstí
sedlcká, sedlcký – sedlácká (párový tanec)
sloboda – svodoba *šabla* – šavle
šak – vždyť
šandář – četník
šenk – hospoda
šerhovňa – vězení

šiml – bílý kuň

šotka – šotyš polka

špacír – procházka

tajč – párový tanec

tutěnka – slepička

varta – hlídka, stráž

včíl, včílej – nyní

vinšovat – přát

vrťák – párový tanec

vydržat – dostat

vymíňat, vymínút – vyhýbat, vyhnout

zdvíhat – zvedat

zkázat – vzkázat

žádný – nikdo

ZÁVĚR

Tato diplomová práce zaměřená na *PAŠOVSKÉ PÍSNĚ v r. 1880-1885 sebrané od Fr. Horenského* měla za cíl zpřístupnit a okomentovat tento dosud nevydaný zpěvník, nabídnout k textům písní bez nápěvů, případně k jejich názvům, možné textové a melodické varianty zaznamenané v jiných sbírkách a zpěvnících moravských lidových písní a zveřejnit přehled písní obsažených ve zkoumané sbírce.

Sbírka byla přepsaná včetně překlepů a chyb, kterých se dopustil sám sběratel František Horenský, případně autor strojopisu Jiří Pavelčík. K písním jsem do poznámek uvedla veškeré odkazy na textové varianty s příslušným místem ve sbírkách a zpěvnících sběratelů Františka Sušila, Františka Bartoše, Jana Poláčka, Zdenky Jelínkové, Marty Toncrové, Ivana Vernera, Josefa Václava Hauerlanda, Zdeňka Kolaříka, Josefa Jančáře a Jarka Miškeříka. Takto se mi podařilo obohatit celkem 185 písní či jejich začátků sebraných Františkem Horenským.

Přehled písní byl vytvořen pomocí číslovaného abecedního seznamu názvů písní odvozených od jejich začátků. Uvedla jsem zde nejen názvy prvních slok, ale u některých písní také incipity dalších slok, jimiž píseň začíná v jiných zpěvnících a sbírkách lidových písní. K těmto názvům jsem již nepřidělovala číslo, které sloužilo k souhrnnému zjištění skutečného počtu písní (kvůli nesrovnalostem v číslování sběratelem a přepisovatelem). Do seznamu jsem samozřejmě zařadila i písně ve zpěvníku nijak neočíslované.

Vzhledem k tomu, že se lidová píseň dříve předávala ústně, rozšířila se z původního místa do širokého okolí. Také tento zpěvník pašovských písní svými texty dokazuje, že se písně dnes vázané pouze na některé oblasti (odlišné od Uherskobrodského Dolňácka, do kterého spadají Pašovice) zpívaly i jinde. Texty i melodie lidové písně jsou rozmanité, mění se a prolínají, často existuje k jednomu textu několik možných melodických variant a naopak. Lidová píseň nezná autora, nemá ani jednoznačně určitelný původ, můžeme pouze posuzovat její výskyt na určitém území. Sbírka *Pašovské písně* sice postrádá nápěvy, důležité však je, že se zachovaly alespoň vzácné texty, k nimž si milovníci lidové hudby mohou zanotovat některou z nabídnutých melodií.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Prameny

Etnologický ústav Akademie věd ČR pracoviště Brno. Rukopisný fond. Sign. A 0764. Sběratel: Kolařík, Zdeněk – Jančář Josef. 1952.

Etnologický ústav Akademie věd ČR pracoviště Brno. Rukopisný fond. Sign. A 1303. Prakšice, Pašovice, sběratel: Zdenka Jelínková, mgf. záznam přepsala Marta Toncrová. 1971.

HORENSKÝ, F. *Pašovské písně. 1880-1885*. Rukopis. Uloženo v odborné knihovně Slovákckého muzea v Uherském Hradišti. Kartotéka/G.⁴⁶⁵

JILÍK, J. *Re: Fr. Horenský – Pašovské písně*. [online]. Email Kláře Stojaspalové. 3. března 2015 17:23. [cit. 3. 3. 2015]. Osobní komunikace.

PAVELČÍK, J. Osobní rozhovor s autorkou práce. Uherský Brod, 13. 3. 2015.

PAVELČÍK, J. Korespondence adresovaná Jakubu Zajícovi. Opava dne 30. 5. 1988. Uloženo v odborné knihovně Slovákckého muzea v Uherském Hradišti. Kartotéka/G.

Soukromý archiv fotografií autorky práce.

VERNER, I. *Písňový sběr: Oblast uherskobrodská. 1955-1958*. Rukopis. Uloženo v muzejní Knihovně Jana Kučery v Uherském Brodě. Sign. BU 485.

VRLOVÁ, V. Korespondence adresovaná redakci Slovákcké Jiskry k rukám ved. redaktora s. Jiřího Jilíka, ONV Uh. Hradiště. Uh. Hradiště 18. 11. 1983. Uloženo v odborné knihovně Slovákckého muzea v Uherském Hradišti. Kartotéka/G.

⁴⁶⁵ U dokumentů v kartotéce/G signatura neuvedena. (Pozn. autorky práce.)

VRLOVÁ, V. Korespondence adresovaná Jiřímu Jilíkovi. Uh. Hradiště 24. 1. 1984. Uloženo v odborné knihovně Slováckého muzea v Uherském Hradišti. Kartotéka/G.

Literatura

BARTOŠ, F. *Dialektologie moravská*. V Brně: Nákladem Matice Moravské, 1886. 374 s.

BARTOŠ, F. *Národní písně moravské, v nově nasbírané*. V Brně: Nákladem Matice moravské, 1889. 653 s.

BARTOŠ, F. a L. JANÁČEK. *Národní písně moravské v nově nasbírané*. V Praze: Nákladem České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, 1901. 1196 s.

BARTOŠ, F. *Nové národní písně moravské: s nápěvy do textu vřaděnými*. V Brně: Tiskem a nákladem K. Winikera, 1882. 196 s.

BĚLIČ, J. a V. KRÍSTEK. *Moravkoslovenská nářečí*. Olomouc: Studijní a lidovýchovní ústav kraje Olomouckého a Vysoká škola pedagogická v Olomouci, 1954. 23 s.

GAJDŮŠEK, J. *Prakšice: Vyprávění o dějinách a životě jejich občanů*. Prakšice: Obec Prakšice, 2010. 278 s.

HAUERLAND, J. V. *Brodské písničky: K národopisné výstavce r. 1894 v Uherském Brodě sebral Josef V. Hauerland*. 1. vyd. V Uherském Brodě: 1989.

JELÍNKOVÁ, Z. *Záleské tance I: tance točivé*. Ostrava: Krajské kulturní středisko v Ostravě, 1980. 193 s.

JILÍK, J. Pan učitel Horenský. Seriál. *Slovácká Jiskra*. 5. 10. – 14. 12. 1983, roč. 34.

MIŠKEŘÍK, J. *Hornácký zpěvník sedláckých*. Břeclav: Moraviapress, 1994. 500 s.

PAVELČÍK, J. Neznámý zpěvník Františka Horenského. *Malovaný kraj*. Břeclav: Moraviapress, 1991, roč. 27, č. 5, s. 18.

PAVELČÍK, J. Sběratel lidových písní a spisovatel František Horenský. *Malovaný kraj*. Břeclav: Moraviapress, 1990, roč. 26, č. 5, s. 23.

POLÁČEK, J. *Slovácké pěsničky: Sbíрка 250 jednohlasých lidových písní*. 1. vyd. V Brně: Nákladem Slovákčého Krúžku v Brně, 1936. 261 s.

POLÁČEK, J. *II. Slovákčé pěsničky Slovákčého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovákča*. 1. vyd. V Brně: Občanská tiskárna v Brně, 1941. 261 s.

POLÁČEK, J. *III. Slovákčé pěsničky Slovákčého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovákča*. 1. vyd. V Brně: Nakladatelství Brněnské tiskárny v Brně, 1943. 258 s.

POLÁČEK, J. *IV. Slovákčé pěsničky Slovákčého Krúžku v Brně: Sbíрка dalších 250 jednohlasých písní Moravského Slovákča*. 1. vyd. V Brně: Nakladatelství Brněnské tiskárny v Brně, 1947. 262 s.

POLÁČEK, J. *Slovákčé pěsničky V.: Sbíрка jednohlasých lidových písní*. 1. vyd. Praha: Národní hudební vydavatelství Orbis, 1950. 139 s.

POLÁČEK, J. *Slovákčé pěsničky VI.: Sbíрка jednohlasých lidových písní*. 1. vyd. Praha: Národní hudební vydavatelství Orbis, 1951. 154 s.

POLÁČEK, J. *Slovákčé pěsničky VII.: Doplnky: Sbíрка jednohlasých lidových písní*. 1. vyd. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1960. 139 s.

SMETANA, R. Smetanova Má vlast a její melodická tématika. In: *Hudební věda*. roč. XVI, 1979, č. 3. Praha: Academia, nakladatelství Československé akademie věd. s. 195-218 . ISSN 00187003.

STOJASPALOVÁ, K. *Obnova zapomenutých tradic, zvyků, tanců a písní v obci Prakšice*. Olomouc, 2013. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Pedagogická fakulta. Katedra hudební výchovy. Vedoucí práce Mgr. Jaromír Synek, Ph.D. 59 s.

SUŠIL, F. *Moravské národní písně: s nápěvy do textu vřaděnými*. 5. vyd. Praha: Mladá fronta, 1998. 792 s. ISBN 802040757x.

ZAJÍC, J. Vzpomínka na Františka HORENSKÉHO. *Slovácké noviny*. 25. 8. 1993, roč. 4, č. 34, s. 4.

Internetové zdroje

Jan Pavelčík. *Aktuálně: Muzeum J. A. Komenského Uherský Brod* [online]. © Štefl software [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: <http://www.mjakub.cz/?idc=45>.

Kaple Pašovice. *Farnost Prakšice* [online]. © 2010 [cit. 2015-03-27]. Dostupné z: <http://farnostpraksice.webnode.cz/fotogalerie/kaple-pasovice/#p1120758-jpg>.

Malovaný kraj: Časopis [online]. 2015 [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: <http://www.malovanykraj.cz/casopis>.

PAVELČÍK, J. K príspevku TATIANY PODOLINSKEJ Slovanská mytológia (História č. 3/2008): Využití etnografických poznatků při interpretaci archeologických nálezů. *História: Revue o dejinách spoločnosti* [online]. © 2000 - 2015 [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: <http://www.historiarevue.sk/index.php?id=forumkprispevkutatianypodolinskej>.

Pašovice. *Mapy.cz* [online]. [2015] [cit. 2015-03-27]. Dostupné z: <http://mapy.cz/zakladni?x=17.6454163&y=49.0662185&z=12&source=muni&id=3315&q=p a% C5% A1ovice>.

Pašovice. *Pašovice* [online]. © 2015 [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: <http://www.pasovice.cz/>.

Registr komunálních symbolů. [online]. [2015] [cit. 2015-03-17]. Dostupné z: <http://rekos.psp.cz/detail-symbolu/id/394035f7-1d91-4995-9460-b2c801458def>.

Slovácké muzeum - Slovácko očima Františka Horenského. *Slovácké muzeum* [online]. [2015] [cit. 2015-03-27]. Dostupné z: <http://www.slovackemuzeum.cz/akce/113/>.

Vědecká knihovna v Olomouci [online]. © Winternet 2008 - 2015 [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: <http://www.vkol.cz/cs/>.

VOJTÍŠKOVÁ, Z. Celoláník, půlláník a čtvrtláník. *Český rozhlas* [online]. 25. 07. 2000 [cit. 2015-03-04]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/vedaarchiv/portal/_zprava/6514.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AV ČR – Akademie věd České republiky

ČSAV – Československá akademie věd

EÚ – Etnografický ústav

JP – Jiří Pavelčík

mgf. – magnetofon

sign. – signatura

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Mapa okolí Pašovice	I
Příloha 2: Kaple sv. Jana Sarkandera.....	I
Příloha 3: Znak obce Pašovice.....	II
Příloha 4: Prapor obce Pašovice	II
Příloha 5: Hodová chasa v pašovském kroji	II
Příloha 6: František Horenský	III
Příloha 7: Rodný dům Františka Horenského	III
Příloha 8: Nářečí na území České republiky	IV

PŘÍLOHY

Příloha 1: Mapa okolí Pašovice

(<http://mapy.cz/zakladni?x=17.6454163&y=49.0662185&z=12&source=muni&id=3315&q=pa%C5%A1ovice.>)

Příloha 2: Kaple sv. Jana Sarkandera

(<http://farnostpraksice.webnode.cz/fotogalerie/kaple-pasovice/#p1120758-jpg.>)

Příloha 3: Znak obce Pašovice

(<http://rekos.psp.cz/detail-symbolu/id/394035f7-1d91-4995-9460-b2c801458def.>)

Příloha 4: Prapor obce Pašovice

(<http://rekos.psp.cz/detail-symbolu/id/394035f7-1d91-4995-9460-b2c801458def.>)

Příloha 5: Hodová chasa v pašovském kroji

(Foto: Kateřina Mařáková)

Příloha 6: František Horenský

([http://www.slovackemuzeum.cz/akce/113/.](http://www.slovackemuzeum.cz/akce/113/))

Příloha 7: Rodný dům Františka Horenského

(Foto: Robert Goldmann)

Příloha 8: Nářečí na území České republiky

(Bělič, J. a V. Křístek, 1954, s. 5)

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Klára Stojaspalová
Katedra:	Katedra hudební výchovy
Vedoucí práce:	Mgr. Jaromír Synek, Ph.D.
Rok obhajoby:	2015

Název práce:	Pašovské písně
Název v angličtině:	Pasovice songs
Anotace práce:	Tato diplomová práce se zabývá sbírkou PAŠOVSKÉ PÍSNĚ v r. 1880-1885 sebrané od Fr. Horenského. Hlavním cílem této diplomové práce je komentovaná transkripce dochovaného přepisu původní rukopisné sbírky zaměřená na dohledání textových variant písní ve stěžejních sbírkách moravských lidových písní a zároveň v rukopisných zápisech lidových písní z regionu. Dílčím cílem je vytvoření číslovaného abecedního seznamu písní za účelem přehledné orientace v písních přepisované sbírky.
Klíčová slova:	Etnografie, folklor, František Horenský, lidová píseň, Pašovice, pašovské písně
Anotace v angličtině:	This thesis studies the collection of <i>PASOVICE FOLK SONGS in the y. 1880-1885 collected from Fr. Horensky</i> . The main objective of this thesis is annotated transcription of the extant transcript of the original manuscript collection, with focus on tracing textual variants in the main collestions of Moravian folk songs and handwritten records of the folk songs of the region. Within this study, a partial objective is to create a numbered alphabetical list of songs arranged for the purpose of orientation in songs in the transcribed collection.
Klíčová slova v angličtině:	Ethnography, folklore, Frantisek Horensky, folk song, Pasovice, Pasovice folk songs
Přílohy vázané v práci:	8 obrazových příloh
Rozsah práce:	155, iv s.
Jazyk práce:	Čeština